

PETER GRISHAUGE

GÅRDE I KLIM SOGN

GÅRDE I KLIM SOGN

PETER GRISHAUGE

GÅRDE I KLIM SOGN

Ny udgave 2020

Forord

Gennem de sidste 25 år har jeg arbejdet med slægts- og lokalhistorie i tilknytning til Klim sogn. Min far, Andreas Grishauge, har gennem mange år indsamlet personalhistorisk stof om folk i Klim og for 20 år siden begyndte han også at indsamle gamle billeder og lade dem affotografere. I 1980-81 lavede vi og udgav selv Klimbogen, som var tænkt som en beskrivelse af de billeder, der var blevet indsamlet kombineret med kortfattede historier om sognets gårde.

I årene der er gået siden har vi fortsat med at indsamle billeder og forske i arkiverne og da man nu i almindelig tekstbehandling langt lettere kan inddrage billedmateriale, kunne det være en passende anledning til at lave en ny og udvidet udgave af historien om sognets gårde, hvor alle de nye oplysninger som siden er fundet i arkiverne samt alle de billeder, som er fundet siden, kunne inddrages.

I forbindelse med udforskningen af gårdenes historie er der fundet en mængde slægtshistoriske oplysninger frem – især ved studiet af de gamle Hannæs Birks tingbøger fra 1600-tallet. Disse slægter har ikke kunnet studeres ret langt tilbage ved hjælp af sognets kirkebøger, der først begynder i 1756. Nogle af slægterne er delvist beskrevet gennem et par slægtsbøger skrevet af Anton Blåbjerg, til hvem jeg har stillet mit materiale til rådighed, og C. Klitgård har i Historisk Årbog for Thisted amt i 1942-43 skrevet to artikler om nogle af de gamle skudehandlerslægter fra Klim, men desværre er disse behæftet med en del fejl, især i de ældre slægtsforbindelser.

Derfor har jeg valgt at medtage en oversigt over alle slægterne med fyldige kildehenvisninger, for at give en samlet beskrivelse over alle gårdene i Klim sogn og de slægter, som har haft en væsentlig betydning for sognets historie. Samtidig har jeg også i langt højere grad end i Klimbogen i sin tid, inddraget historien om gårdenes ejere før år 1700. Gårdene som er beskrevet, er de hvis historie rækker mere end 150 år tilbage i tiden. Ejerforholdene i nyeste tid er forsøgt medtaget, men ikke alle navne og årstal har det her været muligt at fremskaffe og forhåbentlig kan læsere af dette hjælpe med de manglende oplysninger.

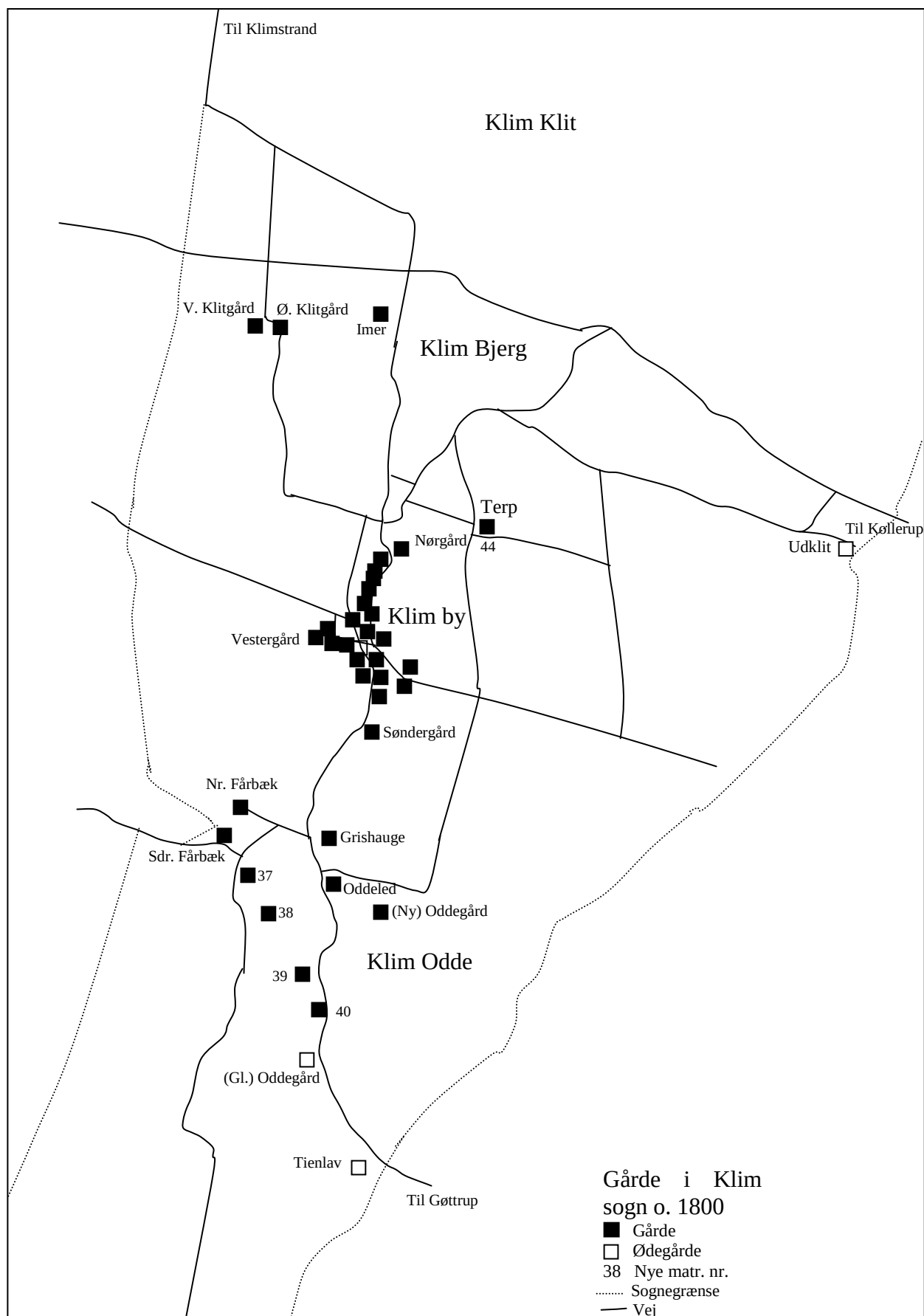
Marts 1999

Peter Grishauge

Bogen revideret og suppleret med flere nye luftfotos fra Sylvest Jensen og Aalborg luftfoto og betydelig udvidet tekst og nu er også Klim Fjordholme medtaget.

Marts 2020

Peter Grishauge

Gårdene i Klim gennem 500 år

Gårdene i Klim sogn kan følges tilbage til begyndelsen af 1600-tallet ved hjælp af blandt andet panteregistre, skøde og panteprotokoller, fæsteprotokoller, matrikler samt lénssjordebøger og skattemandtal. Ejendomsforholdene udviser dengang et meget broget billede med mange fjerntliggende godser som ejere af gårde i Klim. I 1630 var to gårde i Klim således under godset Røgle i Skåne, en under Borreby på Sjælland og en under Trællerup på Fyn.

Der findes også ældre kilder – fx. er præsteindberetningen fra 1568 meget detaljeret både med hensyn til brugere og ejere. Af denne fremgår det, at der dengang var i alt 37 gårde og bol: Foruden præstegården hørte 9 under Ålborghus lén, 5 var krongods fra det tidligere Ø-kloster (det senere Oxholm), 21 var delt mellem 6 adelige ejere, der alle var arvinger efter Anne Mouridsdatter Gyldenstjerne til Ågård (død 1545) og endelig hørte en gård under Asdal i Vendsyssel.

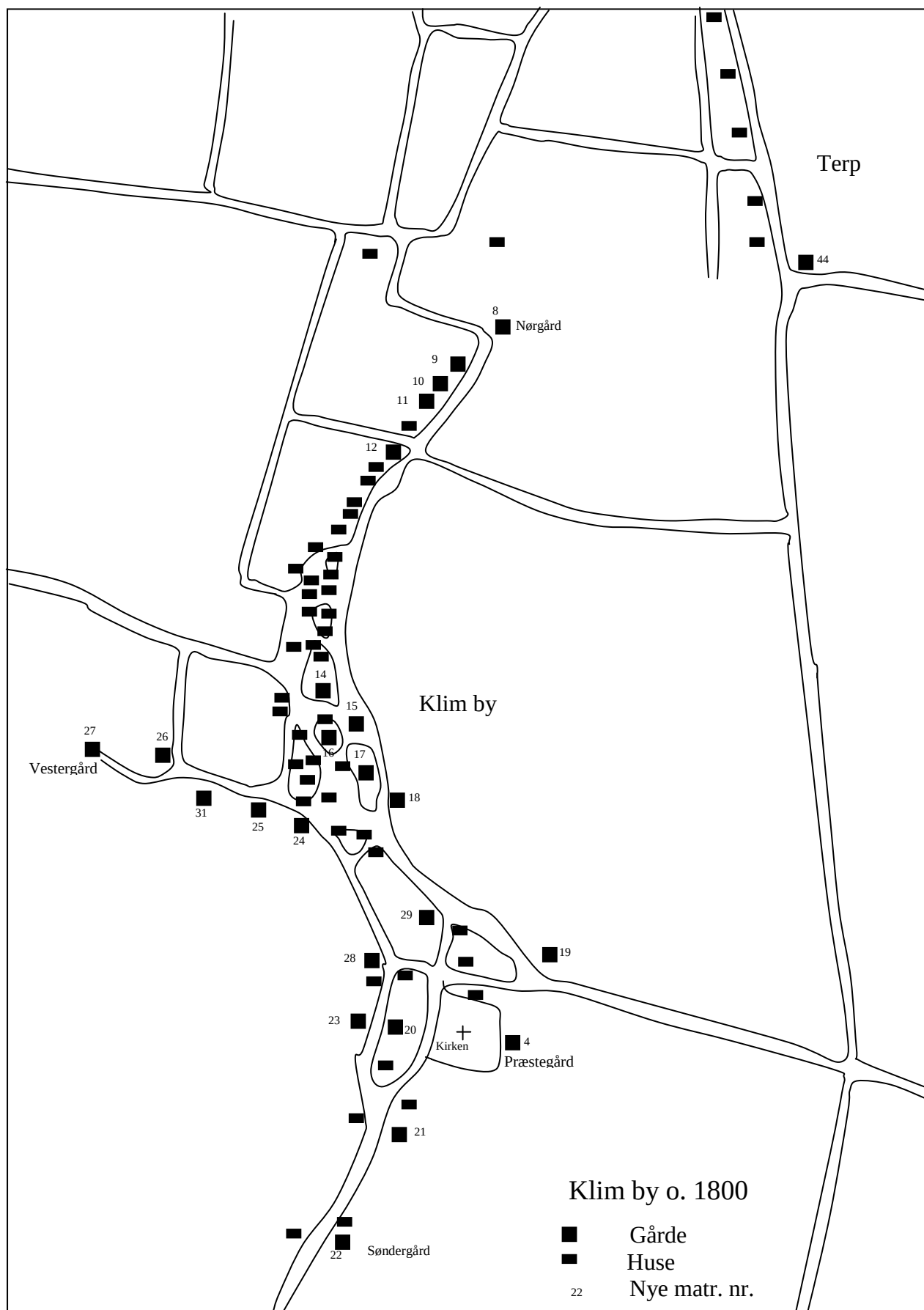
De 9 gårde under Ålborghus havde tidligere været i selveje, men har mistet dette efter det nordjyske bondeoprør ledet af Skipper Clement i 1533. Ø-klostets gods havde kronen indtaget efter reformationen i 1536 og de 21 gårde som stammede fra Ågård genfinder man i en jordebog over Anne Mouridsdatters gods fra begyndelsen af 1500-tallet og i et tingsvidne fra 1483, da Mourids Nielsen Gyldenstjerne på Hannæs ting fik 24 dannemænds vidne på at en række gårde var hans "rette arvegods og havde været i hans faders og forældres værge og i hans ukæret i 70 år og mere."

Altså tegner der sig et billede af ejendomsforholdene i Klim sogn helt tilbage til begyndelsen af 1400-tallet, hvor 10 gårde har været i selveje, 21 har hørt under Ågård og 5 gårde under Ø-Kloster og måske kun en eller to gårde ejet af andre mere fjerntliggende godser.

Dette billede har sikkert holdt sig til midt i 1500-tallet, da Ågårds store godssamling blev delt ved arv og indtil da må hoveriarbejdet på Ågård have været mærkbart for en stor del af sognets beboere. Senere må dette hoveriarbejde for mange gårdes vedkommende være blevet afløst af pengeafgifter, idet gårdene, som havde hørt under Ågård de næste 100 år blev mere og mere opdelt gennem arv og handler, således at de i 1664 var delt mellem 13 ejere. Bortset fra Ågård, som stadig ejede 6 gårde, Aggersborggård, som ejede 3 gårde og Bratskov som ejede en enkelt gård, var de resterende 9 ejere af gårde i Klim bosat udenfor Hanherred. En enkelt gård havde på dette tidspunkt fået status som adelig sædegård, nemlig den gamle Oddegård beboet af Jørgen Navl, som er den eneste beskedne herregård, som har været i sognet og kun for en periode af ca. 50 år.

Gårdene, som tidligere havde hørt under Ø-kloster var i 1600-tallet blevet henlagt under Sejlstrupgårds lén, men blev i 1651 overdraget til købmand Samuel Mejer i København, som pant for penge han havde lånt kronen. Således var der i 1664 i alt 17 gårde i Klim sogn, hvis ejere var bosat udenfor Hanherred.

Da det i sidste halvdel af 1600-tallet blev muligt at sælge jordegods til ikke adelige, var mange af de fjerntboende ejere af gårde i Klim naturligt nok interesserede i at sælge disse. Netop i disse år tog skudehandlen på Norge, som havde fundet sted langt tilbage i tiden, et opsving. Mange af fæstebønderne i Klim deltog ivrigt i dette. De sejlede til Norge i deres små skuder med korn, som de havde opkøbt, solgte det og fik i stedet tømmer og jernvarer med tilbage, som blev solgt til de lokale. Denne sejlads over Jammerbugten var farefuld, men gav god fortjeneste, så derfor kunne mange af bønderne i Klim sogn i disse år købe deres gård til selveje, foruden at de rigeste af dem også opkøbte flere andre gårde, så de nærmest blev at regne som små herremænd.

Da Niels Andersen Kiib i Nørgård døde o. 1730 ejede han således 7 gårde og 18 huse. I 1724 var 13 gårde i Klim sogn ejet af lokale skudehandlere og i 1750 var 27 gårde i sognet enten i selveje eller ejet af de lokale skudehandlerslægter. Mange af de gårde, som skudehandlerne ejede, blev efterhånden besat med sønner og svigersønner, så at de også endte med at komme i selveje.

De resterende 8 gårde var ejet af de lokale godser Aggersborggård, Oxholm, Ågård, Bratskov og Vesløgård. Der var altså på dette tidspunkt ingen godser udenfor Hanherred tilbage blandt ejerne og kronen havde allerede i 1715 solgt sine gårde i Klim.

Slutningen af 1700-tallet er perioden med de store landbrugsreformer som stavnsbåndets ophør, udskiftning og efterfølgende udflytning af landsbyerne. I Klim blev dette ikke så mærkbart, idet de fleste gårde på dette tidspunkt var i selveje. De sidste gårde kom i selveje i 1810-11 da Aggersborggård og Bratskov solgte sine fæstegårde i Klim. Udskiftningen kom først i 1817, sikkert fordi det var vanskeligere for de mange selvejere at blive enige herom og den var ikke nær så gennemgribende som mange andre steder i landet.

Bebyggelsen i sognet havde indtil da været samlet i Klim by, Klim Odde og i Terp. Terp var oprindelig en lang række af huse og små husmandssteder strækkende sig fra den senere Bjerggård i nord til Terpgården i syd. Der foruden havde der været nogle få enligt liggende gårde som Vester og Øster Klitgård, Imer, Grishauge og Fårbækgårdene. Desuden havde der i løbet af 1700-tallet bosat sig nogle få fattige fiskere i det nordvestlige hjørne af sognet over mod Thorupstrand.

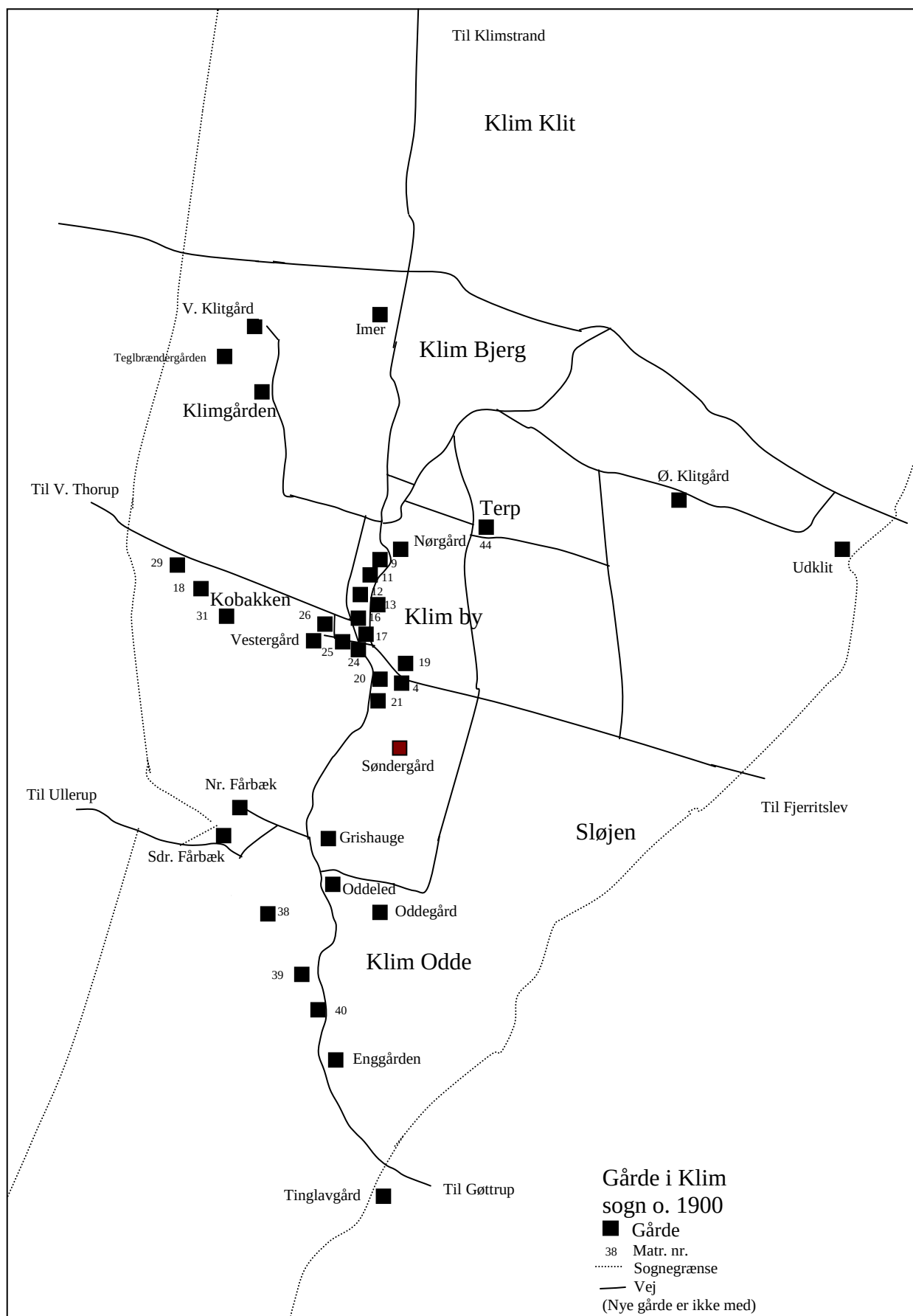
Omkring 1820 blev flere gårde i Klim by delvist udstykkede, hvor ved flere små husmandssteder dannedes. Nogen større udflytning blev der ikke i første omgang. Klimgården var en af de første som blev flyttet ud, og i de følgende år blev to gårde, et husmandssted og et par huse flyttet op på Kobakken.

Først midt i 1800-tallet kom der mere gang i udflytningen og desuden dannedes en hel række husmandssteder rundt omkring i sognet, dels ved at der blev udstykket parceller fra en del af gårdene, blandt andet Nørgård, der havde været en af sognets største gårde og som næsten helt blev udstykket og dels ved nyopdyrkning jord i Klim Klit og ved Klimstrand, hvor nye bebyggelser opstod. Efter Sløjen blev gravet ud til en kanal, og store arealer derved kunne afvandes, blev nye gårde og husmandsteder bygget i Klim Kær og på Klim Fjordholme.

Samtidig blev sognets befolkningstal forøget fra godt 400 i århundredets begyndelse og til omkring 1000 i slutningen af århundredet. De fleste af disse blev dog bosat i selve Klim by, hvor det gamle landsbybillede domineret af gårdene afløstes af en mere bymæssig bebyggelse præget af huse og forretninger. Dette blev især fremherskende efter at Klim i 1905 var blevet en stationsby.

Det er tankevækkende, at næsten alle de gamle gårde har overlevet alle omvæltningerne gennem flere hundrede år, men siden 1950 er den største ændring i antallet af gårde i de sidste 500 år faktisk sket, idet de fleste af gårdene her blev nedlagt og i dag er det kun 12-13 ud af oprindelige ca. 35 gårde, der bliver drevet som selvstændige landbrug. Heraf er der kun 4 tilbage i Klim by, mens der for 200 år siden lå 23 gårde i byen strækkende sig fra Nørgård i nord til Søndergård i syd. Flere af dem, som fx Palles gård er i dag helt væk og mange er omdannet til almindelig beboelse. Desuden er alle de husmandssteder, som dannedes før og efter århundredeskiftet også blevet nedlagt og mange omdannet til fritidsboliger.

Klim by har således helt ændret udseende i de sidste 100 år, mens Klim Odde og Terp mere har bevaret deres karakter af åbne landbrugsbebyggelser.

Vester Klitgård

Matr. nr. 5

Klim Markvej 89

Gården er nævnt første gang helt tilbage i 1483 som ”en gård i Clitten” og var da ejet af Mouritz Nielsen Gyldenstjerne til Ågård og havde da været i hans slægts eje i mindst 70 år. I 1500-tallet kaldes gården i Ågård jordebøger for ”Klitbogørne”.

Den var i 1600-tallet stærkt plaget af sandflugt og under kejserkrigen o. 1630 blev gårdens bygninger nedbrudt, så beboerne nævnes i disse tider ofte som forarmede. I sidste halvdel af 1600-tallet var gården delt i to, nemlig et bol kaldet Lille Klitgård samt et hus med jord kaldet Vesterklit. I begyndelsen af 1700-tallet var gården dog igen forenet. Den blev da købt af Oxholm på Øland, hvorunder den var fæstegård indtil den i 1796 blev købt til selveje. I 1832 giftede Knud Christensen Winther, som stammede fra Thorup Holme, sig med enken i gården Ane Larsdatter, og siden har gården været i Winther-slægtens eje.

Periode	Bruger	Ejer
1483	Jep Christensen	Ågård
1500	Nis Simmensen og Bjørn	Ågård
1562 og 1578	Niels Sørensen	Ågård
1630-38	Hans Sørensen	Ågård
1644-64	Chr. Andersen Fos og Oluf Christensen	Ågård
1683-88	Søren Christensen og Peder Christensen Klitgård	Kronen
1720-56	Svend Pedersen	Oxholm
o. 1756-70	Maren Nielsdatter (S.P. 's enke)	Oxholm
o.1770-78	Jens Svendsen (S.P. 's søn)	Oxholm
o.1779-85	Thomas Larsen	Oxholm
1787-90	Anders Jacobsen	Oxholm
1796-99	Peder Pedersen	Selveje
1799-1809	Lars Tværgaard	Selveje
1809-32	Peder Christensen	Selveje
1832-87	Knud Christian Christensen Winther	Selveje
1887-1923	Niels Peter Knudsen	Selveje
1923-45	Knud Chr. Winther	Selveje
1945-50	Andreas Winther	Knud Chr. Winther
1950-1986	Andreas Winther	Selveje
1986-	Bertel Winther	Selveje

Udsnit af matrikelskortet fra 1812, hvor Øster Klitgård lå lige øst for Vester Klitgård.

Vester Klitgård o.1910

Familien i Vester Klitgård o.1910-15. Fra venstre: Niels Peter Knudsen, Ane Kristine Knudsen, Else Larsen, ukendt, Laurits Larsen.

Vester Klitgård 1946.

Øster Klitgård

Matr. nr. 6

Engvejen 105

Gården lå indtil sidste halvdel af forrige århundrede ved siden af Vester Klitgård og kaldtes dengang undertiden for Store Klitgård. Af landgilden ses, at den tidligere har været en selvejergård, som sikkert efter grevens fejde blev lagt under kronen. I 1562 nævnes gården første gang blandt krongodset under Ålborghus lén. I slutningen af 1600-tallet blev gården, ligesom det øvrige krongods, udlagt som ryttergård. I denne periode var gården stærkt plaget af sandflugt. Et tingsvidne fra 1625 fortæller blandt andet at *”desligeste var de i Klitgård og paa Klitgårds mark, som Peder Sørensen påbor, da var der sand føgen ind i hans gård og uden om hans gård, og halvparten af hans agerjord er slet øde og ligger endnu for en åben sandføg.”*

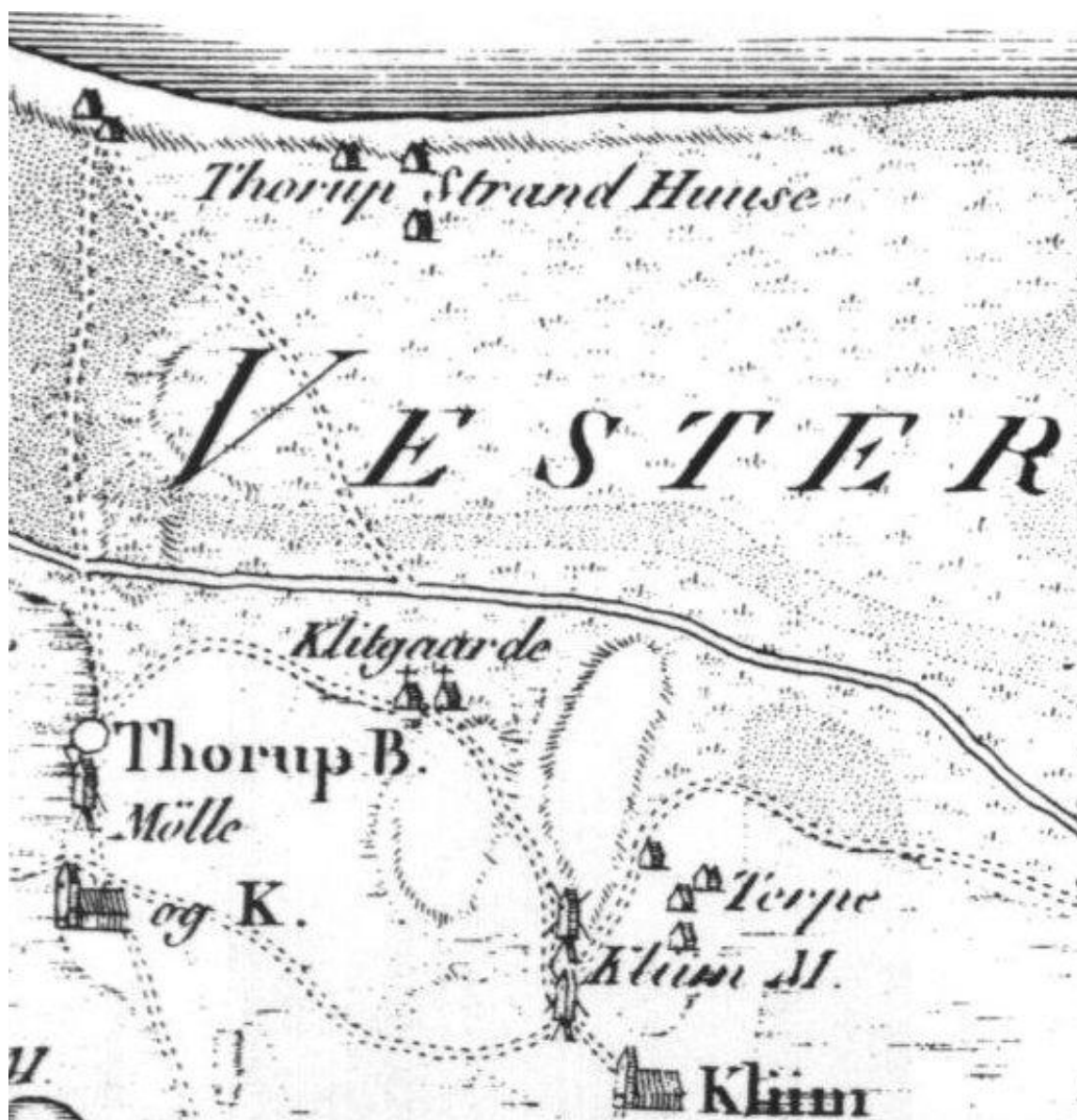
Huset på Klim Markvej 100, som ligger lige øst for V. Klitgård, hvor Ø. Klitgård oprindeligt lå.

I 1664 blev gården sammen med andre af kronens gårde i Klim udlagt til admiralitetsråd Jens Lassen (o. 1625-1706), senere godsejer og ejer af Dalum kloster ved Odense. I 1653 havde han sammen med andre borgere fået privilegium på besejling af Vestindien. I tilknytning hertil oprettedes et sukkerraffinaderi i København, som også kongehuset havde del i.

Af en ansøgning til den spanske konge fremgår, at også slavehandel stod på programmet. Ved krigsudbruddet 1657 fik han overdraget at forsyne flåden og de skånske fæstninger.

Han var tillige landsdommer på Fyn og medlem af Højesteret. Efter krigen blev regnskabet gjort op, og det viste sig, at han havde over 200.000 rigsdaler til gode. Da staten ikke kunne betale, fik han som ovenfor nævnt Dalum Kloster udlagt. 1680 dømtes han dog til at tilbagebetale 163028 rdl. Hans gods gik tilbage til kronen og blev senere en del af det såkaldte ryttergods.

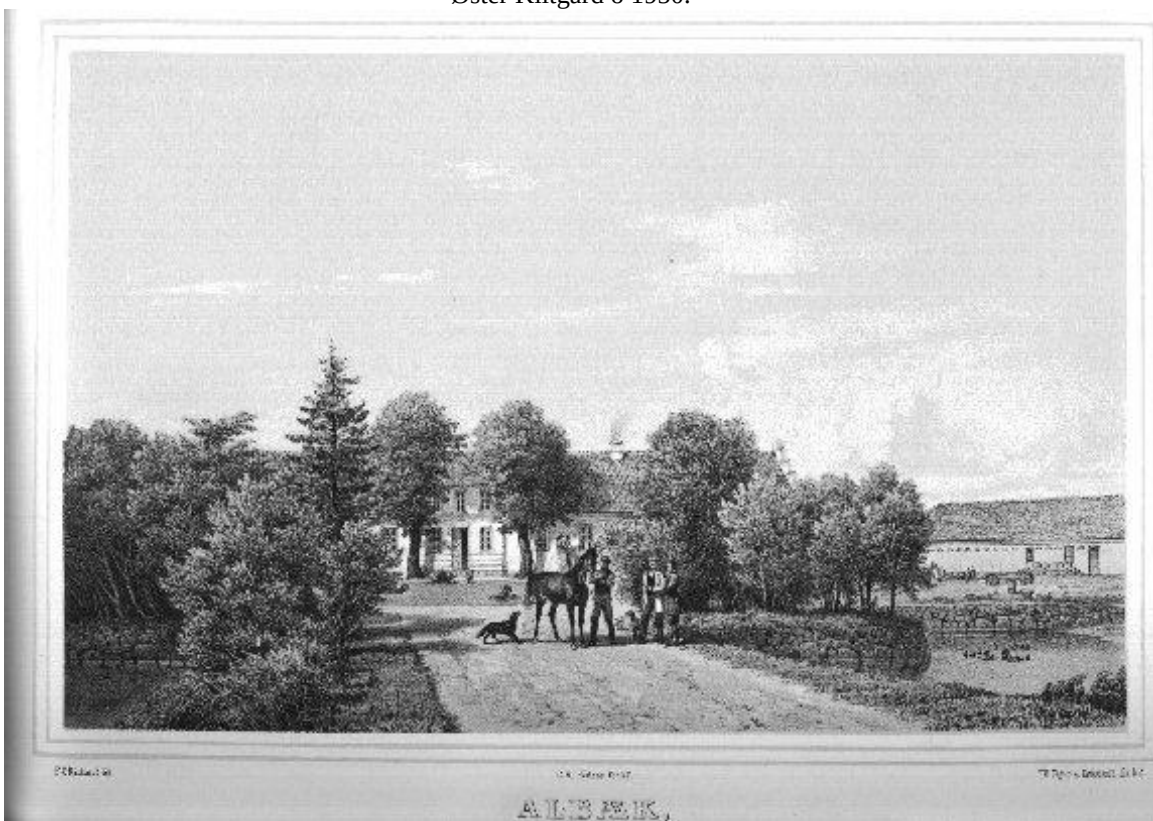
Da dette i 1716 blev solgt, købte Jacob Jacobsen, forpagter på Albæk, Øster Klitgård, men allerede året efter solgte han gården videre til den lokale skudehandler Niels Andersen Kiib i Klim Nørgård. Hans efterkommere beholdt gården, men i 1774 kom den i selveje, da Anders Ingvorsen, som var barnebarn af Niels Andersen Kiibs datter Maren, giftede sig med datteren i gården Inger Christensdatter Kold.

Udsnit af Videnskabernes selskabs kort fra 1795, hvor de to Klitgårde, Vester og Øster Klitgård, ses liggende umiddelbart ved siden af hinanden.

Øster Klitgård o 1950.

Albæk i Suldrup sogn på Himmerland, hvis forpagter Jacob Jacobsen ejede Øster Klitgård 1716-17.

Øster Klitgård o. 1915

J. P. Gravesen

Periode	Bruger	Ejer
1562-85	Lars Andersen	Ålborghus
1604-48	Peder Sørensen (Strandfoged)	Ålborghus
1651-64	Peder og Laurs Pedersen	Ålborghus
1664-80	Peder og Laurs Pedersen	Jens Lassen til Dalum
1680-83	Jens Sørensen	Ålborghus
1683-93	Jens Sørensen	Ålborghus
1710-16	Anders Larsen	Ålborghus
1716-17	Niels Pedersen og Anders Larsen	Jacob Jacobsen på Albæk
1717-26	Niels Pedersen og Anders Larsen	Niels Andersen Kiib
1726-39		Niels Andersen Kiib og fra o. 1730 enken Else Pedersdatter
1739-44	Christen Pedersen Kold	Anders Svendsen Fårbæk (N.A.K. 's svigersøn)
1744-67	Christen Pedersen Kold	Ingvor Laursen (A.S.F. 's svigersøn)
1767-73	Christen Pedersen Kold	Christen Andersen Winther (gift med I.L. 's enke)
1774-81	Anders Ingvorsen	Selveje
1781-93	Christen Christensen Torup	Selveje
1794-1821	Peder Christensen Bonderup	Selveje
1821-25	Karen Pedersdatter (enke e. C.C.T. & P.C.B.)	Selveje
1825-34	Niels Pedersen Lissen	Selveje
1834-45	Jens Chr. Frandsen	Selveje
1845-52	Maren Nielsdatter (J.C.F. 's enke)	Selveje
1852-70	Christen Andersen	Selveje
1870-90	Tidemann Klitgård	Selveje
1890-1912	Peter Klitgård	Selveje
1913-56	Johannes P. Graversen (g. m. P.K. 's enke)	Selveje
1956-90	Poul Helleberg	Selveje
1990-	Aksel Helleberg	Selveje

Udklit

Matr. nr. 50

Udklitvej 168.

Gården er formentligt identisk med "Wklitt", som er nævnt i Ågårds jordebøger fra 1500-tallet. De næste par hundrede år synes stedet at have været ubeboet og jorden henlagt under en af gårdene i Klim by. I 1739, da den ejedes af Bratskov, var den således ubeboet og kaldtes Udkliteng. Først i begyndelsen af 1800-tallet blev gården igen beboet. I 1918 brændte gården, men blev bygget op igen. Forhenværende smedemester Lars Winther i Klim, som var født i Udklit i 1885, har fortalt at hans farmor Ane Kirstine Andersdatter, som var enke i gården i 1850, en sommerdag fik besøg af en søn fra V. Klitgård, Lars Chr. Pedersen, som kom løbende i bare fødder og bluseærmer og friede til hende. Hun kendte ham ikke, men hun syntes han så rar ud og sagde derfor ja. Hendes første mand Peder Christen Jensen havde været med i krigen 1848-49 og skulle også have været med i 1850, men døde vinteren før. Om nedenstående familiebillende har Lars Winther også fortalt følgende dramatiske historie, som fæstnede sig tydeligt i hukommelsen på den da femårige dreng:

I 1890 skulle hele familien i Udklit til Løgstør for at fotograferes. Turen foregik med hestevogn og da de skulle sejle over med færgen ved Aggersund holdt faderen Kristen Winther Knudsen selv ved den mest urolige hest, mens den ældste søn Knud skulle holde ved den anden hest. Pludselig blev faderens hest helt ustyrlig og sprang overbord og ned i fjorden med ham. Færgemanden råbte til ham, at han skulle holde fast i hesten. Så sprang han selv i fjorden og fik Kr. Winther Knudsen bjærget op færgen, hvorefter han sprang i fjorden igen og kom op på ryggen af hesten, som han fik til at svømme over til den søndre side af fjorden. Familien kom til Løgstør og Kr. Winther Knudsen lånte tørt tøj her hos bekendte og billedet hos fotografen blev taget.

Periode	Bruger	Ejer
ca. 1500	Torckild Tordsøn	Ågård
ca. 1550	Tommes Lauritsen	Ågård
1739-90	Ubeboet	Bratskov
1832-34	Mads Mikkelsen Møller	Selveje
1844	Niels Sørensen Kusk	Selveje
1845	Niels Larsen Høeg	
-1849	Peder Christen Jensen	Selveje
1850	Ane Kirstine Andersdatter (P.C.J. 's enke)	Selveje
1850-	Lars Chr. Pedersen	Selveje
	Kr. Winther Knudsen (L.C.P. 's svigersøn)	Selveje
	Andreas Winther (K.W.K. 's søn)	Selveje
	Klitgaard Winther (A.W. 's brorsøn)	Selveje
-1978	Kjeld Wamberg	Selveje
1978-	Jørgen C. Tyroll	Selveje

Udklit set fra vest o. 1910.

Kristen Winther i Udklit med familie i 1890. Fra venstre Kirstin, Andrea, Andreas, Lars, Kristen og Knud Winther

Udklit i 1946.

Imer

Imer var i begyndelsen af 1500-tallet ejet af Lensmanden i Hanherred Predbjørn Podebusk, men i 1520-30 kom den ved mageskifte til Ø-kloster på Øland (det senere Oxholm).

Predbjørn Podebusk og hustruer Vibeke Rosenkrantz og Anne Gyldenstjerne (detalje fra gravsten).

Ø-kloster (det senere Oxholm) som ejede Imer i 1500-tallet.

Imer set fra øst o. 1900.

Efter reformationen i 1536 kom Ø-kloster under kronen og blev senere lagt under Sejlstrupgårds lén.

Herunder forblev gården indtil slutningen af 1600-tallet, da den blev købt af den lokale skudehandler Christen Andersen Kiib.

Imer set fra syd. Fra o. 1891-92.

Imer o. 1950.

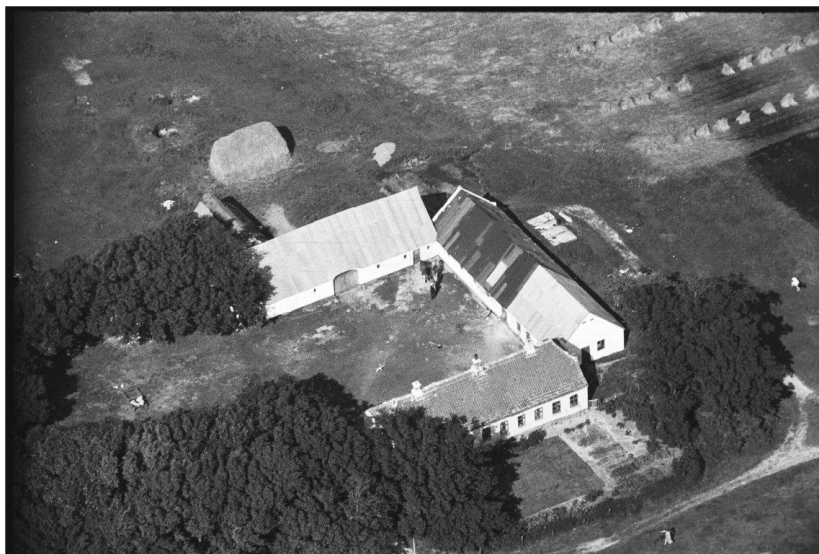
Imer var med sin beliggenhed ud til klitten stærkt plaget af sandflugt og i 1700-tallet var gården ubeboet og uden bygninger. Jorden var i slutningen af 1700-tallet brugt af fæsteren i Thomasminde, der ligesom Imer da var ejet af Christen Andersen Kiibs svigersøn Peder Ingvorsen og senere af hans arvinger i V. Thorup. Først i begyndelsen af 1800-tallet blev gården genopbygget, da Mogens Andersen fra Haverslev købte den og bosatte sig i Imer. Hans slægt ejede den de næste 140 år og fra ham stammer den i Hanherred ret talrige Imerslægt. Gården er i dag nedlagt som landbrug.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1525		Predbjørn Podebusk
1525-36		Ø-kloster
1568	Christen Sørensen	Ø-kloster
1604	Christen Sørensen	Sejlstrupgård
1611	Anders Jacobsen Cappelan	Sejlstrupgård
1616-32	Jens Andersen	Sejlstrupgård
1639-64	Ender Andersen	Sejlstrupgård
1670	Jesper i Imer	Sejlstrupgård
1679	Jens Pedersen	Sejlstrupgård
1688	Brugt af Chr. Nielsen Sønderst	Sejlstrupgård
1724	Brugt af Jens Pedersen	Christen Andersen Kiib
1728	Øde	Christen Andersen Kiib
1752	Øde	Ejler Christensen Kiib
1763-90	Øde	Peder Ingvorsens arvinger
-1810		Jens Ruslin
1810-12		Jens Larsen Nielsen
1812-51	Mogens Andersen	Selveje
1851-52	Karen Christensdatter (M.A. 's enke)	Selveje
1852-86	Anders Christen Mogensen	Selveje
1886-1916	Mogens Andersen Imer	Selveje
1916-48	Lars Poulsen Imer	Selveje
1948-52	Lars Chr. Imer	Selveje
1952-57	Anders Breum Andersen	Selveje
1957-59	Niels Peder Nielsen	Selveje
1959-62	Ejvind Pedersen	Selveje
1966-96	Thorkild Møller	Selveje
1996-97	Birthe Møller	Selveje
1997-	Thomas Nielsen	Selveje

Bjerggården

Matr. nr. 48

Napkærvej 12

Bjerggården i 1946

Karl M. Myrup

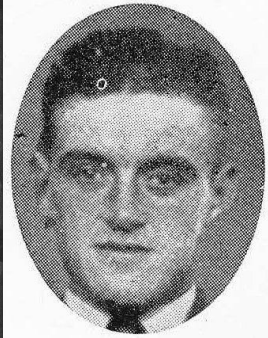
Kristen Damgårds gård i Terp

Matr. nr. 45

Klim Terpvej 67

Kristian Damsgårds gård i Terp o. 1950

L. C. Damsgaard

Terpgården

Matr. nr. 44

Klim Terpvej 66

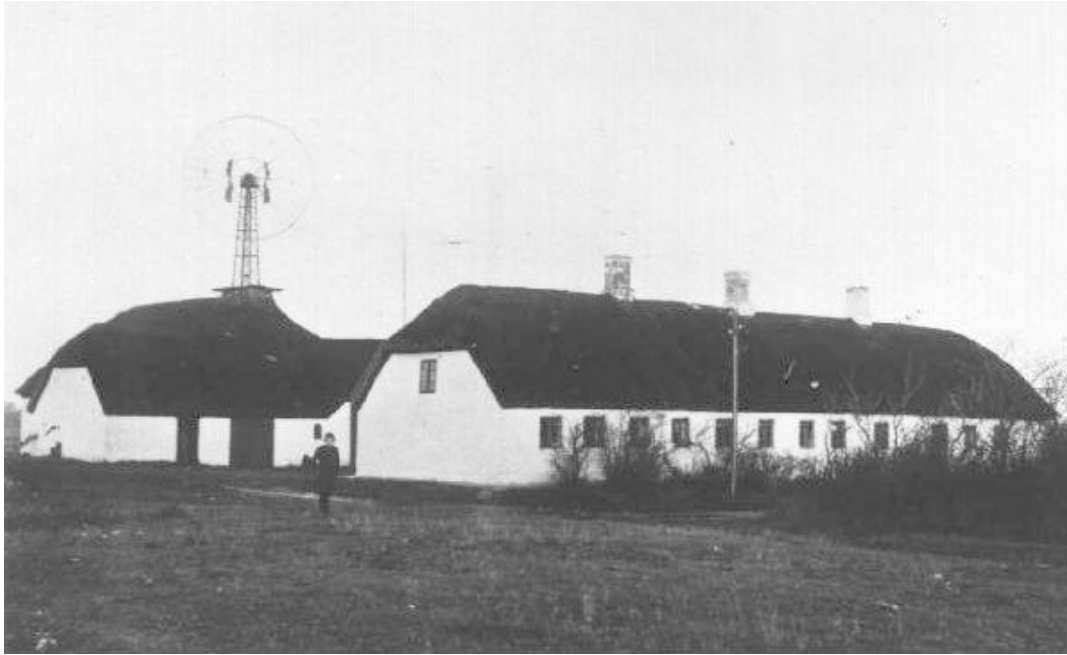
Gården kan spores tilbage til 1664, hvor den var ejet af Kronen. Få år efter blev den udlagt til landsdommer Jens Lassen (o. 1625-1706), senere godsejer og ejer af Dalum kloster ved Odense. I 1653 fik han sammen med andre borgere privilegium på besejling af Vestindien. I tilknytning hertil oprettedes et sukkerraffinaderi i København, som også kongehuset havde del i. Af en ansøgning til den spanske konge fremgår, at også slavehandel stod på programmet. Ved krigsudbruddet 1657 fik han overdraget at forsyne flåden og de skånske fæstninger.

Han var landsdommer på Fyn og medlem af Højesteret. Efter krigen blev regnskabet gjort op, og det viste sig, at han havde over 200.000 rigsdaler til gode. Da staten ikke kunne betale, fik han som ovenfor nævnt Dalum Kloster til ejendom, og senere, i 1664, fik han også overdraget Skt. Knuds Klosters gods som dækning for resten af gælden. Staten forbeholdt sig ret til at købe godset tilbage. Jens Lassen var ikke nogen behagelig mand, hans fæstere frygtede ham mere, end de frygtede kongens embedsmænd. 1680 dømtes han dog til at tilbagebetale 163 028 rdl og hans gods gik tilbage til kronen.

Dalum kloster ved Odense. Herunder hørte Terpgården 1670-80.

I 1717 blev gården overtaget af Ålegård, som ejede den indtil den overgik til selveje omkring 1820. Den var oprindeligt kun et lille husmandssted, men i løbet af 1800-tallet blev der købt en del jord til og i forrige århundrede blev gårdens areal blevet yderligere udvidet ved tilkøb af jord blandt andet fra Klim Nørgård. Gården har i o. 250 år ved ejerskifte været holdt indenfor slægten. Da Peder Christian Madsen i 1863 overtog gården efter hans farbror Gravers Pedersen blev der oprettet en aftægtskontrakt, hvor han forpligtigede sig til følgende: *"At yde Gravers Pedersen og nulevende hustru, så længe de lever i aftægt, som følger: 3 tdr. rug, 3 tdr. byg, 4 lispund fersk fårekød, 2 lispund fersk flæsk, 1½ lispund torsk, 40 pottter brændevin, 5 pund tobak, 8 pund talg, 3 pund kaffe, 1 pund kandis, 1 pund cikorie, 10000 stk. skudtørvt samt daglig igennem hele året 2 pottter nymalket mælk og endvidere 1 får med yngel i foder og græsning."*

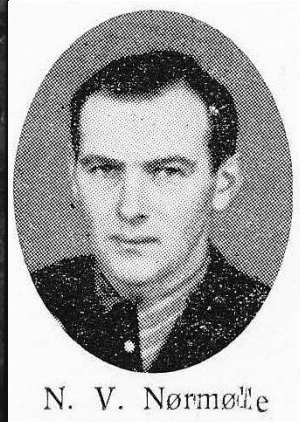

Terpgården set fra sydvest o. 1915-20. Foran ses Ernst Madsen

Aftægten skulle leveres med $\frac{1}{4}$ den 1. Dag hvert kvartal, og det anføres, at tørvene skulle leveres i rette bjergningstid og sættes i hus eller forsvarligt overdækket. Præstationerne skulle være af forsvarlig godhed, og stedets ejer forpligtede sig endvidere til i sygdoms og alderdomstilfælde at yde aftægtsfolkene al den pleje og opvartning de behøvede, samt at brygge, bage og vaske for dem med sit eget brændsel, når de ej selv kunne. Han skulle besørge deres korn til og fra mølle, og aftægtsfolkene skulle have fri adgang til stedets brønd. Aftægtsyderen forpligtede sig til at holde den indrettede aftægtsbolig ved lige, og desuden skulle han bekoste aftægtsfolkenes anstændige begravelse. Når den ene af aftægtsfolkene døde, bortfaldt halvdelen af aftægten med undtagelse af husly, får, brændsel, talg, kaffe, sukker og cikorie. Hvis manden døde først, bortfaldt der 30 potters brændevin og 5 pund tobak, men hvis konen døde først skulle brændevin og tobak leveres uden afkortning.

Terpgård i 1946.

N. V. Nørmølle

Familien i Terpgården o.1873: Peder Christian Madsen og hustru Marianne Christensdatter med sønnen Mads og døtrene (fra venstre) Christine, Marie Magdalene og Karoline.

Peder Christian Madsen drev gården til 1903, da han afstod til sønnen Carl Christian Madsen, hvis datter og svigersøn Else Marie og Niels Vestergaard Nørmølle overtog gården i 1939 og i 1992 blev den helt overtaget af deres søn Christian V. Nørmølle.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Laurids Pedersen	Kronen
1670-80	Søren Laursen	Jens Lassen til Dalum kloster
1688	Søren Laursen	Kronen
1710	Søren Laursen	Ålegård
1717		Ålegård
ca. 1750-71	Knud Christensen	Ålegård
1771-98	Zoen Knudsen (K.C. 's søn)	Ålegård
1798-1804	Zoen Knudsen	Selveje
1804-44	Peder Jensen Holm (gift med Z.K. enke)	Selveje
1844-66	Gravers Pedersen (svigersøn til P.J. H.)	Selveje
1866-1903	Peder Christian Madsen	Selveje
1903-39	Carl Madsen	Selveje
1939-77	Niels V. Nørmølle	Selveje
1977-92	Christian og Niels V. Nørmølle	Selveje
1992-	Christian V. Nørmølle	Selveje

Klim Nørgård – mit barndomshjem

Matr. nr. 8

Sandvejen 30

Mit barndomshjem Klim Nørgård var tidligere blandt sognets største gårde, selvom den i dag er nedlagt og der kun er få bygninger tilbage. I det følgende skal fortælles historien om gården og dens ejere og beboere gennem 400 år.

Gårdens første kendte ejer var Otto Skeel til Hammelmose ved Brønderslev. Han døde i 1634, men havde en datter Beate, som blev gift med Erik Høeg (Banner) til Bjørnholm (det nuværende Høgholm på Djursland). Han solgte i 1655 Nørgård til Hak Vind til Aggersborggård, der endnu ejede gården 1664, men inden 1669 var den overtaget af Jørgen Lykke til Søgård i Nors i Thy.

Hammelmose ved Brønderslev, som ejede Nørgård 1630-34

Den først kendte beboer på gården kendes kun fra skattemandtalslister i begyndelsen af 1600-tallet og hed Christen Griis. Om ham vides ikke noget og heller ikke meget om den følgende Anders Christensen, men o. 1630 døde han og enken Margrethe Joensdatter giftede sig med Søren Mortensen, der stammede fra Frøstrup.

Margrethe Joensdatter og Anders Christensens datter Karen Andersdatter giftede sig o. 1646 med Anders Poulsen, der stammede fra gården Gisholm i Vust.

Han blev derefter medfæster af Nørgård og både han og svigerfaderen var involveret i skudehandlen på Norge. I september 1645 beretter strandfogden i Klim, Peder Sørensen i Klitgård, således at dette år havde blandt andet Søren Mortensen i Nørgård i Klim været blandt ”de danske karle, som var udkommen med bagier (skuder) med gods eller andet”.

I januar 1651 nævnes i tingbogen desuden, at en båd ejet af Anders Poulsen i Nørgård blev brugt af Peder Andersen Kiib sammen med andre mænd fra Klim. Båden var blevet slået i stykker i en storm, da den ikke var blevet trukket langt nok op.

En del penge må Anders Poulsen have tjent ved skudehandlen, for i 1662 købte han Roelsgård i Lild og bosatte sig her. Han kom efterhånden til at eje en del jordegods og døde først o. 1700 i en høj alder.

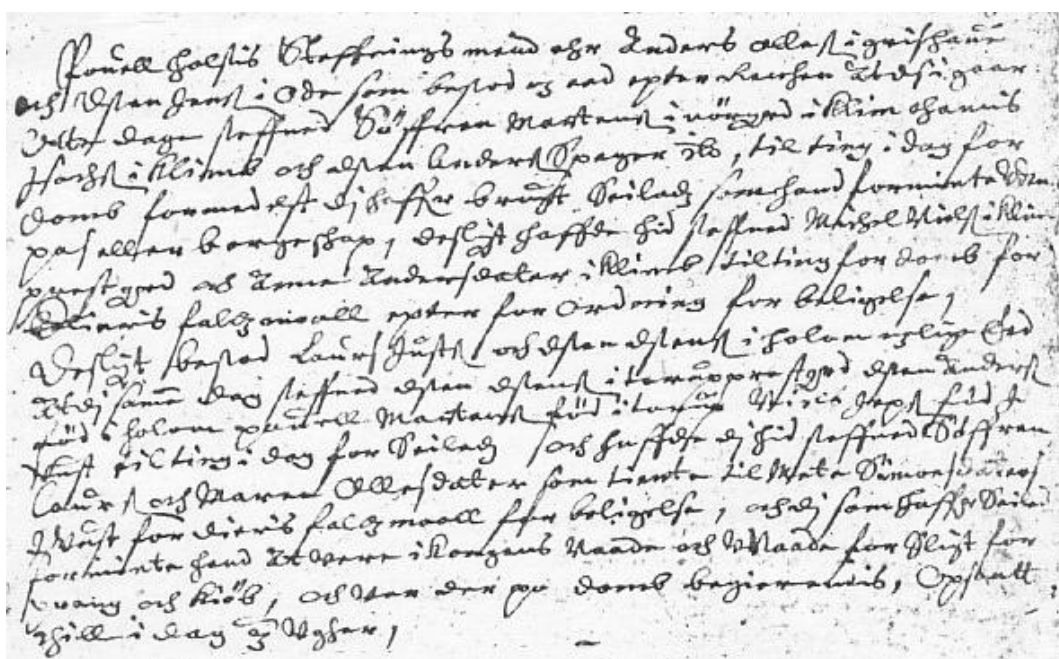

Aggersborggård som ejede Nørgård 1656-64

Ny medfæster af Nørgård for Søren Mortensen var Jep Nielsen, som dog døde allerede i 1668. Også Søren Mortensen og hustruen Margrethe Joensdatter forlod omkring denne tid Nørgård og flyttede op til deres svigersøn i Roelsgård, hvor Søren Mortensen døde i 1669.

Inden da havde Nørgård kortvarigt haft en adelig beboer, nemlig den adelige frue Idde Krabbe af adelslægten Krabbe til Damsgaard, en tidligere hovedgård i Ferring sogn, ca. 10 km vest for Lemvig. Hun var nemlig i 1659 blevet gift med en bondesøn Ender Svendsen fra Klim Vestergård.

I Hannæs tingbog fra 1666 kan man læse om, hvorledes Idde Krabbes slægtninge stævned hende og hendes mand til tinget tinget for uden slægtens samtykke at have "taget skyld og landgilde" af noget gods, som hun havde arvet. De boede dog kun i Nørgård i få år, hvorefter de flyttede til Trustrup i Kettrup sogn. Her døde Idde Krabbe 55 år gammel i 1686.

Fra Hannæs tingbog i 1645, hvor Søren Mortensen i Klim Nørgård stævnes for at have udskibet varer fra Klim strand.

Høgholm (tidligere Bjørnholm) på Djursland o 1860. Godset ejede Klim Nørgård i 1600-tallet.

Endnu engang kom der nye beboere i gården, idet den i 1669 som den første i sognet blev købt til selveje af den velhavende skudehandler Peder Andersen Kæmpe, der flyttede ind på Nørgård sammen med sin hustru Karen Pedersdatter, der stammede fra Løversgård i V. Thorup, hvor man også længe havde drevet skudehandel på Norge. Således var hendes halvbror Niels Pedersen flyttet til Norge og bosat sig i Grimstad. Han var ganske velhavende og Nørgård blev derfor senere pantsat netop til ham. Peder Andersen Kæmpe boede i gården de næste 35-40 år og blev efterfulgt af svigersønnen Jens Jørgensen Koldborg, der dog døde allerede i 1703, hvorefter enken Else Pedersdatter Kæmpe giftede sig med Niels Andersen Kiib.

Niels Andersen Kiib, der blev benævnt "velfornemme mand" blev dermed ejer af Klim Nørgård med et hartkorn på 6 Tdr. 7 Skp. 3 Fjdk. 2 Alb. Og senere også "Skovens Gaard" i Klim.

I 1710 boede Niels Andersen Kiib i Nørgård i Klim og holdt da ifølge mandtal til ekstraskat 2 karle og 1 pige.

I 1714 byggede han et hus ved Thorup Strand og siges at bebo dette hus, som var blevet opført på en grund tilhørende 3. Rytterregiment, men forholdet var utvivlsomt det, at han boede både i Klim Nørgård og ved Thorup Strand, nemlig sidstnævnte sted om sommeren, når hans skudehandel foregik stærkest.

I Nørgård har der en overgang været drevet krambodshandel med de landede varer. I Han-herredernes justitsprotokol fra 3-11-1727 omtales således, at Niels Andersen Kiib fra en krambod i Klim Nørgård handlede med jern, ingefær, tjære og tobak m. m.

I 1725 var Niels Andersen Kiib indblandet i en strandingssag, idet han sammen med skudehandler Peder Clemmensen i V. Torup for en ringe pris af en hollandsk skipper havde købt kornladning fra et strandet skib. Antagelig var nogle af bjergene blevet misundelige, og der blev nedsat en kommission til undersøgelse af forholdene. Sagen endte efter 1 ¾ års rettergang med, at toldereren Ulrik Zitcher i Thisted blev fradømt sit embede for mislighed med fortolkningen af det bjergede, hvorimod der ikke blev rejst tiltale mod de andre.

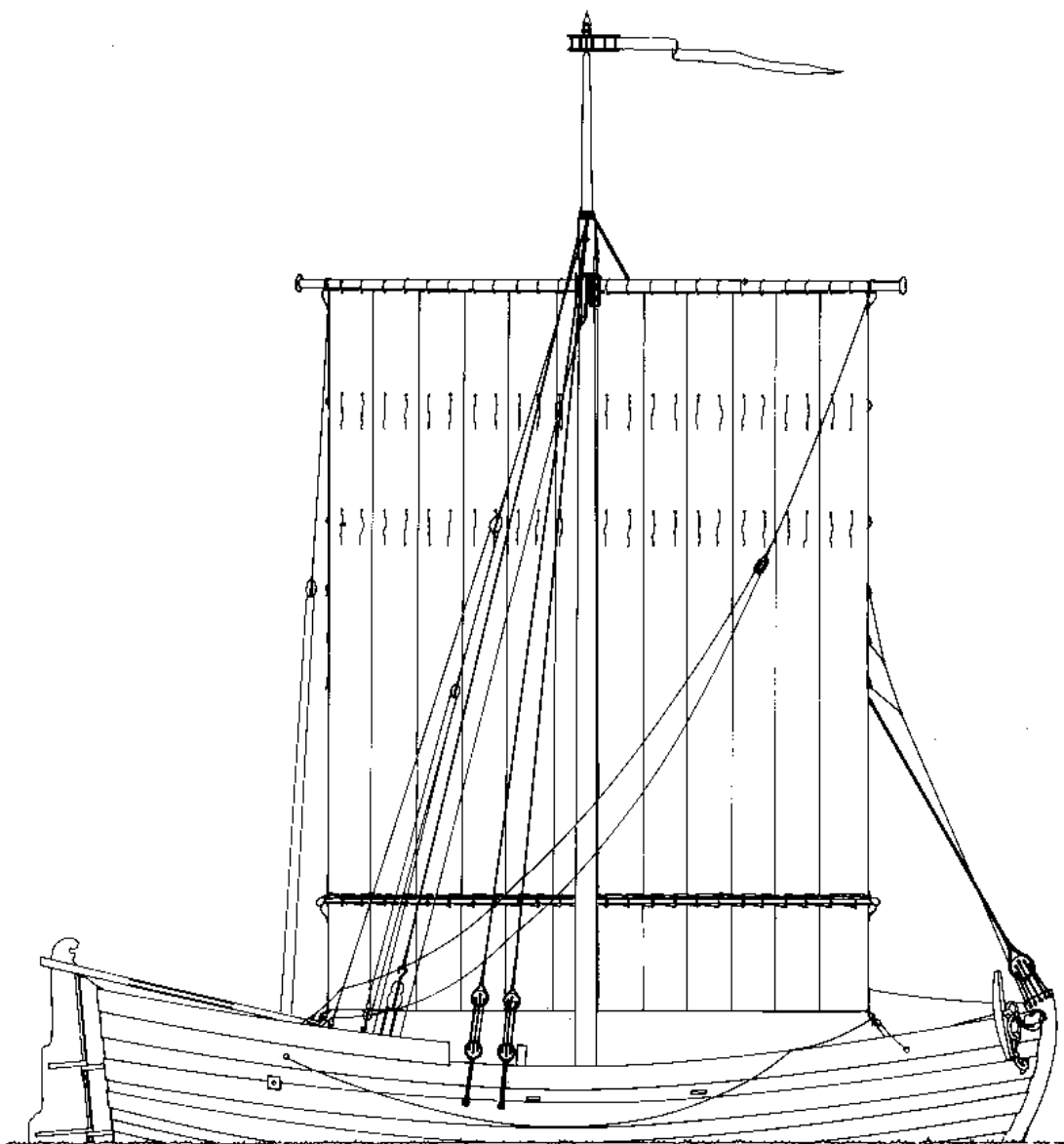
Søgård i Nors, der 1666-67 ejede Klim Nørgård.

Niels Andersen Kiib havde ved sin død i 1729 ifølge skiftet part i Nørgaard i Bejstrup, 6 huse i Bejstrup, 1 gård i Manstrup i Bejstrup Sogn, Vestergaard i Klim, 10 huse i Klim, Klitgaard i Klim, huset Hjortholm i Klim. Gården Røge i V. Torup samt huset Rykind i Vust.

6. Onsdagen, d. 7. Julii
fr. Idde Krabbe i Trustrup
begraven, fød i Damsgrd i Harsyssel Anno 1631,
patr. Velb. Otthe Krabbe,
matr. fr. Birgitte Krag,
Var engang gift, vel-
signet med 7 børn, 3 sønner,
4 døtre, Aar 27. Døde Lørdagen
d. 26. Juni i Dagsningens
Aar 96.

Idde Krabbes dødsindførsel i Kettrup kirkebog 1686: Onsdagen d. 7 Julii fr. Idde Krabbe i Trustrup begravet, fød i Damsgrd i Harsyssel Anno 1631, patr. Velb. Otthe Krabbe, matr. fr. Birgitte Krag. Var engang gift, vel- signet med 7 børn, 3 sønner, 4 døtre. Ægteskabs Aar 27. Døde Lørdagen d. 26. Juni i dagsningen. 55 Aar gl. Til højre Krabbe-slægtens adelsvåben.

Rekonstruktion af en sandskude strandet ved Klimstrand og frilagt ved en storm i 1976. Tingbogen fra 1723 fortæller netop om Niels Larsen Toft fra Klim, hvis skude, der blev ført af Bjørn Andersen fra Læsø strandede ved Klimstrand under landingen. Det var rimeligvis vraget af denne skude, som dukkede op i 1976.

Efter Niels Andersen Kiibs død fortsatte Else Pedersdatter skudehandelen, formodentlig ved hjælp af svigersønnen Svend Nielsen Klim.

Omkring 1735 solgte hun sin skude "Else Marie" som hun havde brugt til fart fra Thorup Strand i ca. 7 år til Søren Møller i Klim, som sejlede med den fra Thorup Strand. Svend Nielsen Klim døde i 1770, og enken Anne Nielsdatter Kiib fik herefter bevilling til krohold på gården.

Sønnerne fortsatte skudehandlen, men Palmesøndag i 1773 skete der en ulykke, der tilsyneladende stoppede denne virksomhed: I et skifte efter "sejlingskarl" Anders Laursen Nørklit fra Ellidsbøl i Vust nævnes det, at han druknede under sejlads til Norge med en skude tilhørende Klim Nørgård. Fartøjet og mandskab var "ulykkeligt i havet forgået". Sønnerne Jacob Svendsen overtog i 1775 gården og kroen, men sidstnævnte blev tilsyneladende nedlagt, da han i 1790 solgte gården og siden efter sit fødehjem kaldte sig Nør-

gård. Han flyttede til V. Kjeldgård i Kettrup, hvor han døde i 1829. Senere blev han stamfader til slægten Nørgård, som siden 1852 har ejet Aggerborggård, der jo netop ejede Klim Nørgård 1655-64 og således blev ringen sluttet.

Efter et par ejere blev Klim Nørgård i 1816 købt af Thideman Nielsen, som boede i gården i næsten 50 år. Han var gift to gange og fik i alt 18 børn.

Klim Nørgård på matrikelskortet fra 1812 (med senere påtegninger).

Hans enke Else Kirstine Nielsdatter drev efter hans død i 1865 gården videre i 6 år, men herefter blev gården udstykket og i begyndelsen af 1900-tallet var der kun få tdr. land jord til hovedparcellen. Anders S. Andersen, som købte gården i 1911 og tillige var kalkværksejer, købte igen en del jord til.

I 1954 købte mine forældre Klim Nørgård og flyttede hertil fra V. Skerninge på Sydfyn, hvorfra min mor stammede og hvor min søster Helen var blevet født 1950 og jeg selv var blevet født 1953. Vores forældre boede her i over 40 år og blev de sidste, som drev landbrug her. Hele vores barndom og ungdom var det min søsters og mit hjem.

Klim Nørgård o.1920

Til sidst blev nemlig alt jorden blev solgt fra og gården nedlagt som landbrug. De efterfølgende ejere har siden fjernet de fleste af gårdens udbygninger og i dag er det svært at se, at her lå engang en sognets største gårde.

Klim Nørgård i 1954, da mine forældre købte gården.

Periode	Bruger	Ejer
1610-13	Christen Griis	
1618-27	Anders Christensen	
1630-34	Søren Mortensen	Otto Skeel til Hammelse
1634-45	Søren Mortensen	Erik Høg til Bjørnholm
1646-55	Søren Mortensen & Anders Poulsen	Erik Høg til Bjørnholm
1656-62	Søren Mortensen & Anders Poulsen	Hak Vind til Aggersborggård
1664	Søren Mortensen & Jep Nielsen	Hak Vind til Aggersborggård
1666-67	Ender Svendsen & Jep Nielsen	Jørgen Lykke til Søgård
1669-72	Peder Andersen Kæmpe	Selveje
1675	Peder Andersen Kæmpe	Pantsat til E. Høng i Viborg
1680-1704	Peder Andersen Kæmpe	Pantsat til Niels Pedersens arvinger i Grimstad
1704-29	Niels Andersen Kiib (P.A.K. 's svigersøn)	Selveje
1729-39	Else Pederdatter Kæmpe (N.A.K. 's enke)	Selveje
1739-70	Svend Nielsen Klim (E.P.K. 's svigersøn)	Selveje
1770-75	Anne Nielsdatter Kiib (S.N.K. 's enke)	Selveje
1776-90	Jacob Svendsen Nørgård	Selveje
1790-91	Mikkel Larsen	Selveje
1791-98	Mikkel Larsen	Jacob Svendsen Nørgård
1798-1812	Lars Olesen	Selveje
1812-16	Karen Christensdatter (L.O. 's enke)	Selveje
1816-65	Thideman Nielsen	Selveje
1865-71	Else Kirstine Nielsdatter (T.N. 's enke)	Selveje
1871-83		Kristen O. Vestergård i Klimgården
1883-85		K.O.V. 's enke Ane Tværgård
1885-93		Christen D. Olesen i Klimgården
1893- 1906	Jens Peter Pedersen	Selveje
1906-11	Thideman Jensen	Selveje
1911-51	Anders S. Andersen	Selveje
1951-54	Ane Kathrine Andersen (A.S.A. 's enke)	Selveje
1954-95	Andreas og Ellen Grishauge	Selveje
1995-	Kurt Hansen	Selveje

Klim Nørgård i 1955. På trappen min mor Ellen, til venstre tjenestedrengen Bent Olsen og til venstre ved hushjørnet skimtes stående i skyggen en lille dreng - nemlig mig selv som to-årig.

Ud over hovedparcelen, hvor den oprindelige Nørgård lå, var der en række udstykninger, hvor der blev oprettet nye gårde:

Lars Thorhauges gård

Matr. nr. 8i

Terpvej 105

Umiddelbart nord for Nørgård blev gården i 1874 bygget af Anders Christensen Thorhauge. Han var født 1830 i Aggersborg Ullerup, som søn af Christen Andersen Thorhauge, der var bror til min egen farmors oldemor.

Johanne og Inger Maria Thorhauge og Karl Kristensen i 1911.

Gården i 1915.

Gården blev efter Anders Thorhauges død i 1900 overtaget af hans enke Inger Maria, der drev gården videre med hjælp af en karl Karl Kristensen og af sine børn Johanne og Peter Andreas. Sidstnævnte overtog stedet i 1917, da han kom hjem fra Amerika. I 1950 var det hans søn Lars Kristian Thorhauge, kaldet Lass Thorhauge, som overtog.

Lars Thorhauges gård o. 1950.

Samtidig flyttede Peter Thorhauge og hustru Kristiane over i et nærliggende hus. Her kom jeg meget i min tidlige barndom, idet deres barnebarn Kris var min jævnaldrene og min bedste legekammerat.

Kristiane og Peter Thorhauges hus på Sandvejen 32 o. 1950.

Hans forældre Lass og Else husker jeg som rare og arbejdsomme mennesker, der var glade for børn. Senere blev gården overtaget af deres ældste søn Peter Thorhauge og jorden solgt fra og gården nedlagt som landbrug.

Napkærgård

Matr. nr. 8e

Napkærvej 40

Napkærgård o. 1950.

J. P. Klit

Gården blev dannet i 1875, da Ole Peter Olsen købte en parcel fra den udstykkede Klim Nørgård og byggede en gård nord for Klim Bjeg ved Napkjær, hvorfor gården blev kaldt Napkærgård. Gården blev ved hans død i 1903 overtaget af hans søn Christen Dige Olsen. Han havde derefter gården til sin død i 1929, hvorefter hans enke Inger Kirstine drev gården videre med hjælp fra sine børn. Datteren Ane Karoline blev i 1941 gift med Jens Peter Klit, der så overtog gården. Gården er i dag ejet af Karsten Pedersen.

På Klim Mark er der 3 statshusmandsbrug udstykket fra Klimgården i 1930'erne på jord der stammer fra Klim Nørgård:

Højmark

Matr. nr. 8u

Klim Markvej 60

Peter Christensens gård i 1950.

Peter Christensen eller Niels Peder Christensen, som han egentlig hed, var født i Amtoft i 1912. Han blev gift med den fem år yngre Dorthea Overgård, kaldet Thea og i 1939 flyttede de ind i dette nybyggede statshusmandsbrug på Klim Mark, som de kaldte Højmark. De fik to sønner Niels Christian og Arne og boede her til midt i 60'erne. Peter døde allerede i 1965 efter et biluheld og Thea kun to år efter og gården blev overtaget af den ældste søn Niels Christian.

Elmerslyst

Matr. nr. 8x

Klim Markvej 49

Thomas Holms gård på Klim Mark o. 1950.

Thomas Kristen Holm var født i Manstrup i 1907 og var gift med Agnete Christensen født 1908. De overtog i 30'erne dette statshusmandsbrug og boede her i en årrække.

Bakkebo

Matr. nr. 8v

Klim Markvej 47

Poul Pedersens gård o. 1950.

P. M. Pedersen

Paul Martinus Pedersen var født i 1910 og blev gift med Agnes Vodstrup og flyttede ind på stedet i 1936 og boede her i en årrække.

Thomasminde

Matr. nr. 9

Sandvejen 28

Gården var ligesom nabogården Klim Nørgård i 1630 ejet af den rige Otto Skeel til Hammelmose i Vendsyssel og efter hans død i 1634 kom den til svigersønnen Erik Høeg (Banner) til Bjørnholm (det nuværende Høgholm på Djursland).

Han solgte i 1655 gården til Hak Vind til Aggersborggård, men i 1690 var det den lokale skudehandler Anders Svendsen, der stod som ejer. Gårdens beboere deltog også selv i skudehandlen på Norge.

Således Gabriel Pedersen, der da opholdt sig hjemme hos sin far Peder Nielsen Smed og som i 1675 nævnes i Hannæs tingbog blandt dem der i Klim, Thorup og Vust sogne havde drevet skudehandel på Norge. Senere nemlig i 1690 nævnes han som fæster af gården.

I 1700-tallet blev gården købt af skudehandlerslægten Ingvorsen fra Ullerup i V. Thorup. I denne periode drev gårdens fæstere tillige Imergård, der betegnedes som værende øde.

Først i begyndelsen af 1800-tallet kom gården i selveje, da den blev købt af Peder Christensen Holm.

Axel Christian Jensen og hustru Petrine Jensen, der ejede gården 1896-1922. Han virkede også som stenhugger og vognmand. Sidstnævnte erhverv blev senere overtaget af dattersønnen Asger Trier Madsen, der som dreng boede hos sin morfar og mormor.

Hammelse i Tise Sogn i Vendsyssel, som ejede gården 1630-34.

Thomas J. Madsen, som gården har navn efter, var oprindelig smedemester i Klim by inden han overtog gården efter sin svigerfar.

Høgholm på Djursland, som ejede Thomasminde 1634-55.

Aggersborggård som ejede gården 1655-88.

I 1940'erne brændte gårdens udhuse, hvorefter de blev genopbygget på den anden side af stuehuset, således der blev have i den tidligere gårdsplads.

Thomasminde i 1911. Fra venstre: Asger Trier Madsen med mormoren Trine Jensen og pigen Kirstine Christensen.

Thomasminde o 1950.

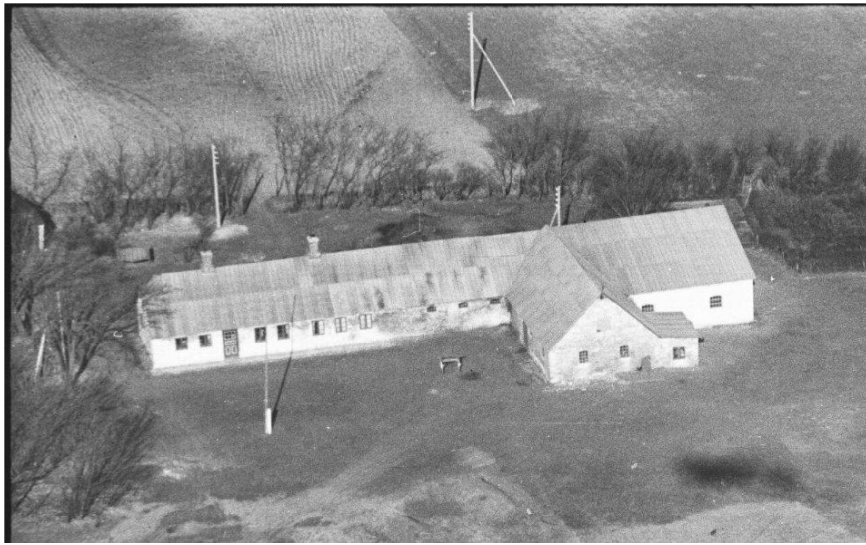
E. P. Madsen

Periode	Bruger	Ejer
1610-18	Christen Pedersen Nør	
1620-30	Lars Christensen Nordest	
1630-34	Lars Christensen Nordest	Otto Skeel til Hammelmose
1634-42	Lars Christensen Nordest og Peter Nielsen Smed	Erik Høeg til Bjørnholm
1646-55	Peter Nielsen Smed	Erik Høeg til Bjørnholm
1655-88	Peter Nielsen Smed	Aggersborggård
1690	Gabriel Pedersen	Anders Svendsen
1724	Laurs Graversen	Mag. Poul Henningsen, Skagen
1763	Jens Simonsen	P. Ingvorsens arvinger m. fl. ,V. Thorup
1766-1801	Anders Jensen (J.S. ´søn)	P. Ingvorsens arvinger, senere P. Brix,V. Thorup
1817	Peder Christensen Holm	Selveje
1817-52	Niels Christensen Myrup	Selveje
1852-61	Enevold Poulsen	Selveje
1861-83	Lars Jens Chr. Nielsen	Selveje
1883-96	Jens Andreas Rasmussen	Selveje
1896-1922	Axel Chr. Jensen	Selveje
1922-42	Thomas Jensen Madsen	Selveje
1942-68	Egon Peter Madsen	Selveje
1970-	Tidemand Kjær	Selveje

Alfred og Karolines husmandssted i Klim Terp

Matr. nr. 9e

Klim Terpvej 64

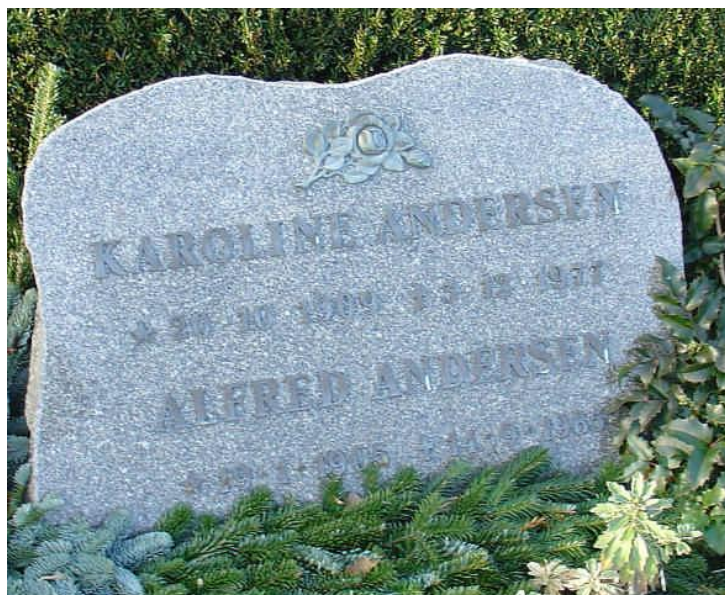

Alfred og Karolines hus i Terp 1950 med aftægtshus foran og bagehus bagved. Alfred Andersen

Anders Thomsen Jensen 34 årig teglbrænder og Johanne Marie Nielsdatter Myrup 19 årig steddatter af gårdmand Enevold Poulsen i "Thomasminde" blev gift i 1856 i Klim og året efter blev deres første søn født og kaldet Enevold Peter Thomsen. Parret fik i medgift ved brylluppet en kærlod jord fra hendes hjem til at bygge et hus på. Huset blev bygget på den for egnen gammeldags maner d.v.s. smalt og af limsten. Lidt nord for huset blev der bygget et bagehus, hvilket var ret usædvanligt for et husmandssted, og dette bagehus var lavet således at der var bageovn og stue til forarbejdning af dejen, hylder til opbevaring af brødet, og på loftet var der plads til lyngen der blev brugt til tagdækning. Bagehuset væltede i en storm i vinteren 1981.

Anders Thomsen Jensen efterfulgtes i 1895 af sin søn Jens Andreas Andersen og samtidig blev der bygget en aftægtsbolig til Johanne og Anders sammenbygget med huset med gavlen mod syd.

I 1943 blev deres søn Alfred Andersen gift med Karoline Justesen i Klim og dette par overtog samme år gården. Karoline døde i 1977 og Alfred i 1985 og er begravet på Klim kirkegård:

Karl Laustsens husmandssted i Klim Terp

Matr. nr. 91

Klim Terpvej 62

Klim Terpvej 62 o. 1910-15.

Dette husmandssted er også en udstykning fra Thomasminde.

Karl Laustsens husmandssted o. 1950.

Søensgård

Matr. nr. 10 & 11

Sandvejen 31

Gården var i 1616 ejet af Erik Rantzau til Aggersborggård. 1630-33 var det hans enke Vibeke Bild til Thaarupgård, som ejede gården.

Aggersborggård havde hun solgt til sin fætter Erik Kaas i 1631, men gården i Klim beholdt hun indtil hun i 1633 solgte den til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Herunder forblev den indtil o. 1674, da Henrik Rantzau til Ågård døde barnløs og gården i Klim kom under Asdal i Vendsyssel, der da var ejet af hans brors kone Ide Skeel.

Gårdens fæster var i første halvdel af 1600-tallet Gregers Andersen og senere Christen Andersen, men omkring 1670 flyttede Jens Laursen Søe ind på gården.

Han blev senere efterfulgt af sin søn Laurs Jensen Søe og Ole Søe, der vist var en yngre søn, hvorfor gården i 1700-tallet blev kaldt Søensgård.

I 1776 delte ejeren Jacob Svendsen Nørgård gården op i to gårde nogenlunde af samme størrelse. Den ene er den nuværende matr. nr. 11, mens den anden, matr. nr. 10, blev udstykket o. 1847 og nedlagt. Jorden blev da delt mellem nr. 11 og Christen Olesen Pedersen i Klimgården.

Aggersborggård, som ejede gården 1616-30.

Matrikel nr. 11 kom i selveje i 1793, da ejeren Jacob Nørgård solgte til fæsteren Poul Nielsen. I slutningen af 1800-tallet var der til gården et kalkværk, som ejeren Kr. Andersen Kusk havde lige vest for gården.

Thaarupgård øst for Skive, som ejede Søensgård 1630-33

I begyndelsen af 1900-tallet blev den købt af Jens Mikkelsen Sørensen og siden har gården været ejet af samme slægt:

Sandvejen 1890. Ved pilen ses matr. nr. 11 og lidt nordvest herfor den tilhørende kalkovn.

Søensgård set fra sydøst i 1920.

Først hans søn Emil Chr. Sørensen og siden hans sønnesøn Agner Sørensen. I dag er det hans oldesøn Erik Roelsgård Sørensen, som ejer gården.

Agner Sørensens gård o 1950.

Søensgård:

Periode	Bruger	Ejer
1610-13	Gregers Andersen	
1616-30	Gregers Andersen	Aggersborggård
1630-33	Ane Poulsdatter (G.A.'s enke)	Thaarupgård
1633-42	Ane Poulsdatter (G.A.'s enke)	Ågård
1646-64	Christen Andersen	Ågård
1670-80	Jens Laursen Søe	Asdal
1680-90	Laurs Jensen Søe	Asdal
1724	Ole Søe	Magister Poul Henningsen
1776		Jacob Svendsen Nørgaard

Matr. nr. 10:

Periode	Bruger	Ejer
1780-95	Svend Poulsen	Selveje
1795-1841	Anders Pedersen Winther	Selveje
1841-47	Anders Jensen Norre	Selveje
1847-	Christen Olesen Pedersen	Selveje, udstykker gården i 1847

Matr. nr. 11:

Periode	Bruger	Ejer
1780	Niels Ovesen	Jacob Svendsen Nørgaard
1793-98	Poul Nielsen	Selveje
1798-1830	Peder Andersen Kusk	Selveje
1830-76	Anders Nielsen (Bjerget)	Selveje
1876	Niels V. Andersen og Chr. Andersen	Selveje
1896	Kr. Andersen Kusk	Selveje
1899	Jens M. Jacobsen og Lars C. Jacobsen	Selveje
1901	Jens Madsen Jacobsen	Selveje
1903-24	Jens Mikkelsen Sørensen	Selveje
1924-56	Emil Chr. Sørensen	Selveje
1956-83	Agner Sørensen	Selveje
1983-	Erik R. Sørensen	Selveje

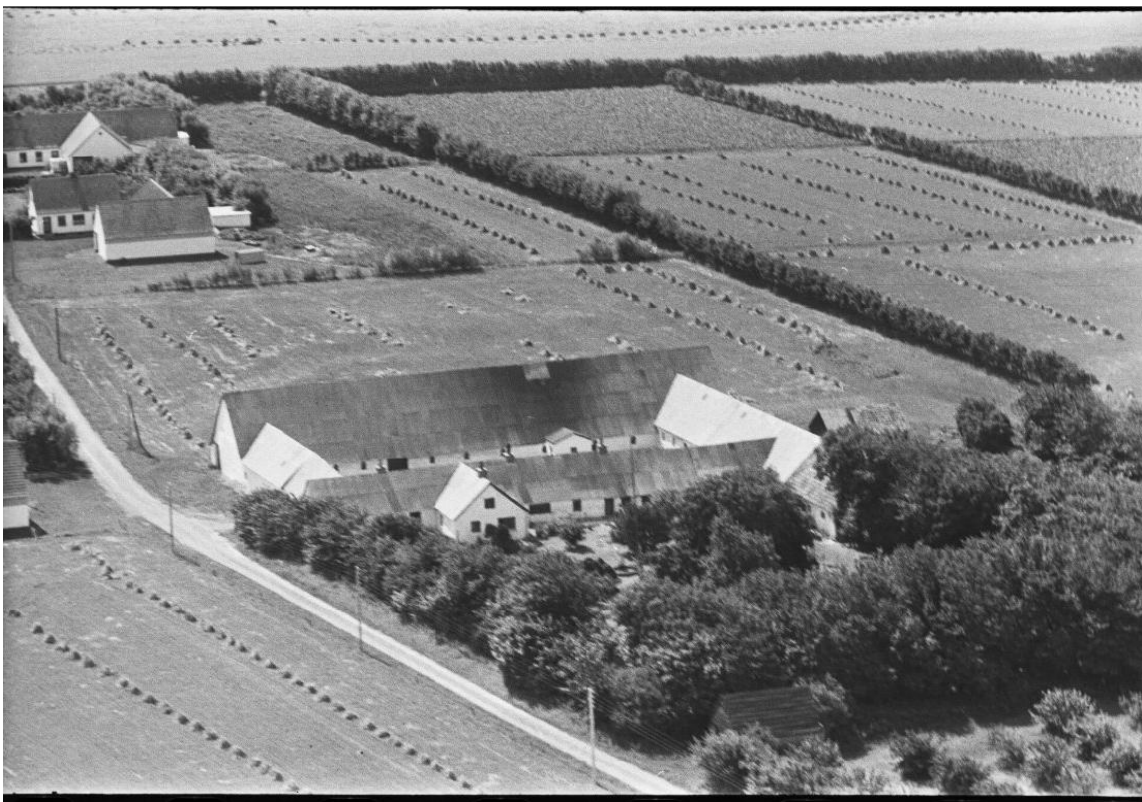
Udsnit af matrikelskortet fra 1812, hvor matr. nr. 10 ses liggende ud til Sandvejen og nr.11 lige bagved.

Klimgården

Matr. nr. 28a

Klim Markvej 55

Klimgården blev dannet af Christen Larsen Djernis o.1820 ved sammenlægning af to gårde i Klim by og samtidig blev gården som den første flyttet op på Klim Mark. Foruden disse to gårde blev også jord fra en del andre gårde tillagt. Gården forblev i samme slægts eje indtil 1954 og flere af disse ejere var foregangsmænd og meget driftige folk, som samtidig drev teglværk og andre gårde på egnen. Den sidste af slægten Djernis på Klimgården var Jørgen Djernis. Han købte i 1911 som en af de første på egnen en selvbinder. Under krisen i 30'erne blev gården udstykket og tre husmandsbrug på hver ca. 15 tdr. blev oprettet.

Klimgården o 1950.

Den ene gård, som Klimgården dannedes af, lå midt i Klim by lige nord for det nuværende Klim Ældrecenter. Den var i 1631 ejet af Else Marsvin til Stenalt, søster til kongens svigermor Ellen Marsvin. Senere er den blevet købt af rigsråden Oluf Parsberg, som opkøbte en række godser i Danmark, blandt andet Frijsenborg i Hammel sogn i Østjylland.

Han måtte låne penge af Christian den Fjerdes svigersøn, den kendte og berygtede greve Corfits Ulfeldt. Derfor stod han som ejer af gården i 1664. Han døde imidlertid i dette år og blev i øvrigt dømt som landsforræder, hvorfor alt hans gods blev inddraget af kronen. Gården i Klim blev så i januar 1666 udlagt til sognepræst Anders Bager til Frillestad og Rødby sogne i Blekinge i Sverige som pant for de penge han havde lånt til kronen.

Epitafium over Anders Bager og hustruer i Frillestads kirke i Blekinge.

Periode	Bruger	Ejer
1610-48	Michel Andersen	I 1631 Else Marsvin til Stenalt
1651-58	Anders Michelsen (M.A. 's søn)	
1662	Anders Michelsen	Oluf Parsbergs arvinger
1664	Anders Michelsen	Corfits Ulfeldt
1664-65	Anders Michelsen	Kronen
1666-72	Anders Michelsen	Anders Bager i Frillestad i Blekinge
1680-92	Peder Sonesen	Anders Bager
1699	Peder Sonesen	Jens Bloch i Kollerup
1705	Michel Andersen	Jens Bloch
1724	Mads Sørensen	Ågård
1739	Mads Sørensen	Svend Nielsen i Klim Nørgård
o.1760-83	Jens Andersen Ravn	Selveje
1783-1818	Peder Jensen Ravn (J.A.R. 's søn)	Selveje
Fra 1818	Christen Larsen Djernis	Selveje

Den anden lidt mindre gård lå i den nordlige del af byen på hjørnet af Sandvej og Stubmøllevvej og var i 1632 ejet af Vibeke Bild til Taarupgård og Aggersborggård. I 1633 solgte hun sine gårde i Klim til Margrethe Rosenkrantz til Ågård, hvorunder den forblev indtil o. 1670, hvor den var ejet af Asdal i Vendsyssel.

Grev Corfits Ulfeldt og Leonore Christine (datter af Christian IV) ejede i 1664 Klimgården.

Periode	Bruger	Ejer
1632	Oluf Thøgersen	Aggersborggård
1636-38	Oluf Thøgersen	Agård
1638-51	Jens Christensen Nordest	Agård
1655-64	Peder Andersen Kiib	Agård
1672-92	Christen Christensen Møller	Asdal
1700	Christen Christensen Møller	Pastor Poul Henningsen i Skagen
1707	Christen Christensen Møller	Pastor Søren Bagge i Brovst
1726	Christen Andersen Kiib	Else Thøgersdatter sal. Jens Blochs og Kollerup sogns fattige
o.1780-1815	Niels Jensen Holm	Selveje
1815-1817	Thideman Nielsen (N.J.H. 's søn)	Selveje
Fra 1817	Christen Larsen Djernis	Selveje

Klimgården:

Periode	Bruger	Ejer
1818-33	Christen Larsen Djernis	Selveje
1834	Ane Tværgård (C.L.D. 's enke)	Selveje
1834-70	Kristen Olsen Vestergård (gift m. A.T.)	Selveje
1870-1907	Kristen Djernis Olsen (K.O.V. 's søn)	Selveje
1907-23	K.D.O. 's enke Gertrud Ane	Selveje
1923-54	Jørgen Djernis	Selveje
1954-	Carl P. Imer	Selveje

Klimgården set fra syd o.1910.

Toftegården

Matr. nr. 12

Stubmøllevej 5

I 1600-tallet var gården blot et lille husmandssted, som var anneksgård til Klim kirke, men i 1700-tallet købte skudehandleren Christen Andersen Kiib gården. Han fik en del jord fra faderen Anders Nielsen Kiib i Kiibsgård og lagde det til sin gård. Han ejede desuden to stubmøller, der stod vest for gården. Efter hans død overtog sønnen Ejler gården og vejrmøllerne. I 1866 blev gården udstykket og en gård i Klim Terp blev dannet heraf (matr. nr. 12a).

Toftegården set fra vest o. 1920.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Laurs Jensen	Klim Kirke
1683-1710	Niels Pedersen	Klim Kirke
1724-28	Christen Andersen Kiib	Selveje
1728-53	Helvig Pedersdatter (C.A.K. 's enke)	Selveje
1753-60	Ejler Christensen Kiib (C.A.K. 's søn)	Selveje til 1758, herefter præsten i Ketrup-Gøttrup
1776	Peder Andersen Smed	Jacob Svendsen Nørgård
1788-90	Ubeboet	L.L. Toft og senere Rådmand C. Hyberg, Aalborg.
1797-1853	Peder Jensen Høgh	Selveje
1853-66	Peder Chr. Jensen	Selveje
1866-1903	Hans Bernt Jensen	Selveje
1903-18	Marthinus Olsen	Selveje
1918-55	Søren Røge	Selveje
1955-93	Kristian Lund	Selveje
1993-	Jan Lund	Selveje

Søren Røge

Toftegården 1946.

Ejvind Blochs gård i Terp

Matr. nr. 12a

Klim Terpvej 58

Ejvind Blochs gård i 1950.

Gården er en udstykning fra Toftegården oprettet i 1866.

Ejvind Blochs gård i 1955.

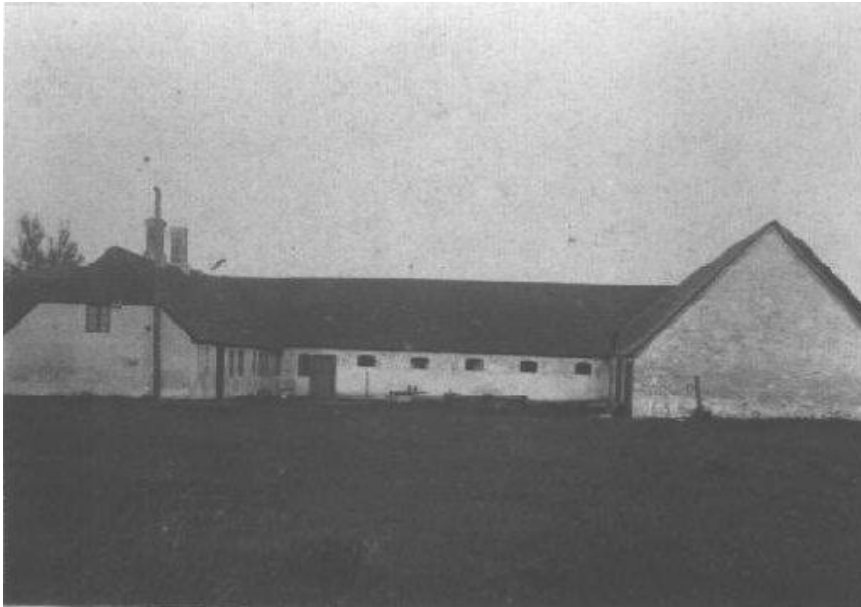
Søren Andersens gård (Fingers Plads)

Matr. nr. 13b

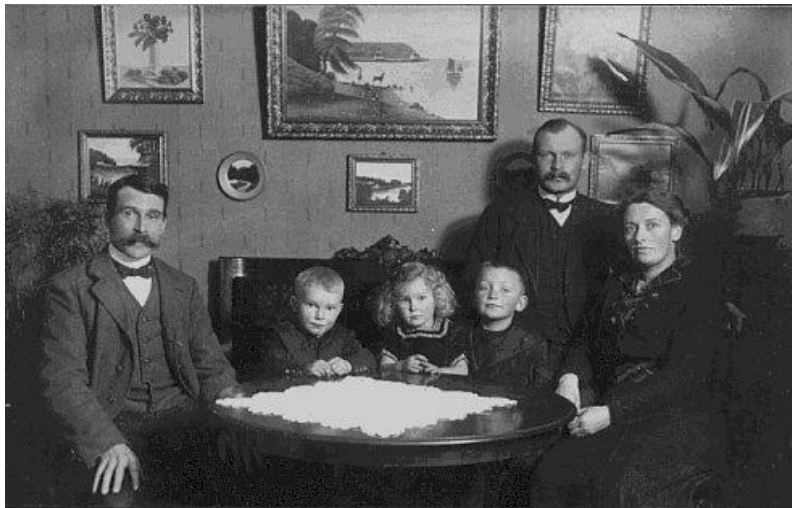
Sandvejen 14

Denne lille gård blev bygget midt i forrige århundrede, men jorden stammede fra en gård, som havde været øde i over 100 år. Stedet hvor denne havde lagt blev siden kaldt for Fingers Plads. Jorden blev i 1825 købt af Christen Larsen Djernæs, som siden dannede Klimgården. En del af jorden blev tillagt Klimgården, og i 1852 solgtes parcellerne ved Sandvejen fra og tømrer Christen Andersen byggede sin gård her. I 1880 havde han den 27-årige Søren Christian Andersen i huset som tømrersvend. Han blev gift med Christen Andersens datter Katrine og de overtog i 1892 husmandsstedet og Søren Andersen fortsatte svigerfaderens tømrerforretning. Søren Andersens søn Kristen, som blev gift med Elna Myrup fra Bjerggården, overtog i 1916 hjemmet. Han lærte at spille hos Sand Kjeldsen i Fjerritslev og kom i hans orkester, hvor han spillede violin og trompet. Desuden var han leder af Thorup sangkor og ledede folkedans foruden han cyklede rundt og spillede til fester på egnen. Laden til Søren Andersens gård står endnu næsten som i hans tid, men stald og stuehus lå dengang på nordsiden. Kristen Andersen byggede ny stald på sydsiden af laden og lod den gamle stald og stuehus nedrive. Som stuehus brugte de hans morbrors hus på den anden side af Sandvejen (nr. 21). Siden blev der så bygget stuehus sydpå i forlængelse af stalden. Omkring 1950 blev gården købt af Gunnar Rasmussen og omdannet til gartneri. Dette er i dag dog nedlagt.

Periode	Bruger	Ejer
1604	Jens Speger	Sejlstrupgård
1611	Niels Nielsen	Sejlstrupgård
1617-22	Laurids Poulsen	Sejlstrupgård
1624-30	Jens Laursen	Sejlstrupgård
1630-69	Niels Michelsen Reff	Sejlstrupgård
1672-79	Christen Nielsen Reff	Sejlstrupgård
1679-96	Christen Nielsen Reff	Peder Nielsen Reff og Anders Nielsen Kiib i Klim
1724	Niels Christensen	Niels Andersen Kiib i Klim og Poul Henningsen i Skagen
o. 1750	Christen Pedersen	Helle Svendsdatter
-1760		Laurs Andersen Bonderup
1760-		Christen Nielsen Vestergård
1790	Hus på grunden beboes af Peder Oxegård	Frederik Henneberg
-1825		Jens Sand
1825-33		Christen og Niels Larsen Djernæs
1833-36		Christen L. Djernæs' enke
1836-52		Christen O. Pedersen og Anders Rotbøl
1852-92	Christen Andersen	Selvejer
1892-1916	Søren Andersen	Selveje
1916-50	Kristen Andersen	Selveje
o.1950-73	Gunnar Rasmussen	Selveje
1973-77	Anna Rasmussen (G.R. 'enke)	Selveje
1977-	Peter Thorhauge	Selveje

Gården set fra vest 1916-17

Kr. Andersen og hans familie. Fra venstre: Niels Andersen, Orla, Ragnhild og Herluf Andersen, Kristen Andersen og hustru Elna. Fra 1915-16.

Gartner Gunnar Rasmussen o. 1950.

Herredsfogedgården (Teglbrændergården)

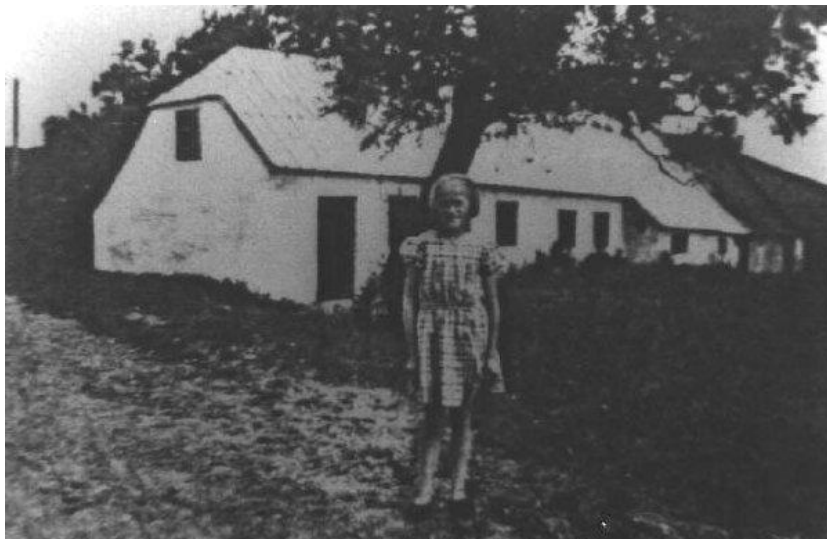
Matr. nr. 15

Klim Markvej 69

Gården lå oprindeligt i Klim by omtrent hvor Sandvejen udmunder i Thistedvej og var op gennem 1600-tallet ejet af godset Asdal i Vendsyssel. Måske er den identisk med den gård i Klim, som i 1568 var ejet af Otto Banner til Asdal og var beboet af Christen Pedersen. I sidste halvdel af 1600-tallet blev gården solgt til Ove Juul til Lundbæk og fæsteren var Peder Nielsen Reff, som foruden denne gård også havde den senere Kobaksgård i fæste. Desuden ejede han en del gårde og huse i Klim. I 1685 blev gården købt af Lars Christensen Drejer i Arendal, hvis hustru var gift med Peder Nielsen Reff, der var selvejer og skudehandler i Klim. I 1710 var gården kommet i selveje.

I slutningen af 1700-tallet og i begyndelsen af 1800-tallet var gården ejet af to af Hanherreds herredsfogder Thomas Wadsted og Johannes Hansen, hvilket gav navn til gården. Omkring 1860 blev den flyttet op på Klim Mark af gårdens ejer Anders Jensen Røge, der samtidig anlagde et teglværk ved gården og herefter blev den kaldt Teglbrændergården. Den er i dag nedlagt som landbrug. Det gamle stuehus til gården i Klim by blev stående helt frem til o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1631	Niels Nielsen	Asdal
1631-40	Niels Pallesen	Asdal
1640-50	Anders Nielsen Brun	Asdal
1650-70	Svenning Jensen	Asdal
1670-85	Peder Nielsen Reff	Ove Juul til Lundbæk
1685-1700	Peder Nielsen Reff	Lars Christensen Drejer i Arendal
1710	Christen Nielsen	Selveje
1724	Christen Christensen	Peder Clemmensen, Thorupstrand
1752	Michel Bang	Selveje
1777	Peder Laursen	Selveje
1777-90	Herredsfoged Thomas Wadsted	Selveje
1801	Herredsfoged Johannes Hansen	Selveje
1812-45	Niels Rasmussen	Selveje
1845-59	Rasmus Nielsen	Selveje
1859-1908	Anders Jensen Røge(g. m. R.N.'s enke)	Selveje
1908-54	Niels Jensen Andersen	Selveje
1954-68	Marie Andersen (N.J.A.'s datter)	Selveje
1968-97	Niels Ellegård Andersen	Selveje
1997-	Karina Jørgensen	Selveje

Stuehuset til gården i Klim by. Foran ses Anna Skovsted. Fra o. 1930.

Stuehuset til gården kort før det blev nedbrudt o. 1950.

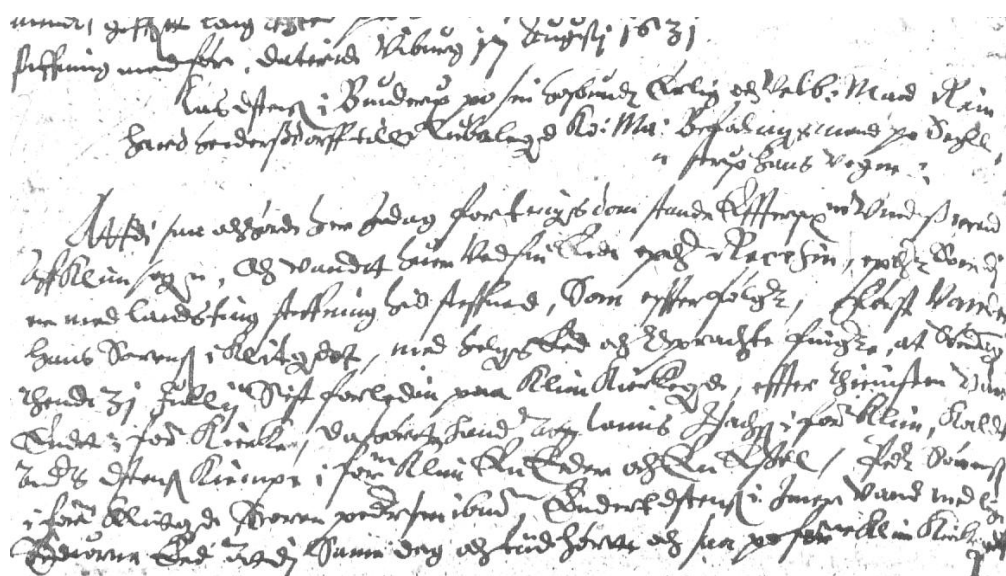
Teglbrændergården fra 1908-10. Personerne er fra venstre Niels Jensen Andersen (på hesten), Aage Christiansen (med cyklen), Else Jensen, Kristiane Andersen, Elna og Anna Andersen.

Skovensgård en forsvundet gård i Klim by

Matr. nr. 14 og 16

Terpvej 4 & Oddevej 5

Skovensgård var en stor, nu forsvundet gård, som lå omtrent midt i Klim by. Den kan via skattemandtal føres tilbage til 1610, hvor den var beboet af Anders Christensen Kæmpe. Han nævnes endnu i Hannæs birks tingbog august 1631, da en episode ved Klim kirke omtales. Her skulle Thomas Isachsen i Klim have kaldt Anders Christensen Kæmpe for "En Eeder og en Estel" (en fornærmelse dengang...).

Hannæs tingbog 1631, hvor Anders Christensen Kæmpe og Thomas Isachsen omtales.

Hannæs tingbog 1631, hvor Anders Christensen Kæmpe og Thomas Isachsen omtales.

På det tidspunkt var sønnen Anders Andersen Kæmpe blevet medfæster af gården og ejer af Skovensgård var Vibeke Bild til Thaarupgaard ved Skive. I 1633 var han blevet enefæster på gården, som nu blev solgt til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Fra 1664 til 1672 var Skovensgård ejet af Valdemar Skram til Todbøl i Thy og fra 1675 var den ejet af Jørgen Pallesen Obel.

Thaarupgaard ved Hjarbæk Fjord, som Skovensgård hørte under i 1630'erne

Han havde indtil 1680 været forpagter på Øland i Thy, men var efter megen ballade og uro ved Hassing herreds ting blevet opsagt. I stedet blev han i 1681 forpagter til Nandrup på Nordmors. Her havde ritmester Otto Jacob von Schwerin antaget ham som forpagter på sine stedbørns vegne, men da han døde efter få år, opsagde hans enke, der nu var værge for sine børn, Johan Rudolf Unger og Berte Marie Unger, forpagtningskontrakten, da Jørgen Pallesen Obel havde vist sig voldsom og trættekær, havde ladet bygningerne forfalde og ikke passet avlen, ligesom han ikke havde betalt forpagtningsafgiften. Sagen kom naturligvis for retten, hvor Jørgen Pallesen Obel søgte at forsvare sig med, at storm havde skadet bygningerne og dårligt vejr avlen, men det nyttede ikke. Nandrup blev bortforpagtet til en anden. Jørgen Pallesen Obel flyttede derfor til Skarregaard i Sejerslev sogn på Nordmors, hvor han døde i 1715.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Anders Christensen Kæmpe	1630: Palle Rosenkrantz til Aggersborggård
1630-33	Anders C. Kæmpe & Anders A. Kæmpe	Vibeke Bild til Thaarupgaard
1633-	Anders Andersen Kæmpe	Margrethe Rosenkrantz til Ågård
1662	Anders Andersen Kæmpe	Rigborg Bille
1664-72	Anders Andersen Kæmpe	Valdemar Skram til Todbøl
1672-81	Anders Andersen Kæmpe	Jørgen Pallesen Obel til Øland i Thy
1681-82	Anders Andersen Kæmpe	Jørgen Pallesen Obel til Nandrup, Mors
1682-o.1700	Anders Andersen Kæmpe	Jørgen Pallesen Obel til Skarregård
1724	Ubeboet	Niels Andersen Kiib
1730-39		Niels Andersen Kiibs enke
1739-43	Øde	Anders Svendsen i Faarbæk

Todbøl i Kallerup sogn i Thy, som 1664 ejede Skovensgård.

Anders Andersen Kæmpe var fæster af Skovensgård indtil o. 1672, da han overlod den til sin søn af samme navn. En anden søn var Peder Andersen Kæmpe, som i 1669 blev den første selvejer gårdmand i Klim, da han købte sin iboende gård Klim Nørgård for penge, som han havde tjent på skudehandel på Norge. Hans datter Else Pedersdatter Kæmpe blev gift med Niels Andersen Kiib, der nok var den største og rigeste skudehandler i Klim.

Anders Andersen Kæmpe var som sin far fæstegårdmand i Skovensgård o. 1672-1700 og var som førnævnt som sin bror Peder involveret i skudehandel. Hans søn, som også hed Anders Andersen Kæmpe, overtog ikke fødegården, men var 1709-13 gårdfæster i Øslev i Kettrup. Han flyttede dog tilbage til Klim og boede 1719 i Klim Terp.

Øland i Thy, hvorfra forpagteren Jørgen Pallesen Obel blev opsagt i 1680.

Hans søn - som endnu engang hed Anders Andersen Kæmpe boede i Klim i et hus og beskæftigede sig en del med gårdhandel. Han ejede bl. a. en overgang slægtens gård, der på dette tidspunkt var uden beboere og netop nu blev kaldt Skovensgård.

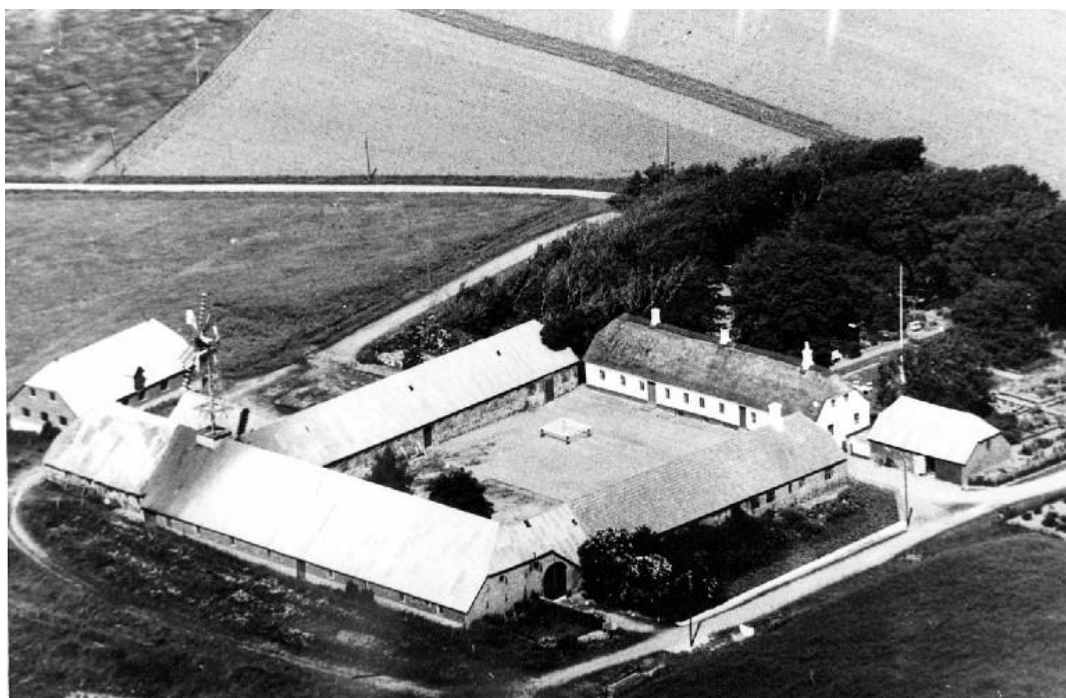
Han havde 8 børn, 3 sønner og 5 døtre, men 2 af sønnerne var i 1774 ved faderens død rømt fra sognet. De fleste af døtrene blev gift ud af sognet, så at slægten næsten forsvandt ud af Klim.

Efter gården, som nævnt, i en periode havde været ubeboet, blev den midt i 1700-tallet delt i to gårde: Jeppes gård (nr. 14) og den senere matrikel nr. 16.

Jeppes gård kaldtes først for Skovens halve gård. Senere for Agerled og til sidst for Jeppes gård efter en af gårdens sidste ejere.

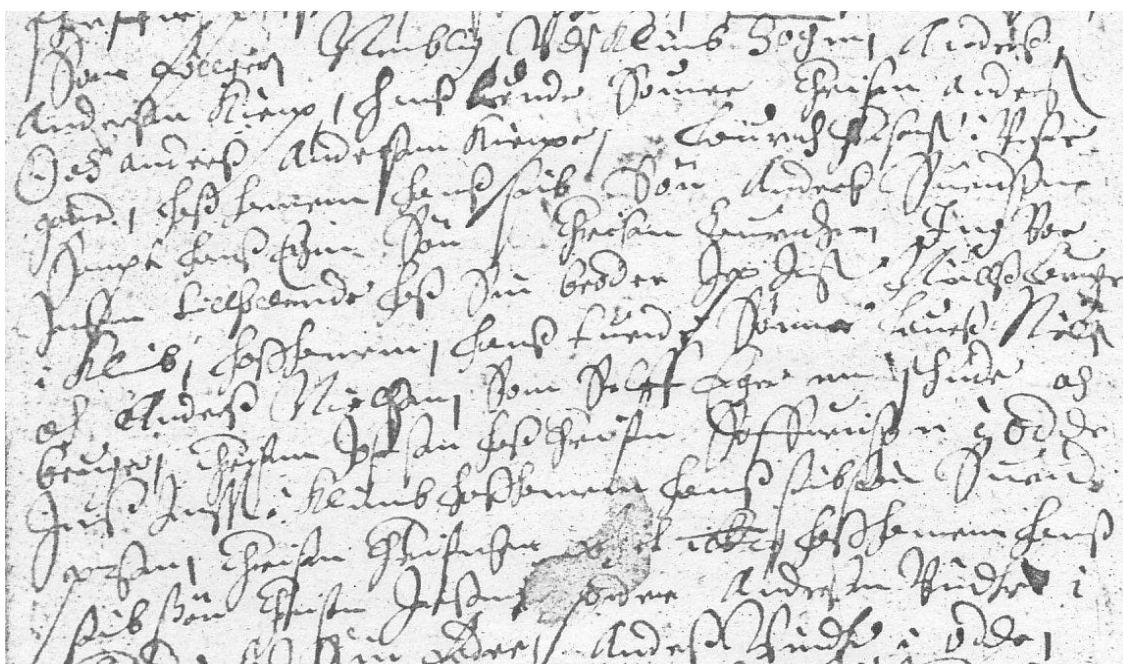

Nandrup på Mors, hvis forpagter Jørgen Pallesen Obel ejede Skovensgård 1681-82.

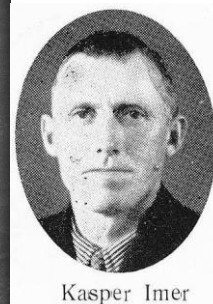
Skarregård på Mors, hvor Jørgen Pallesen Obel boede 1682-1715.

Den lå lige nord for "Skovstedgården" omtrent hvor det gamle Klim Nordre forsamlingshus blev bygget i 1906, da resterne af Jeppes gård blev flyttet ud på Klim Rimme. Aftægtshuset til den gamle gård ligger der endnu (Thistedvej 300). Matrikel nr. 16 blev først bygget i slutningen af 1700-tallet og var fra 1799 og til Kaspar Skovsted døde i 1978 ejet af samme slægt, der som navnet antyder stammer fra Skovsted i Thy.

Hannæs tingbog 1675 med anklage af blandt andet Anders Andersens Kæmpes sønner Christen og Anders Andersen Kæmpe, for at de havde drevet ulovlig skudehandel på Norge

Periode	Bruger	Ejer
1743		Svend Andersen Faarbæk
1776-95	Provstinde Winther	Selveje
1795-96	Niels Sørensen Sand	Selveje
1796-1803	Niels Jensen Høgh	Selveje
1803-10	Christen Christensen Hauge	Selveje
1810-38	Niels Jensen Neisby	Selveje
1838-?	Jeppe Jensen	Selveje
-1891	Ane Kathrine Nielsdatter (J.J. 's enke)	Selveje
1891-1904	Kristen Thorhauge Nielsen	Selveje
1905-20	Karl Imer	Selveje
1920-59	Kasper Imer	Selveje
1959-92	Verner Imer	Selveje
1992-	Ole Nielsen	Selveje

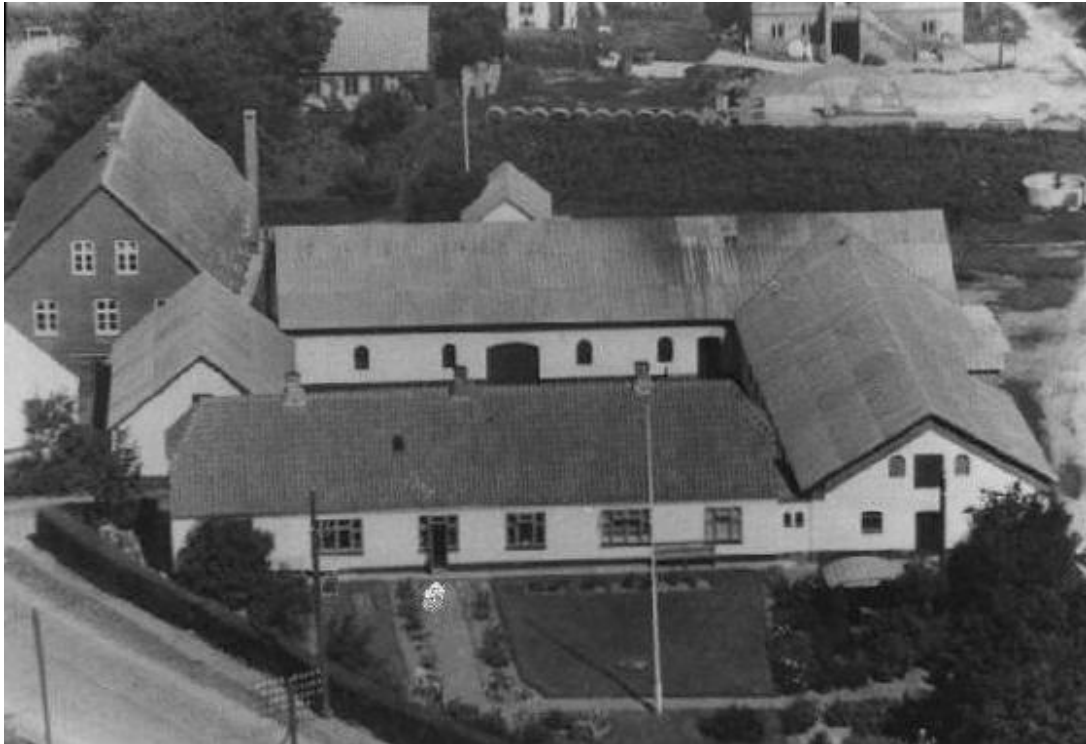

Kasper Imers gård på Klim Rimme o 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1743		Lars Jensen Sand, Grishauge
1754		Anders Andersen Kæmpe, Klim
1774		Chr. Andersen Winther, Ullerup
1790	Christen Jensen	Selveje
1799-1811	Thomas Nielsen Skovsted	Selveje
1811-37	Jens Simonsen	Selveje
1837-76	Thomas Chr. Thomsen Skovsted	Selveje
1876-1917	Otto Peter Skovsted	Selveje
1917-53	Karl Skovsted	Selveje
1953-78	Kasper Skovsted	Selveje

Matr. nr. 16 o. 1910. Ane Margrethe, Maren og Otto P. Skovsted.

Kaspar Skovsteds gård o. 1950. Bag gården ses Nordre forsamlingshus og det tidligere aftægts hus til Jeppes gård. Her imellem lå tidligere Skovensgård bag laden til Kaspar Skovsteds gård, hvor senere landevejen til Thisted kom til at gå. Tæt på matr. nr. 14 ses nr. 120 - aftægts huset, som endnu står der.

Ved Kaspar Skovsteds død blev gården nedlagt som landbrug, men gården ligger her endnu midt i Klim by.

Udsnit af matrikelskortet over Klim fra 1812, hvor nr. 14 og 16 ligger tæt på hinanden midt i byen.

Gammel Toftegård

Matr. nr. 24a

Damgårdsvej 20

Indtil 1770 lå der midt i Klim by en stor gård kaldet Toftegården, men på dette tidspunkt blev gården udstykket og hovedparcellen var herefter kun et lille husmandssted med kun en smule jord og en del af de oprindelige bygninger. I første halvdel af 1600-tallet kaldtes gården også for "Midt i byen" og var blandt sognets største, men slægten, som boede på gården gennem hele 1600-tallet og første halvdel af 1700-tallet kaldte sig efterhånden Toft efter gården. Laurs Jensen Toft, som overtog hjemmet efter sin mor Helle Svendsdatter, der havde drevet gården som enke i næsten 20 år, drev skudehandel på Norge. Hannæs birks tingbog oplyser således i 1675, at hans skude "formedelst Guds vejrlig var indkommet som vrage ved Blokhus". Han må dog også have tjent penge på handlen, idet hans søn Jens Laursen Toft i 1716 kunne købe gården til selveje. En anden af Laurs Jensen Tofts sønner, Niels Laursen Toft, drev også skudehandel og Hanherredernes justitsprotokol fra 1723 beretter om, hvorledes hans skude, som blev ført af Bjørn Andersen fra Læsø, forulykkede ved Klimstrand under landingen.

Det lille husmandssted, der blev tilbage efter udstykningen i 1770, blev siden kaldt "Toftens Sted". I 1800-tallet blev en del af den udstykkede jord igen lagt til stedet, men i 1820 blev den igen udstykket, men hovedparcellen blev bevaret og der blev igen købt lidt jord til. I 1899 købte Anders Nørmølle gården og han blev efterfulgt af sønnen Hjalmar Nørmølle. Ved hans død i 1984 blev gården lagt ind under nabogården (matr. nr. 25) og i dag er gården helt nedlagt og bygningerne væk.

Periode	Bruger	Ejer
1604-25	Christen Pedersen	Ålborghus
1625-46	Jens Christensen (C.P. 's søn)	Ålborghus
1646-75	Helle Svendsdatter (J.C. 's enke)	Ålborghus
1675-1700	Lars Jensen Toft	Ålborghus
1700-1716	Karen Larsdatter (L.J.T. 's enke)	Kronen
1716-41	Jens Laursen Toft	Selveje
1741-44		Lars Haugård på Nørtorp
1744-54	Mads Jensen	Peder Ingvorsen i Ullerup
1754-62	Christen Krogh Christensen Kiib	Svend Andersen Fårbæk
1762-70		Anders Andersen Kæmpe
1770-1810	Christen Mikkelsen Skrædder	Selveje
o. 1820	Peder Thøgersen Beck	Selveje
1844	Christen Larsen Søndergård	Selveje
1844-47	Lars Olesen	Selveje
1847-76	Thideman Christensen Kjær	Selveje
1876-95	Niels P. Thidemansen Kjær	Selveje
1895-99	Lars Moustsen Justesen	Selveje
1899-1936	Anders Nørmølle	Selveje
1936-84	Hjalmar Nørmølle	Selveje

I 1976 drev vraget af en gammel sandskude ind på Klimstrand.
Det kunne være vraget af Niels Laursen Tofts skude, som strandede 1723 ved Klimstrand.

Hjalmar Nørmølles gård o. 1950

Hans Hansens gård ("Alsbo")

Matr. nr. 17

Gl. Landevej 3

I begyndelsen af 1500-tallet har gården hørt under Ø-kloster (det nuværende Oksholm), men da klostrenes jordegods ved reformationen blev konfiskeret af kronen, blev gården henlagt under Sejlstrupgårds len.

Midt i 1600-tallet blev Sejlstrupgård udlagt som pant til hofapoteker Samuel Meyer i København, som sikkerhed for de penge han havde lånt kronen. Siden var den ejet af hans svigersøn Andreas v. Engberg til Ravnstrup.

Imidlertid havde den største part af gården hele tiden hørt under V. Thorup kirke, hvor til den betalte en landgilde på 4 tdr. byg om året.

Slægten som boede i gården i 1600-tallet og i begyndelsen af 1700-tallet deltog i skudehandlen på Norge og var derfor ret velstillede – især Niels Albertsen, som foruden en del af sin egen gård, ejede en hel del jordegods i Hanherred.

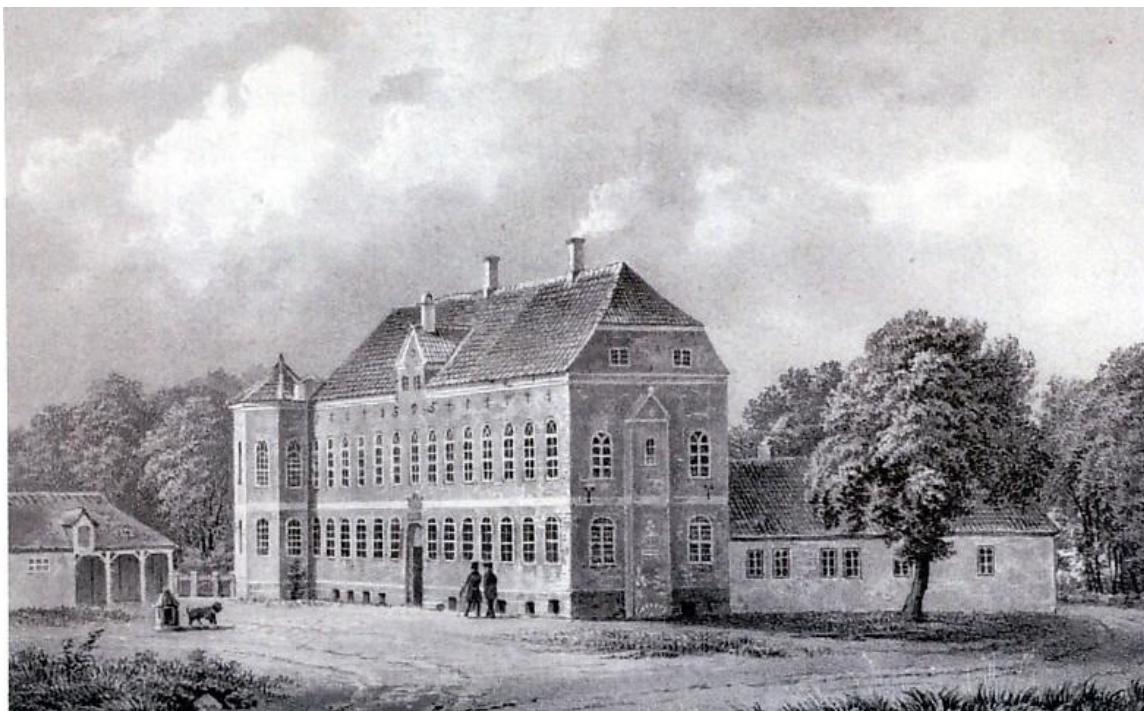
I sidste halvdel af 1700-tallet var gården ubeboet i flere år og betegnedes som værende øde.

Ejeren i begyndelsen af 1800-tallet Peder Christensen Toft (eller Skrædder) kom i økonomisk uføre og måtte pantsætte gården til Niels Christian Nielsen i V. Thorup Strandgård, som udstykkede gården i 1816.

Godt halvdelen af gården blev solgt i små parceller, mens han selv beholdt hovedparcellen med 2 tdr. 1 fjk. 1½ alb. hartkorn.

Sejlstrupgård mellem Hjørring og Løkken, hvor under gården hørte i 1600-tallet.

Ravnstrup ved Næstved, som 1673 blev købt af Andreas von Engberg, der 1674-88 ejede gården.

I 1827 blev gården så købt af Niels Christian Jensen Rødbro, som stammede fra Lild sogn, for 300 rbdlr. sølv og hans slægt boede i gården de næste 100 år.

Torvet i Klim by i 1946 med Hans Hansens gård øverst til venstre.

V. Thorup kirke, som gården delvis hørte under indtil 1770.

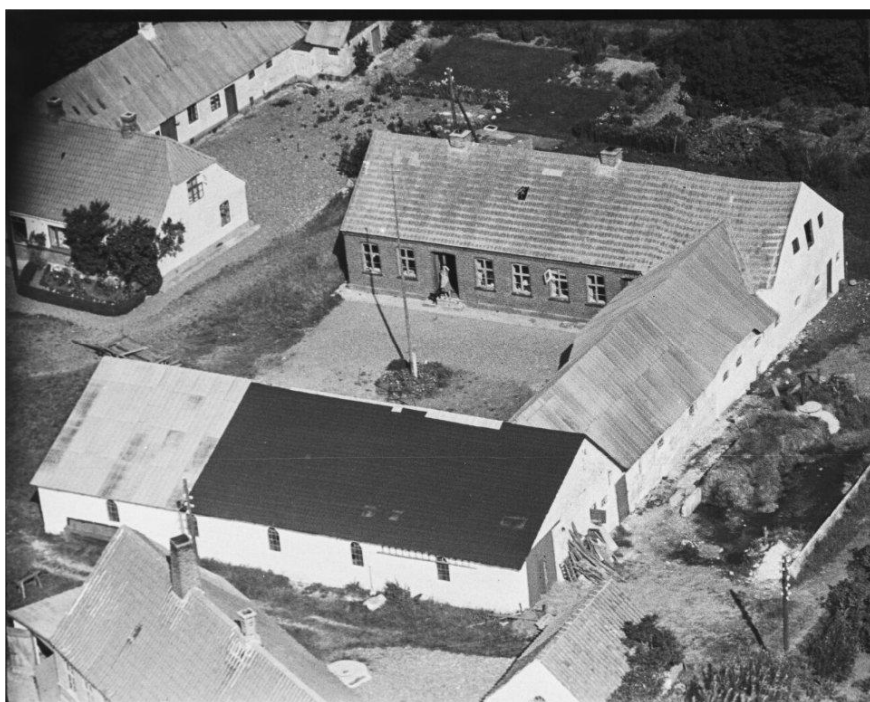
I 1940 købte Hans Hansen gården. Han stammede fra Als og kaldte derfor gården for "Alsbo". Han døde i 1978 efter at have drevet gården i 38 år og herefter blev jorden solgt fra og den blev nedlagt som landbrug.

Hans Hansens enke Stinne blev boende her til 1988, hvorefter gården blev overtaget af hendes søn Niels Hansen og ved hans død blev den solgt til Lone Kok og Poul Olsen.

Niels Peter Rødbros gård i Klim set fra vest o. 1914.

Periode	Bruger	Ejer
1604	Jens Laursen	Sejlstrupgård
1607-40	Svend Jensen	Sejlstrupgård
1640-50	Jens Svendsen (S.J. 's søn)	Sejlstrupgård
1650-70	Jens Svendsen	Samuel Meyer til Sejlstrupgård og V. Thorup kirke
1672	Margrethe Christensdatter (J.S. 's enke)	Samuel Meyers arvinger og V. Thorup kirke
1674-88	Christen Christensen Foged (gift med M.C.)	Andreas v. Engberg til Ravnstrup og V. Thorup kirke
1690-99	Svend Jensen (M.C. 's søn)	Peder Nielsen Reff og Anders Nielsen Kiib, Klim og V. Thorup kirke
1700-08	Anders Pedersen Kæmpe (gift med S. J. 's enke)	Niels Albertsen, Klim og V. Thorup kirke
o.1710-27	Niels Albertsen	Selveje og V. Thorup kirke
o. 1730-53	Frands Christensen	Selveje og V. Thorup kirke
1753-60	Kirsten Christensdatter (F.C. 's enke)	Selveje og V. Thorup kirke
1761-70	Christen Frandsen (F.C. 's søn)	Selveje og V. Thorup kirke
1770-73	Øde	Herredsfoged Andreas Kraft
1773-76	Øde	Anders Andersen Kæmpe, Klim
1776-78	Øde	Anders Svendsen Lader, V. Thorup
1778-87	Christen Thomsen Smed	Selveje og V. Thorup kirke
1787-89	Peder Hansen	Selveje og V. Thorup kirke
1789-90		Laurs Svendsen i V. Thorup Strandgård
1790-99	Peder Hansen	Selveje og V. Thorup kirke
1799-1802	Lars Sørensen Møller	Selveje
1802-16	Peder Christensen Toft	Selveje
1816-27		Niels C. Nielsen, V. Thorup Strandgård
1827-36	Niels Christian Jensen Rødbro	Selveje
1836-73	Peder Nielsen Rødbro	Selveje
1873-1912	Jens Peter Pedersen Rødbro	Selveje
1912-13	Maren Margrethe Rødbro (J.P.P.R. 's enke)	Selveje
1913-27	Niels Peter Rødbro	Selveje
1927-40	Gunnar Nielsen	Selveje
1940-78	Hans Hansen	Selveje
1978-88	Stinne Hansen	Selveje
1988-97	Niels Hansen	Selveje
1998 -	Lone Kok og Poul Olsen	Selveje

Hans Hansens gård o. 1950.

Hans Hansen

Klim Østergård

Matr. nr. 19

Gl. Landevej 23

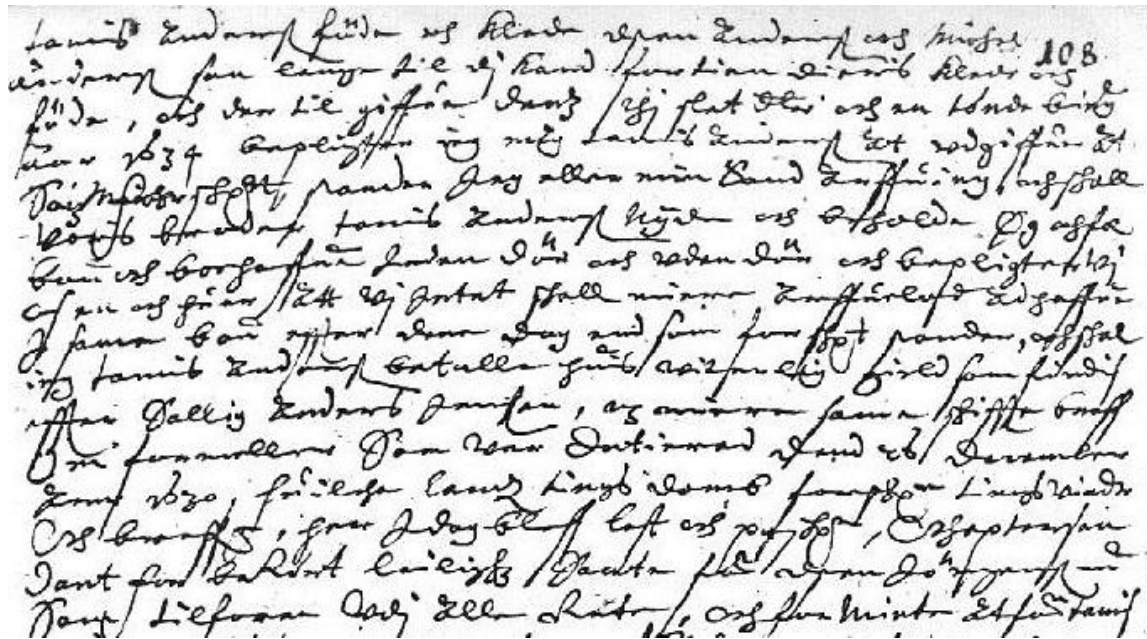
Gården ved Gl. Landevej i Klim var førhen blandt de største i sognet, men først blev den udstykket i begyndelsen af 1800-tallet, hvor ved det halve af jorden bortsolgtes. Dernæst købte Christen Olesen i Klimgården i 1854 en god del af den resterende jord og oprettede en ny gård i Klim Kær (Thistedvej 231).

I middelalderen var gården i selveje, men kom i 1500-tallet under Ålborghus lén, hvor under den forblev fæstegård indtil kronen solgte ryttergodset i 1716. Herefter kom den under Vesløgsgård, indtil den i begyndelsen af 1800-tallet kom i selveje.

Gården var i 1600-tallet og til midt i 1700-tallet beboet af slægten Speger. Da Anders Jensen Speger døde i 1630, overtog sønnen Thomas Andersen Speger gården.

Af Hannæs birks tingbog fra 1638 fremgår det, at han til gengæld ikke havde betalt sine 6 brødre deres arvelod, som efter et dokument fra 26. december 1630 var bestemt således:

Skal jeg Thomas Andersen give min broder Jens Andersen for den arvelod, som han kan tilfalde efter vores salig fader og moder, som er en rødhjelmet ko, en brun hjelmet ungnød og et pund byg at udgive til påske år 1631 og skal jeg give Niels Andersen ti slettedaler og en tønde byg til Skt. Mikkelsdag år 1631. Nu min broder Christen Andersen ti slettedaler, en tønde byg til Skt. Mikkelsdag 1632 og skal jeg give forne Niels Andersen og Christen Andersen to skæpper bygsæd i gødningsjord. Nu Peder Andersen ti slettedaler, en tønde byg at udgive til Skt. Mikkelsdag år 1635 og skal jeg Thomas Andersen føde og klæde Christen Andersen og Mikkel Andersen så længe til de kan fortjene deres klæde og føde, og dertil give dem ti slettedaler og en tønde byg år 1634.

Udsnit fra Hannæs birks tingbog fra 1638 med fordelingen af arven efter Anders Jensen Speger.

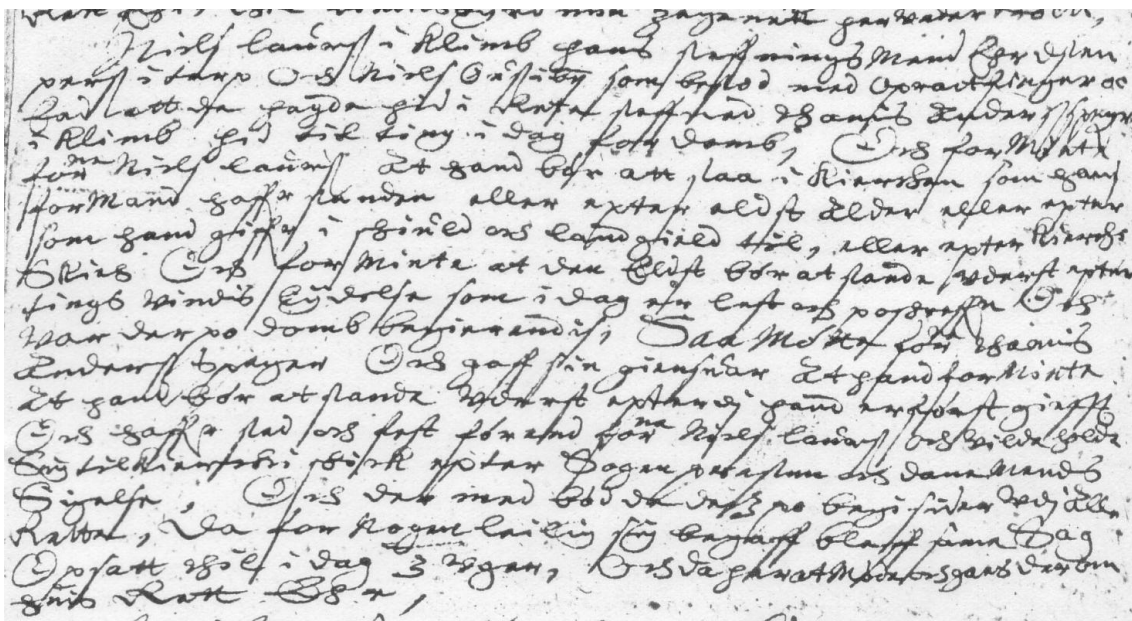

Aalborghus slot, hvor under Klim Østergård hørte 1562-1664.

Thomas Andersen Speger boede i gården i o. 60 år og er ofte nævnt i tingbogen, idet han og hans sønner mange gange kom i strid og slagsmål med deres naboer og derfor førte proces ved tinget.

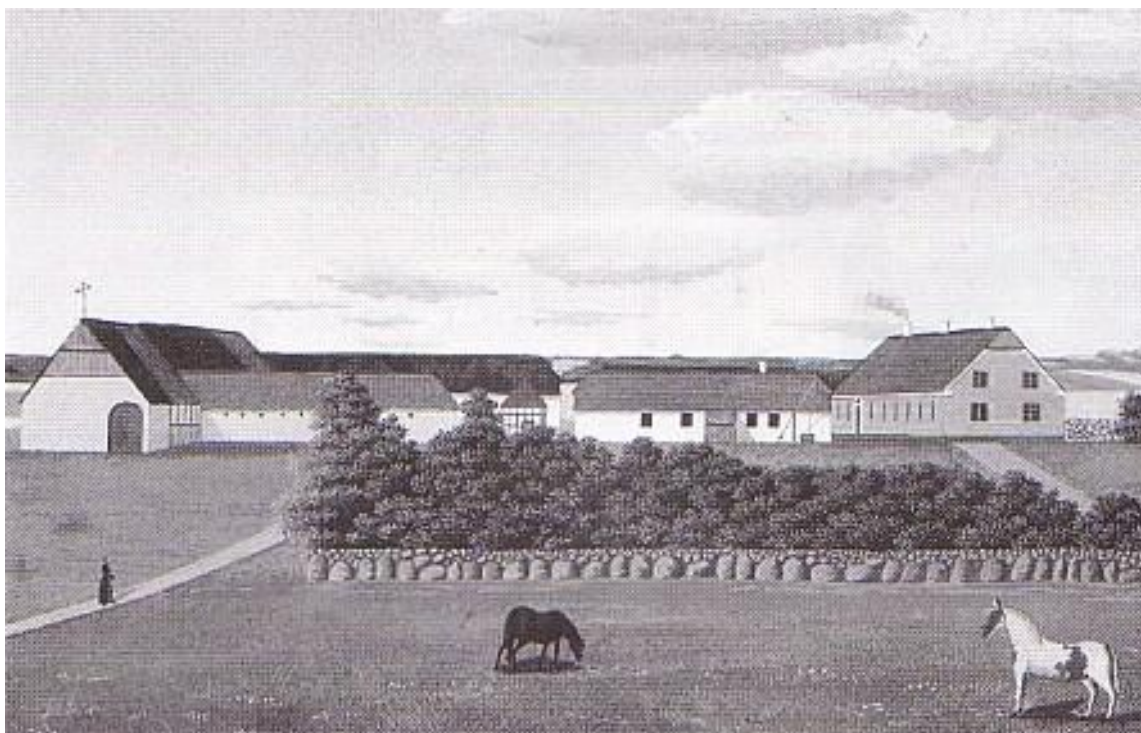
Dalum kloster ved Odense, som gården hørte under 1664-80.

Hannæs tingbog fra 11-4-1635, da Thomas Andersen Speger førte sag om at stå yderst i kirkestolen.

Således i 1635 da Thomas Andersen Speger førte en længere sag ved Hannæs ting mod Niels Laursen i Klim om retten til at stå yderst i kirkestolen i Klim kirke.

Thomas Andersen Speger mente at skulle stå yderst, da han var først gift og først havde fået sit fæste på sin gård i Klim, hvorimod Niels Laursen mente han havde ret til at stå yderst, da han var ældst.

Vesløsgård som ejede Klim Østergård i 1700-tallet. Maleri af Rasmus Kruse fra 1837.

Klim Østergård.

I 1716 blev gården købt af den lokale herregård Vesløgsgård og herunder forblev den som fæstegård de næste knap 100 år. I 1810 blev gården nemlig købt til selveje af beboeren herredsfoged Johannes Hansen, der dog ikke ejede gården mere end to år før han solgte den igen.

Uddrag af matrikelskortet fra 1812, hvor Østergård ses østligst i byen (ved pilen).

Klim Østergård o. 1950.

Niels G. Jensen var den sidste som drev gården som landbrug her, idet han i 1960 solgte jorden fra og blev bogholder i Klim Sparekasse.

Periode	Bruger	Ejer
1562	Anders Thomsen	Ålborghus
1604-30	Anders Jensen Speger	Ålborghus
1631-64	Thomas Andersen Speger	Ålborghus
1664-80	Thomas Andersen Speger	Jens Lassen til Dalum
1680-90	Thomas Andersen Speger	Kronen
1690-1716	Peder Thomsen Speger	Kronen
1716-19	Peder Thomsen Speger	Vesløsgård
1719-43	Thomas Pedersen Speger	Vesløsgård
1743-	Thomas Nielsen	Vesløsgård
-1750	Peder Andersen	Vesløsgård
1750-83	Christen Pedersen Bojer	Vesløsgård
1783-1810	Thideman Christensen Bojer	Vesløsgård
1810-11	Herredsfoged Johannes Hansen	Selveje
1811-18	Peder Nielsen Besk	Selveje
1818-27	Jens Pedersen Ravn	Selveje
1827-38	Maren Nielsdatter	Selveje
1838-54	Jørgen Pedersen Ravn	Selveje
1854-77	Jens Christian Nielsen	Selveje
1877-1916	Jørgen Christian Jensen	Selveje
1916-47	Niels Peter Jensen	Selveje
1947-85	Niels G. Jensen	Selveje
1985-	Jørn og Anne Karen Jensen	Selveje

Klim præstegård

Matr. nr. 4

Kirkegade 3

Indtil omkring 1820 boede sognepræsten for Klim, V. Thorup og Vust sogne i Klim i præstegården, som lå lige øst for kirken. I de tider drev præsten som oftest landbrug – også i Klim, hvor præstegården var blandt sognets største gårde.

Den først kendte præst var hr. Torben Madsen, som i 1473 lagde sig ud med herremanden på Ågård og sognets bønder, da han og hans brødre nyopdyrkede og byggede på en mark *"norden og vesten for Klim mark."* Bønderne i Klim hævdede, at den pågældende mark ikke havde været pløjet siden *"den store manddød"* – dvs. den sorte død omkring 1350, der åbenbart også har sat sine spor i Klim.

Peder Madsen, der var præst i Klim 1599-1636, skrev i 1625 i sin præsteindberetning blandt andet:

Haffuer jeg 13 børn, aff huilcke jeg holder de 4 til bogen, huilckett icke kand schee uden stor bekostning i denne haarde tid.

Hans svigersøn Anders Andersen Vadum, der var præst i Klim 1636-67 og hvis gravsten står i våbenhuset til Klim kirke, havde en bror, som kaldte sig Niels Klim. Han flyttede senere til Bergen og blev gift ind i Ludvig Holbergs slægt. Denne brugte senere Niels Klims navn til sin kendte roman *"Niels Klims forunderlige rejse"* og gjorde således navnet Klim kendt over det meste af Europa.

Anders Andersen Vadum lavede under svenskekrigen i 1660 en præsteindberetning til Aalborg stift og her skrev han:

Det indre af Klim kirke o. 1910-20. I gulvet gravstenen over Peder Madsen og svigersønnen Anders Andersen Vadum, præst i Klim henholdsvis 1599-1636 og 1636-67. Stenen står nu i våbenhuset.

Den gamle Klim præstegård o 1950.

Anlangende en del udgift og besværlige tilstand i denne fejdes tid: 1. oktober 1657, der de Svenske kom vesten ind ved Harboøre og igjennem Thy og herigjennem mine sogner og dette herred og ned til Vendsyssel og Aalborg, er jeg nogle gange overfaldet af plynder-patier, saa at, foruden hvis penge, jeg haver givet nogle af dennem, er mit hus ganske udplyndret, alle døre, skriner og skabe opladt og opslaget og borttaget baade penge, noget sølv, end ogsaa kirkens kalk, som jeg havde i forvaring, item klæder og andet, saa jeg ogsaa maatte miste nogen klæder af kroppen.

Den gamle Klim præstegård o. 1950.

Hvad idelig besværing og bekostning jeg siden, saa længe de var landet mægtige, haver haft af de rejsende frem og tilbage, nat og dag, paa denne alfare vej (foruden adskillige diskretionspenge), er enhver her paa egnen noksom bevidst.

Flere af præsterne i 1700-tallet var ret omstridte personer. Johan Chr. Christiansen Harmens, der var præst i Klim 1721-39, var i længere suspenderet efter han var blevet udlagt til barnefader af en pige, Mette Pedersdatter, i Klim.

Udsnit af matrikelskortet fra 1812, hvor præstegården ses lige øst for kirken.

Hans efterfølger Andreas Langgaard gav sammen med sin kapellan Otto Krogstrup anledning til megen røre. De var nemlig ivrige fortalere for den hernhutiske lære, hvilket gav dem mange modstandere i sognet.

Flere sognebørn blev dog også vakt af denne lære, så da præsten måtte rejse, fulgte en del af disse med og nogle af dem endte i USA ligesom præsten og kapellanen.

Den sidste præst, som boede i Klim, var Erik Lauritsen Gjerløv, der var præst her 1815-19. Ham gik det ilde, idet han var forfalden til drikkeri og mishandlede sin hustru. Af den grund blev han først skilt og fik siden sin afsked.

Hustruen bevarede pensionen af kaldet, mens han døde som fattiglem i Klim. I 1819 flyttede præsten til V. Thorup og præstegården i Klim blev udstykket. Herefter blev den blot en almindelig gård.

Gravsten over Peder Madsen (1599-1636) og svigersøn Anders Andersen Vadum (1636-1667) i Klim kirke. Begge præster i Klim. Gravstenen står i dag i våbenhuset til Klim kirke.

Klim kirke o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1466-87	Torben Madsen	Selveje
1550	Hr. Niels	Selveje
1568 & 71	Jens Olufsen	Selveje
1584	Jens Skytte	Selveje
o. 1590	Niels Pedersen	Selveje
1599-1636	Peder Madsen	Selveje
1636-67	Anders Andersen Vadum	Selveje
1667-1710	Anders Andersen Klim	Selveje
1710-21	Christen C. Madsen Vittrup	Selveje
1721-39	Johan C. C. Harmens	Selveje
1739-48	Andreas Langgaard	Selveje
1748-51	Rudolf Abraham Sørensen Bülov	Selveje
1751-61	Christen Riese Brodersen Brorson	Selveje
1761-74	Frederik Lorenzen Juhl	Selveje
1774-90	Thyge Jespersen Thygesen	Selveje
1790-1800	Johannes Hauch Clausen	Selveje
1800-14	Peder Bertelsen	Selveje
1814-15	Eskil Sørensen Bræm	Selveje
1815-19	Erik Lauritsen Gjerløv	Selveje

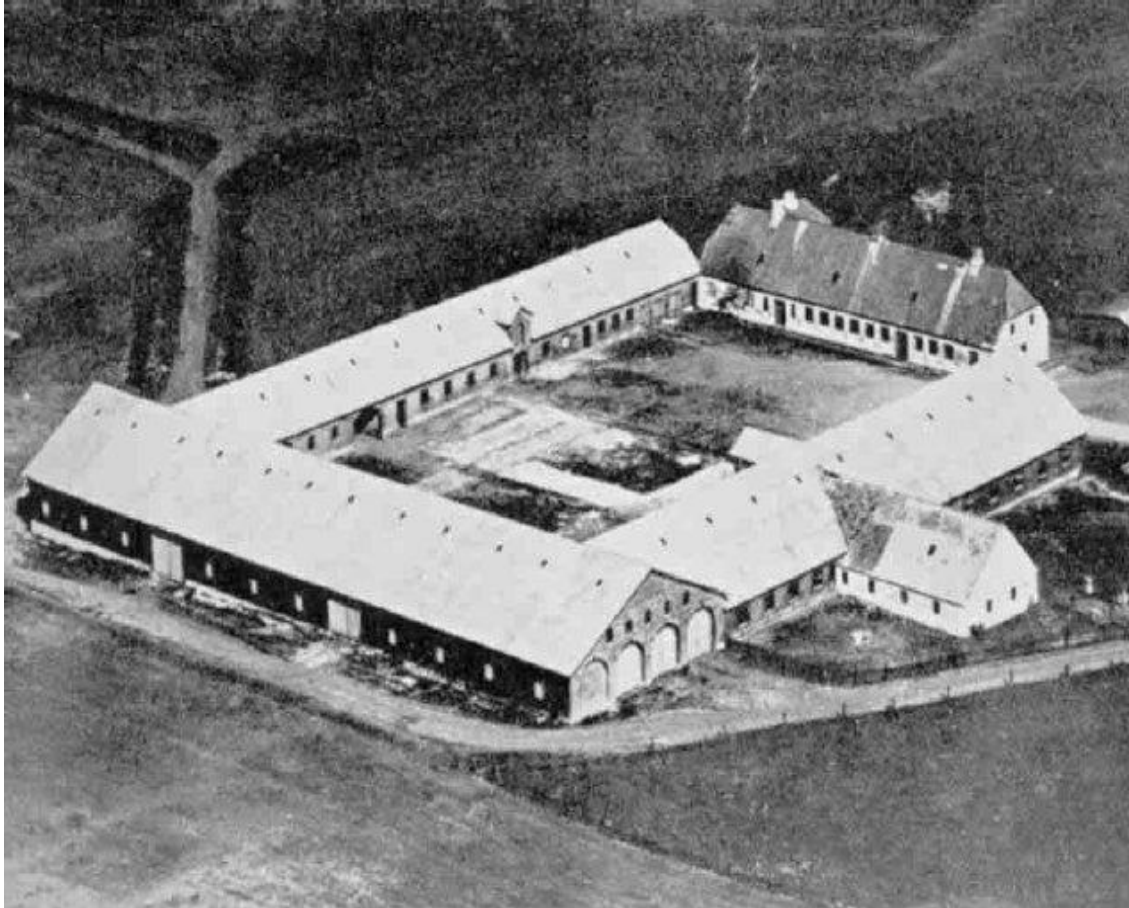
(K. Thomsen

Kaj Imers gård

Matr. nr. 25

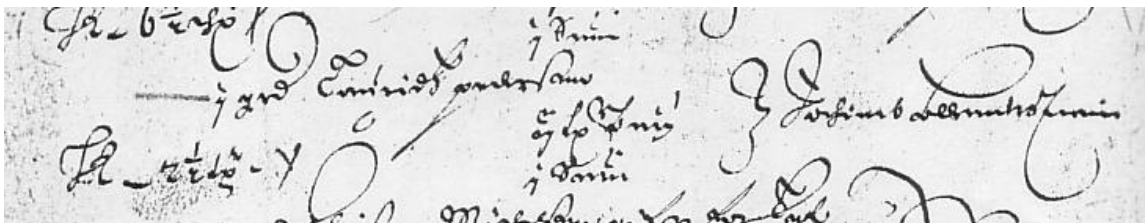
Damgårdsvej 18

Gården var i 1600-tallet ejet af fjerntliggende godser: I 1634 ejedes den således af Hans Oldeland til den nu forsvundne herregård Trellerup på Nordfyn, mens det i 1657 var Albert Friis til Råstrup i Thy, som stod som ejer og året efter Lisbeth Rodsten til Voergård på Himmerland.

Råstrup i Thy som i 1657 ejede Kaj Imers gård

I 1664 var gården så blevet solgt til Jochum Irgens til Vestervig Kloster. Han var en rig hollandsk købmand, som efterhånden kom til at eje en del godser her i landet. Senere forkøbte han sig vistnok og gården var en overgang pantsat til vinhandler Evert Vejmand i København.

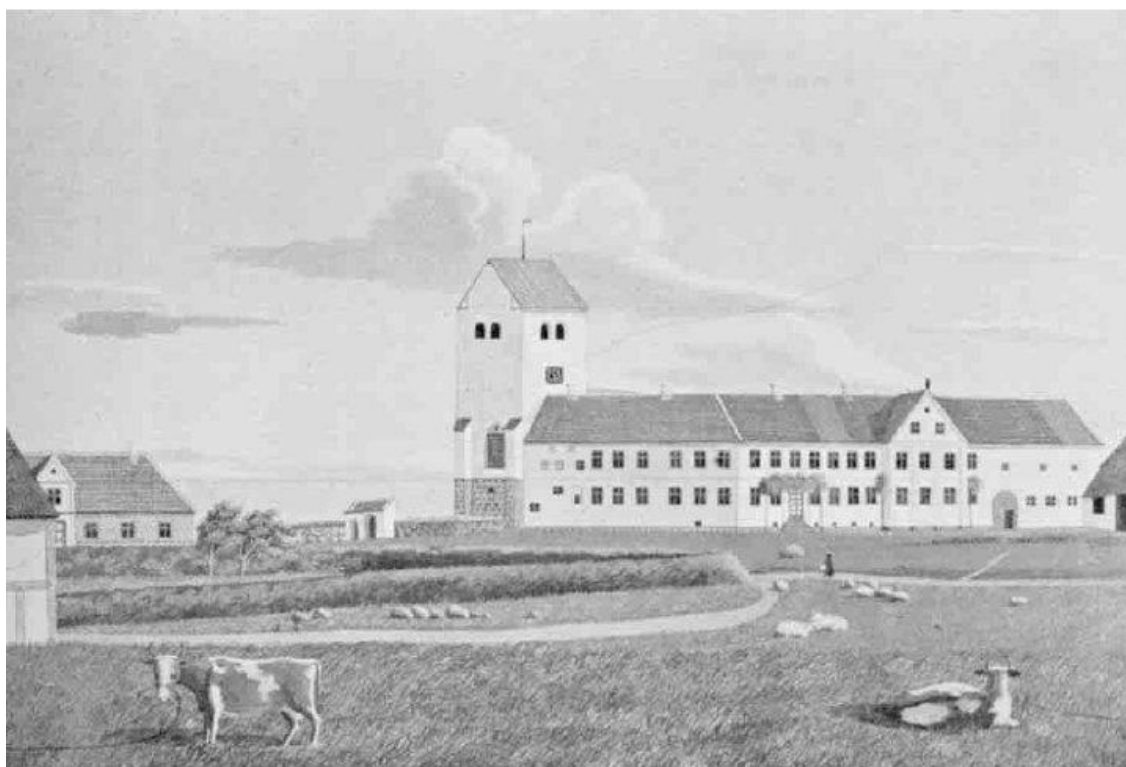

Gården i matriklen fra 1664.

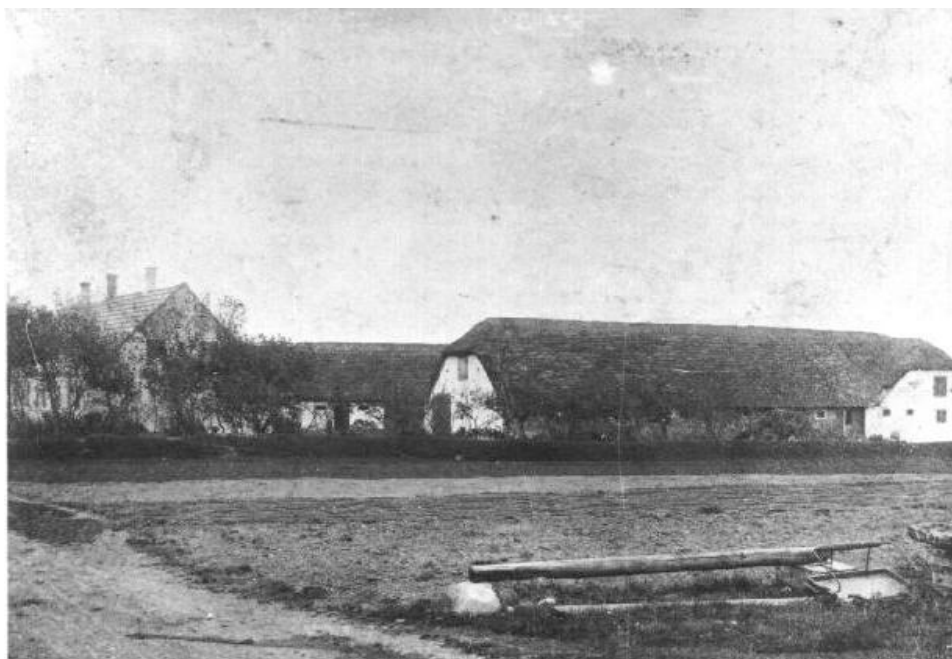

Voergård i Bælum sogn i Østhimmerland, som ejede gården 1658-62.

Gården var 1635 til 1710 beboet af samme slægt, men derefter flyttede Anders Thomsen Winther, som stammede fra Winther-slægten i Klim Odde, ind i gården. Han købte senere gården til delvist selveje og sønnen Christen Andersen Pind købte i 1777 den sidste part i gården.

Vestervig kloster, som gården hørte under sidst i 1600-tallet.

Kaj Imers gård set fra vest o.1910.

Hans søn Anders Christensen Pind, der var vanfør, solgte i 1824 gården til Niels Sørensen Røge, hvis slægt siden har ejet gården. Siden 1890 har det været i form af Imer-slægten, som nu ejer gården i 5 generation.

Ane Bolette Nielsdatter Røge (1830-1919), enke efter Svenning Christensen.

C. A. Imer

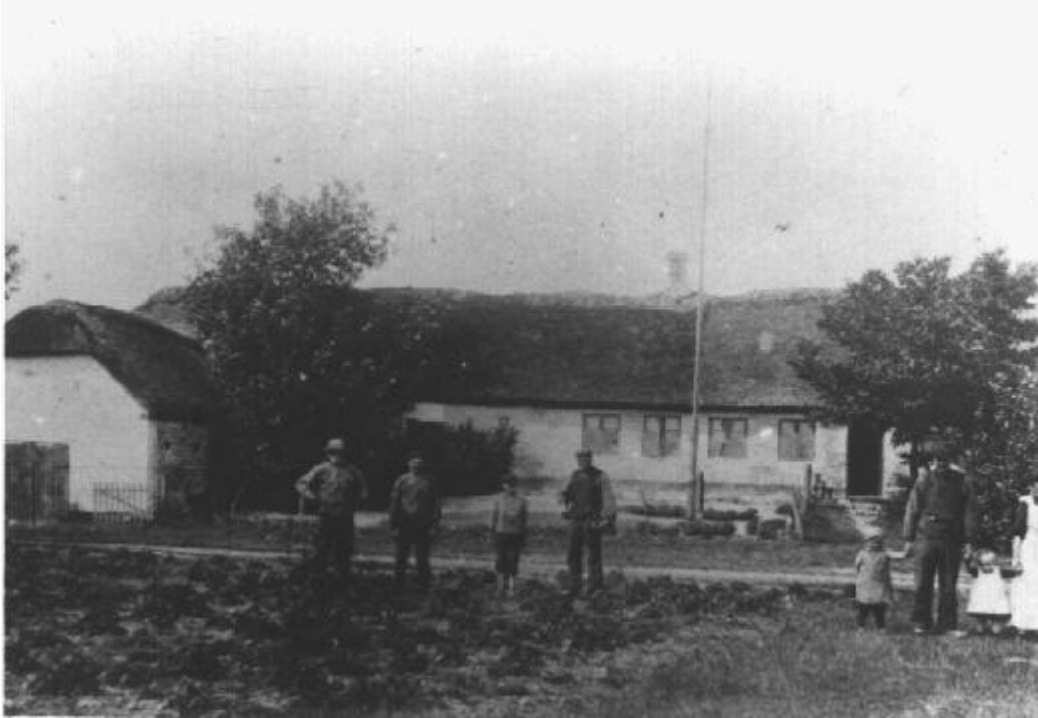
Kaj Imers gård o. 1950.

.Periode:	Bruger:	Ejer:
1612-30	Christen Pedersen Thybo	
1632-34	Peder Jensen	Trellerup
1635-46	Christen Laursen	
1648-56	Laurs Pedersen	
1657	Laurs Pedersen	Råstrup
1658 og 1662	Laurs Pedersen	Voergård på Himmerland
1664	Laurs Pedersen	Jochum Irgens, Vestervig Kloster
1672	Anne Michelsdatter (L.P. 's enke)	Jochum Irgens, Vestervig Kloster
1680-96	Michel Laursen	Jochum Irgens' arvinger
1696-1710	Michel Laursen	Peder Laursen , Aggersborg (M.L. 's bror)
1724	Anders Thomsen Winther	Jørgen Jensen, Aggersborg
1738-43	Anders Thomsen Winther	Delvist selveje
1743-65	Karen Christensdatter Pind	Delvist selveje
1765-1805	Christen Andersen Pind	Fra 1777 i selveje
1805-24	Anders Christensen Pind	Selveje
1824-54	Niels Sørensen Røge	Selveje
1854-90	Svenning Christensen	Selveje
1890-1923	Kasper Theodor Andersen Imer	Selveje
1923-48	Christen Andersen Imer	Selveje
1948-55	Theodor Pallesen	C.A. Imers arvinger
1955-	Kaj Imer	Selveje

Christian Justesens gård

Matr. nr. 67

Damgårdsvej 11

Peter Justesens gård o. 1910.

C. A. Justesen

Christian Andreas Justesens gård o. 1950.

Peder Jacobsens gård

Matr. nr. 26.

Damgårdsvej

Gården hørte i 1500- og 1600-tallet under Ålborghus len, og var i middelalderen en selvejergård. I 1600-tallet var den fra begyndelsen beboet af Peder Pedersen og siden af hans søn af samme navn.

I 1631 i januar er der i Hannæs birks tingbog indført et vidne, der beskriver at blandt andet Karen Nielsdatter i Klim, Peder Pedersens efterleverske, ”var så øde og slået for armod, at de ikke kan formå at udgive skat til hans kongelige majestæt”.

Hans søn Peder Pedersen efterfulgte som nævnt faderen og var gift med nabodatteren Anne Svendsdatter, der siden efter Peder Pedersens død o. 1662 giftede sig med Jens Jensen fra Toftegården i Klim.

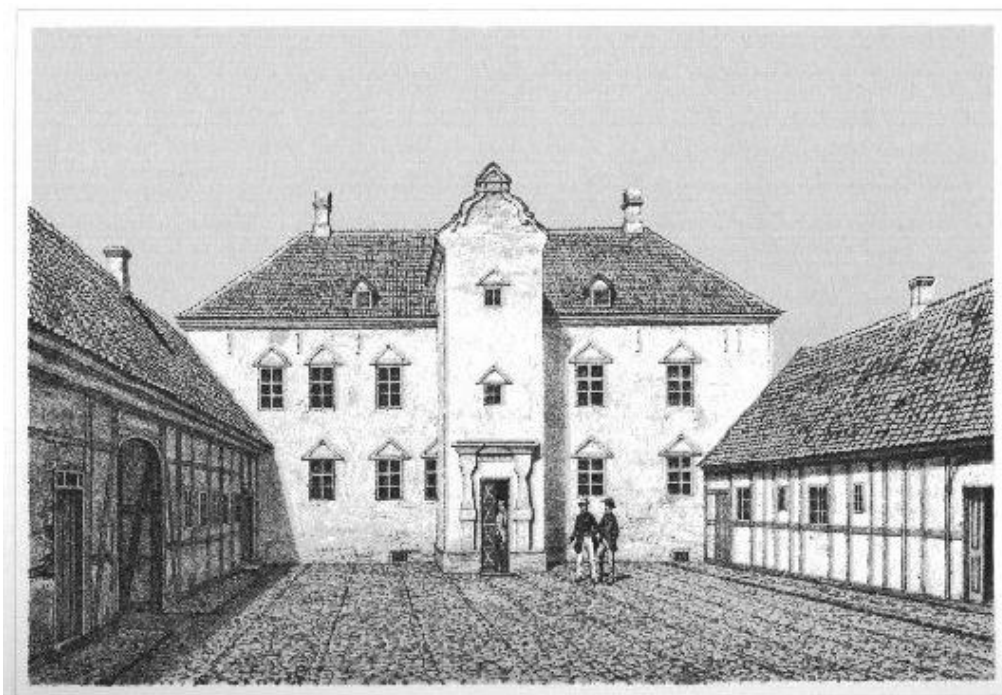
I 1716 solgte kronen ud af ryttergodset og gården i Klim blev købt af Henrik Bielke til Langholt i Horsens sogn 15 km nordøst for Aalborg, men allerede i 1724 var den kommet under Bratskov. Først i 1795 blev den så købt til selveje.

Gårdens beboere i 1600-tallet var som nævnt i familie med folkene i Vestergård og ligesom disse deltog de i skudehandlen på Norge. Gennem de 300 år det er muligt at følge gården, har dens beboere hele tiden holdt den indenfor slægten.

Gården sidste ejer Peder C. Christensen (Jacobsen) eller ”Pi Jawsen”, som han kaldtes, drev samtidig et lille kalkværk ved siden af gården. Gården blev nedlagt og brudt ned i 1911, men havde indtil da lagt på hjørnet af den nuværende Damgårdvej i Klim, hvor vejen går ned til Vestergård.

Aalborghus lensslot, som gården hørte under i 1600-tallet.

Bratskov, som ejede matr. nr. 26 i Klim by i 1700-tallet

Han var i det hele taget en meget driftig mand, som også en overgang havde købmands-handel og som opførte adskillige huse i Klim, blandt andet forretningshuset Nyborg.

Nyborg

Forretningshuset Nyborg var i over 50 år en stor dominerende bygning midt i Klim by. Huset lå lidt nordøst for, hvor nu Klim Møbelfabrik ligger og hvor nu landevejen gennem byen løber (Thistedvej). Forretningen er i folks bevidsthed først og fremmest blevet knyttet til Carl Olsen, som da også havde til huse her gennem mange år, men det er ikke ham, som har grundlagt huset.

Nyborg o. 1900. Til venstre ses Carl Olsen.

Af panteregisteret fremgår det, at stedet i 1884 blev solgt af P. C. Christensen og A. C. Mogensen til Hans Andreas Pallesen. De to sælgere var Peder Christian Christensen, også bedre kendt som Peder Jacobsen, og Anders Christian Mogensen i Imergård. Han drev også købmandshandel i flere perioder og er netop nævnt som købmand i handelskalenderen fra 1883-84, så sandsynligvis er huset bygget af Peder Jacobsen i kompagniskab med Anders Mogensen i Imer. Peder Jacobsen har måske selv haft butik her en tid før stedet blev solgt.

I 1895 blev Nyborg solgt til Carl Olsen. Carl Olsen fik o. 1910-20 bygget til huset i den vestlige ende og måske er dette årsagen til han i 1925 kørte økonomisk fast og måtte sælge Nyborg. Det var dog familien som gik sammen om at købe huset, således at han i 1934 vendte tilbage til Klim og igen kunne overtage Nyborg. Få år efter blev huset dog brudt ned på grund af en vejomlægning, men af stumperne opførte Carl Olsen et hus længere vestpå (Thistedvej 329).

Periode	Bruger	Ejer
1604-30	Peder Pedersen	Ålborghus
1631-36	Karen Nielsdatter (P.P. 's enke)	Ålborghus
1640-60	Peder Pedersen (P.P. 's søn)	Ålborghus
1662-88	Jens Jensen (gift med P.P. 's enke)	Ålborghus
1693	Jens Jensen og Peder Jensen (søn)	Kronen (ryttergods)
1710-16	Peder Jensen	Kronen
1716	Peder Jensen	Henrik Bielke til Langholt
1724-56	Peder Jensen	Bratskov
1756-73	Jørgen Pedersen (P.J. 's søn)	Bratskov
1773	Anne Nielsdatter (J.P. 's enke)	Bratskov
o. 1775-94	Peder Jørgensen (J.P. 's søn)	Bratskov
1795-18..	Jacob Christensen Haverslev (gift med Peder Jørgensens enke)	Selveje
18..-73	Christen Jacobsen (J.C.H. 's søn)	Selveje
1873-1911	Peder Chr. Christensen (Jacobsen)	Selveje

Godset Langholt i Horsens sogn 15 km nordøst for Aalborg, som købte gården i 1716.

Udsnit af kort fra 1883 over Klim. Ved Vestergaard ses den nu nedlagte matr. nr. 26 (ved pilen).

Peder Jacobsen havde som tidligere nævnt drevet købmandshandel i perioder i slutningen af 1800-tallet. Han lod i 1906 på Oddevej opføre det, der de næste 90 år skulle huse Jacobsens købmandsforretning. I Thisted Amts Tidende kunne man den 30. januar 1906 læse følgende:

Byggeri i Klim. Efter banens aabning er der taget svært fat paa Byggeriet i Klim. 3 bygninger er fuldførte og en Del er under opførelse. Byggepladser er købt flere steder i Byen, og til Sommer skal endnu opføres flere ny Forretningsbygninger.

Købmandsforretningen på Oddevej var netop en af disse og 1-9-1906 blev butikken indviet. Hans søn Magnus Jacobsen videreførte købmandsforretningen og hans hustru Grethe Jacobsen startede i 1931 med salg af manufakturvarer i den nordlige ende af hendes mands købmandsbutik, som de jo havde drevet siden 1906.

Peder Jacobsens gård set fra vest o. 1900-10. I baggrunden ses Klim kirke.

Klim Vestergård

Matr. nr. 27

Damgårdsvej 10

Vestergård er en udpræget slægtsgård, som har været beboet af samme slægt fra 1627 til op i 1980'erne. Den har altid været en af sognets største gårde og slægten i gården har været blandt sognets mest indflydelsesrige.

Aalborghus lensslot, som Vestergård var under i begyndelsen af 1600-tallet.

I 1664 blev gården sammen med andre af kronens gårde i Klim udlagt til admiralitetsråd Jens Lassen (o. 1625-1706), senere godsejer og ejer af Dalum kloster ved Odense. I 1653 havde han sammen med andre borgere fået privilegium på besejling af Vestindien. I tilknytning hertil oprettedes et sukkerraffinaderi i København, som også kongehuset havde del i.

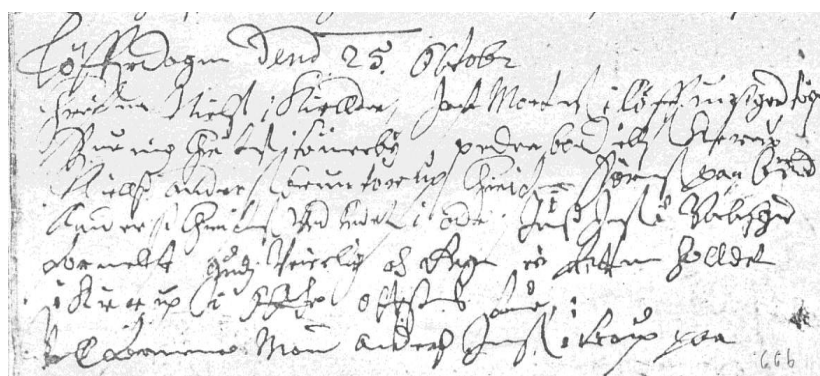
Af en ansøgning til den spanske konge fremgår, at også slavehandel stod på programmet. Ved krigsudbruddet 1657 fik han overdraget at forsyne flåden og de skånske fæstninger.

Han var tillige landsdommer på Fyn og medlem af Højesteret. Efter krigen blev regnskabet gjort op, og det viste sig, at han havde over 200.000 rigsdaler til gode. Da staten ikke kunne betale, fik han som ovenfor nævnt Dalum Kloster udlagt. 1680 dømtes han dog til at tilbagebetale 163028 rdl. Hans gods gik tilbage til kronen og blev senere en del af det såkaldte ryttergods.

Dalum kloster ved Odense, kaldet Christiansdal 1682-1906. Den ejede gården 1664-80.

Beboerne deltog i slutningen af 1600-tallet og i begyndelsen af 1700-tallet i skudehandlen på Norge. I Hannæs birks tingbøger fra 1684 kan man læse om et stort familiegilde i gården, som endte i et stort slagsmål. En af deltagerne Anders Svendsen blev så hårdt medtaget at han døde få dage efter og en længere retssag ved tinget fulgte.

Hannæs birks tingbog 25. oktober 1684 med mordsagen fra Vestergård..

Bratskov, som Vestergård hørte under 1716-26

Periode	Bruger	Ejer
1604-10	Christen Pedersen	Ålborghus
1610-17	Maren Jensdatter (C.P. 's enke)	Ålborghus
1618-25	Svend Christensen (M.J. 's søn)	Ålborghus
1627-64	Lars Christensen (g.m. S.C. énke)	Ålborghus
1664-80	Lars Christensen	Jens Lassen til Dalum
1680-1716	Christen Larsen	Kronen
1716-21	Christen Larsen	Bratskov
1721-30	Jens Christensen	Niels Andersen Kiib
1730-39	Niels Christensen	Else Pedersdatter (N.A.K. 's enke)
1739-63	Niels Christensen	Selveje
1763-99	Christen Pedersen Bonderup	Selveje
1799-1801	Anne Nielsdatter (C.P.B. 's enke)	Selveje
1801-11	Jens Christensen Simonsen	Selveje
1811-37	Mogens Eriksen	Selveje
1837-73	Chr. Levisen Jensen	Selveje
1873-1914	Jens Simonsen Vestergård	Selveje
1914-48	Lars Vestergård	Selveje
1948-78	Jens Vestergård	Selveje
1978-84	Jens og Lars Vestergård	Selveje
1984-	Lars Vestergård	Selveje
	Albert Klein Wassing	Selveje

Niels Christensen arvede på sine børns vegne Vestergård og andet jordegods og 818 rdlr. efter hans svigermor Else Pedersdatters død i 1739. Efter den tid var gården i selveje og grunden var lagt til den velstand, som siden prægede slægten i gården.

Vestergård o. 1950

Jens N. Jensens gård

Matr. nr. 31a

Thistedvej 359

Gården lå oprindelig i Klim by omtrent hvor nu Damgårdsvej nr. 12 ligger, men o. 1820 blev den udstykket og gården flyttet op på Kobakken og en ny gård blev oprettet på kærlodden i Klim Kær.

Flere af gårdens beboere i 1600-tallet var yderst stridbare og omtales ofte i de gamle tingbøger for Hannæs birk. Det gælder især Thomas Isaksen, som lagde sig ud med næsten alle sognets øvrige beboere. Vi møder Thomas Isachsen i den første tingbog fra 1631. Det var på Christian IV's tid. Meget gik godt for Christian IV, men nederlagene stod også i kø, både personligt og på statsplan. Især da han under Trediveårskrigen (1618-1648) forsøgte sig som protestantisk feltherre i kamp mod katolikker på de tyske slagmarker. Målet var at gribe ind i Europas storpolitik og befæste Danmarks position som stormagt. Men da de 20.000 mand, Christian IV stod i spidsen for ved slaget ved Lutter am Barenberg den 17. august 1626 blev knust af den katolske general Tillys kanoner, så kongen måtte flygte i spidsen for kun 80 ryttere, måtte stormagsdrømmene opgives.

Slaget banede vejen for, at den tyske feltherre Wallenstein besatte Jylland, og det er i det hele taget siden blevet set som det vendepunkt i danmarkshistorien, hvor al modgangen begyndte.

Samtidigt stik med skildring af slagscenen under Slaget ved Lutter am Barenberg ved Harzen 1626 (Frederiksborgmuseet).

I lyset af dette skal man se det optrin som fandt sted d. 20. marts 1631 og som blev fremført ved tinget med vidner af Poul Holst i Øsløs Søndergård, kongelig majestæts delefoged til Aalborg slot, på vegne af hans husbonds tjener Peder Roed i Klim Søndergård som ofte fungerede som den lokale budbringer for lensmanden på Aalborg slot:

At søndagen d. 20. marts sidst forleden, da de var nærværende på Klim kirkegård og da prædiken og gudstjenesten der var endt i forne Klim kirke og der hørte og så, at Peder Roed i Klim lod oplæse en seddel, og efter samme seddel var udlæst, da sagde Thomas Isachsen i Klim, at hand ville tørre hans røv med samme seddel, og ville sætte forne Peder Roeds næse i hans røv, for den var blå på enden, at den kunne blive sort, med megen banden og skænden og ukvemsnavne og truede og undsagde forne Peder Roed til hvem han skulle have sagt: Mærk kyeu, din tyv, du får en diffuel.

Handwritten text from Hannæs birks tingbog, 16. april 1631, showing a dispute between Thomas Isachsen and Peder Roed. The text is written in an old Norwegian script and mentions a dispute over a piece of land and a dispute over a piece of land.

Hannæs birks tingbog fra 16. april 1631, hvor Thomas Isachsens sammenstød med Peder Roed i Klim beskrives.

Thomas Isachsen mødte op og forsvarede sig med at han nok havde sagt de slemme ord ikke til Peder Roed – men om de ryttere og soldater, der havde røvet og taget fra ham både korn og andet!

Året efter var det selveste sognepræsten Peder Madsen, han havde et sammenstød med og navngivne vidner kunne berette:

Handwritten text from Hannæs tingbog 1632, showing a dispute between Thomas Isachsen and Peder Madsen. The text is written in an old Norwegian script and mentions a dispute over a piece of land and a dispute over a piece of land.

Hannæs tingbog 1632 med tingsvidne om alterkalken i Klim kirke, som var blevet fjernet i fjendernes tid og udlagt i skat for Thomas Isachsen.

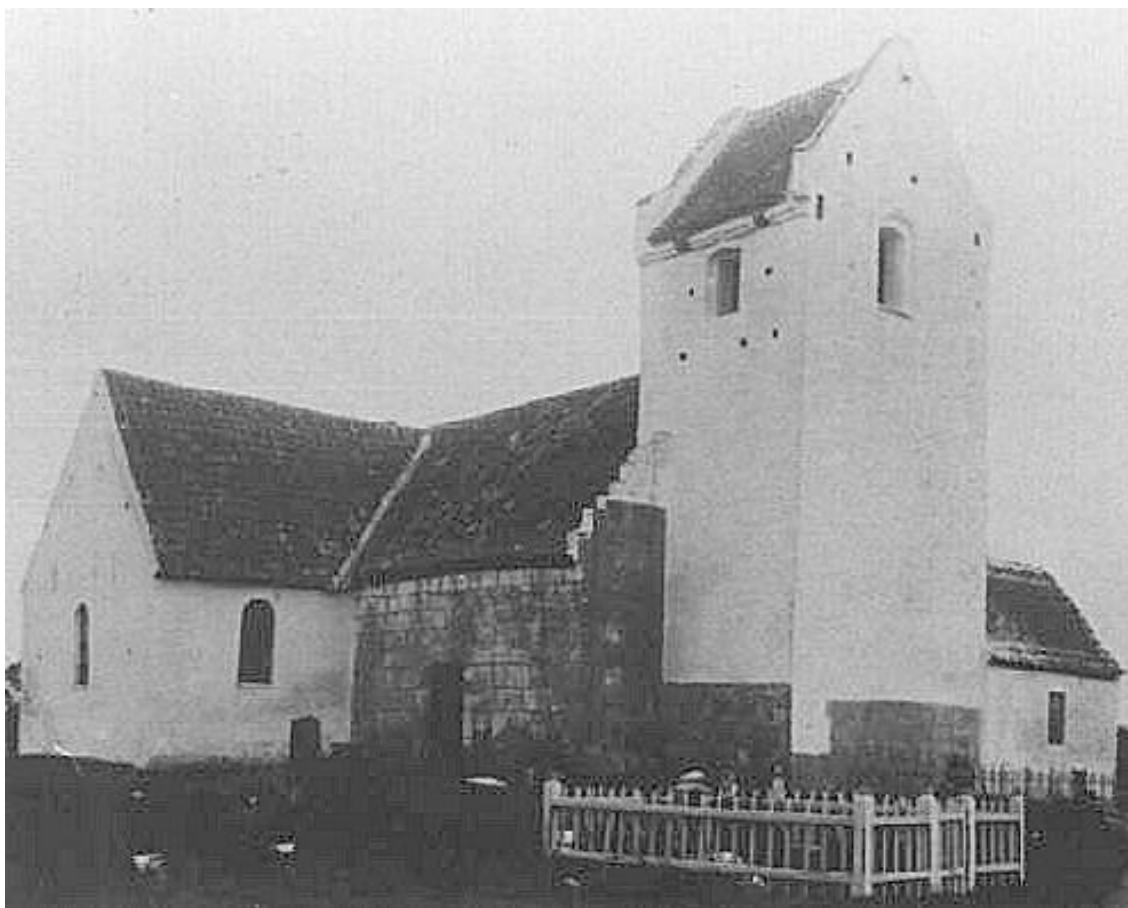
"Søndagen den 23. September nest forleden, da hørte de og saa i Klim kirke den hederlige mand Herr Peder Madsen i Klim havde uddelet Sacramentet, at Thomas Isachsen i Klimb da sagde førend velsignelsen var givet, dragis til minde, hand ichi vil skrifte min kone!"

Samme dag blev taget følgende vidne ved tinget:

At de saa och hørde her i dag for tings dom stande, Jens Christensen i Klimb, Peder Roed ibidem, di voed med helgens Ed och opragte fingre, At udi fjendernes tiid bleff kalken som var giort aff sølff, udtagen aff Klim kirke, och bleff udlagt for nogle aff Klim sognemend i skat och da bleff udlagt aff for nogle aff aff forne kalck for forne Thomas Isachsen udi hans Schattt saa møged som 33 Slettedaler och var forne Thomas Isachsen den thid draged fra hans gaard, mens hans hustru saa det samme skede i forne gaard, der forne kalch bleff udlaget.

Dernæst fremstod Thomas Isachsen i Klim og forsvarede sig og følgende tingsvidne blev taget:

At di saa och hørde att forne Thomas Isachsen stod her i dag for tings domb och med sin højeste eed benegted, at hand aldrig bad nogen udligge aff kalchen for ham i schatt eller begierede at nogen skulle udligge aff dem for hannem.

Klim kirke, hvor udenfor episoden med præsten Peder Madsen fandt sted i september 1632.

Fire år senere var den gal igen, da Thomas Isachsen ved tinget blev sigtet for at have overfaldet Jens Christensen i Toftegården i Klim og tildelt ham 6 slag med et "svøbeskaft".

Kort efter var han i strid med folkene i Nr. Fårbæk om et stykke jord og flere andre sager kan nævnes, men med tiden synes han bedre at kunne enes med sine naboer:

Sagerne blev mindre og der var længere imellem dem og han nævnes også med almindelige tillidshverv i forbindelse med tinget - f. eks. 1637, hvor han nævnes som "lex-mand" og lod fordele gæld for kornskat.

I december 1643 kom Danmark atter i krig denne gang mod Sverige. Krigen går under navnet Torstenssonkrigen:

Den 12. december 1643 overrumplede den svenske hær fuldstændig Danmark og i løbet af en måneds tid havde svenskerne under ledelse af general Lennart Torstensson, deraf navnet, besat hele Jylland, og som næsten altid i krigene dengang, var der store udplyndringer af den lokale befolkning.

Tingbogen nævner 7. december 1644 at *"Fra dend dag och til 22. februar anno 1645 er ingen ting holdt formedelst Svenskernes Indfald her i landet."*

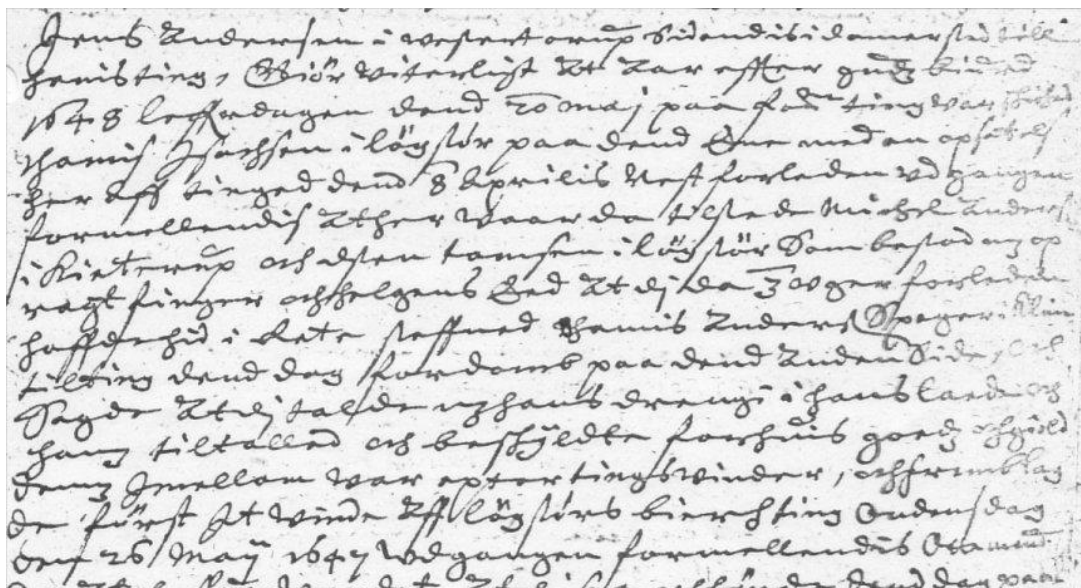

Slaget ved Femern 1644. Fra Stockholm var en stor svensk flåde sejlet mod Sjælland for at landsætte tropper. For at af-værge angrebet sejlede Christian 4. svenskerne i møde med 40 skibe. Kongen var med om bord på sit skib Trefoldigheden. Det var her, at han under et søslag i juli 1644 "stod ved højen mast i røg og damp". Kongen blev her såret og mistede et øje. Maleri af Wilhelm Marstrand 1865 (Frederiksborgmuseet).

På den tid synes Thomas Isachsen at være flyttet fra egnen: Strandfoged Peder Sørensen i Klitgård i Klim nævner i efteråret 1645, at *"Thomas Isachsen, som boede i Klim, dette år skulle være udkommen fra Klimstrand med bagier (skuder til Norge) med gods eller andet"*.

I 1648 nævnes Thomas Isachsen som værende i Løgstør og fører da sag for sin moder Anne Sørensdatter i Langvad mod hendes svigersøn Thomas Andersen Speger i Klim, altså svoger til Thomas Isachsen. Sagen drejer sig om hendes aftægt hos Thomas Andersen Speger. De strides herom resten af året og først i foråret 1649 får de afsluttet sagen og Thomas Speger må betale, hvad han skylder hans tidligere svigermor.

Hans hustru Anne Isachsdatter var nemlig død i 1647. I 1650 fører de to stadig sag ved tinget. Thomas Isachsen nævnes da som værende i Kettrup.

Hannæs Birks tingbog fra 1648 med sagen mellem Thomas Isachsen og Thomas Andersen Spegær.

Det må givetvis også være ham, der bliver nævnt i Nibe Birks tingbog 8. februar 1651, som Thomas Isachsen i Løgstør angående et overfald fra Anders Jensen Krag's sønner Peder og Oluf i Nibe. Sidste gang vi hører om ham i tingbøgerne er 16. juni 1655, hvor 24 navngivne mænd fra Hannæs vidner følgende:

At de har hørt Onde rygter og tiender om Thomas Isachsen og hans tvende sønner, at de har fald et slemt tyve rygte siden Svenskernes tid, såvel som han selv tilforn, siden Kejserens tid, udi adskillige måder, som en part fattige folk har befunden alt for meget.... Så at ingen fattig mand her i egnen kunne vide sig tryk for dem og der som han skal have videre frihed, formedelst de våben og værger han med sig ført har....

"Thomas Isachsens tvende sønner Laurs og Christen havde siden Svenskens tid og Thomas Isachsen selv siden Kejserens tid har hver for sig haft et tyverygte" (Hanherreds tingbog 1655).

(Landevejsrøvere fra Trediveårskrigen i Orla Klausens tegneserieudgave af Jens Langkniv efter Jeppe Åkjærs roman)

Vidnet slutter med at Thomas Isachsen og hans to sønner Laurs og Christen Thomsen i Løgstør bliver stævnet, men tilsyneladende møder de aldrig frem til tinget.

Næsten samtidig kan man i Hanherreds tingbog (dvs. tingbog for Øster Hanherred) læse hvorledes også her 24 mænd stod frem og vidnede at

"Thomas Isachsen, som nogen tid lang har boet i Løgstør, såvel som og hans tvende sønner Laurs Thomsen og Christen Thomsen de siden Svenskens tid og Thomas Isachsen selv siden Kejserens tid har hver for sig haft et tyverygte."

Den efterfølgende fæster Christen Gregersen mistede en overgang fæstet på gården, da han nægtede at udføre hoveriarbejde til Sejlstrupgård.

I slutningen af 1600-tallet blev gården købt af de lokale skudehandlere Peder Nielsen Reff og Anders Nielsen Kiib. Midt i 1700-tallet kom den i selveje, da Anders Nielsen Kiibs brorsøn Niels Christensen Klim flyttede ind på gården og efter hans død i 1745 boede hans enke Helle Svendsdatter Bonderup her i 15 år og hun efterfulgtes af hendes slægtning Christen Nielsen Vestergård.

Han blev i 1772 afløst af endnu en slægtning nemlig hans fætter Johan C. Harmens Svendsen. Det var dog hans bror Jacob Svendsen i Klim Nørgård, som ejede gården.

I 1787 flyttede Johan C. Harmens Svendsen til Næsborg som sognefoged og gården blev nu solgt ud af slægten.

De følgende år skiftede gården ejer adskillige gange inden den i 1818 blev købt af Albrekt Christensen Klitgård, som i 1823 udstykkede gården.

Periode	Bruger	Ejer
1599-1604	Peder Madsen	Sejlstrupgård
1610-30	Niels Jespersen	Sejlstrupgård
1631-45	Thomas Isaksen	Sejlstrupgård
1646-58	Christen Gregersen	Sejlstrupgård
1662-64	Christen Gregersen	Samuel Meyer til Sejlstrupgård og Klim kirke
1672	Christen Gregersen	Anders Engberg til Sejlstrupgård og Klim kirke
1679-88	Maren Nielsdatter (C.G. 's enke)	Peder Nielsen og Anders Nielsen, Klim og Klim kirke
1692-1700	Svend Pedersen	Peder Nielsen og Anders Nielsen, Klim og Klim kirke
1704	Niels Albertsen	Peder Nielsens arvinger og Niels Andersen Kiib , Klim og Klim kirke
1710-20	Anders Gregersen	Poul Henningsen, Skagen og Niels Andersen Kiib og Klim kirke
1721-24	Anders Gregersen	Poul Henningsen, Skagen og Niels Christensen Klim og Klim kirke
?-1745	Niels Christensen Klim	Selveje
1745-1760	Helle Svendsdatter Bonderup (N.C.K.'s enke)	Selveje
1760-72	Christen Nielsen Vestergård	Selveje
1776-80	Johan C. Harmens Svendsen	Jacob Svendsen Nørgaard
1787-95	Jens Larsen	Selveje
1795-96	Niels Jensen Holm	Selveje
1796	Peder Rotbøl	Selveje
1797	Jens Jensen Langbach	Selveje
ca. 1800	Lars Olesens enke	Selveje
1812-18	Mogens Hansen	Selveje
1818-23	Albrekt C. Klitgård	Selveje
1828-43	Chr. Larsen Smed	Selveje
1843-89	Lars C. Jensen Korsbæk	Selveje
1889-93	Bærent C. Larsen Korsbæk	Selveje
1893-1949	Otto Jensen	Selveje
1949-1953	Otto Jensens enke, Marie	Selveje
1953-	Jens N. Jensen	Selveje

Otto Jensens gård set fra syd o 1925. Fra venstre: Hans og Otto Jensen.

Jens N. Jensens gård set fra syd o.1950.

Ud af kærlodden blev der som nævnt oprettet en ny gård i Klim kær øst for Klim - den senere matrikel nr.31b.

Agner Styrbæks gård

Matr. nr. 31b

Thistedvej 205

Niels Thomsens gård set fra syd april 1908.

En mindre gård dannet da gården blev udflyttet fra Klim til Klim Kobakken og samtidig blev denne gård oprettet på den oprindelige gård kærlod.

Agner Styrbæks gård o. 1950.

Højbjerggård

Matr. nr. 18a

Thistedvej 373

Gården var i 1631 ejet af Otto Lindenov til Borreby på Sjælland. Han havde sikkert fået Højbjerggård med hustruen Vibeke Clausdatter Podebusk, hvis farfars mor Anne Olufsdatter Krognos ejede 4 gårde i Klim i 1568. Otto Lindenov døde i 1632 og Vibeke Podebusk giftede sig med Knud Ulfeldt til Svenstorp i Skåne.

En datter Helvig Lindenov blev i 1649 gift med Ejler Evert Banner til Ringstedgård og Ellinggård og det er tilsyneladende ham, som har arvet gården i Klim, idet han i 1653 solgte den til ovennævnte Knud Ulfeldt.

Han opholdt sig vist mest i Skåne og beholdt ikke gården længe. Da broderen Bjørn Ulfeldt til Råbeløf i 1655 på sin hustrus vegne solgte det halve af Bratskov hovedgård med bøndergårde til Frantz Rantzau til Estvadgård, fulgte Højbjerggård med i købet. Gården forblev under Bratskov de næste 150 år.

Om fæstebonden i gården i 1651 Anders Nielsen Blegsted fortæller Hannæs birks tingbog, at han har mistet kvæg og fæ og har haft misvækst og derfor er *”gerådet udi armod og fattigdom, så han fattige mand deraf er blevet så forarmet, at han nødes til nu nyligen at oplade gården han ibor.”*

Heinrich Koopmans bageri på Gl. Landevej i Klim o. 1910. Her lå indtil o. 1855 Højbjerggård.

Borreby på Sjælland, som ejede Højbjerggård i 1631-32.

Da gården blev handlet to år senere nævnes han dog stadig som fæster af gården.

Ellinggård ved Frederikshavn som gården hørte under midt i 1600-tallet

Svenstorp i Skåne som ejede gården midt i 1600-tallet.

I 1655 var der dog kommet en ny fæster i gården, nemlig Christen Pedersen. Han står endnu som fæster i matriklen fra 1664.

Bratskov, som ejede Højbjerggård fra 1655 til o. 1800.

Højbjerggård set fra vest o. 1910-15.

I oktober samme år nævnes i Hannæs tingbog at han er død. Hans enke Anne Christensdatter gifter sig efterfølgende med Gregers Eriksen, som stammede fra gården Sdr. Dromshave i Kollerup sogn.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Jens Nielsen	
1631-32	Jens Nielsen	Otto Lindenov til Borreby
1634-51	Anders Nielsen Blegsted	
1653	Anders Nielsen Blegsted	Ejler Evert Banner til Ellinggård sælger til Knud Ulfeldt til Svenstorp
1655-64	Christen Pedersen	Bratskov
1672-90	Gregers Eriksen	Bratskov
1710	Niels Nielsen	Bratskov
1724	Christen Nielsen	Bratskov
1756-64	Niels Andersen Kæmpe	Bratskov
1765-90	Christen Johansen Høgh	Bratskov
ca. 1800	Niels Høgh	Bratskov
1819-27	Anders Christensen Smed	Selveje
1827-35	Lars Møller	Selveje
1835-45	Jens Chr. Christensen	Selveje
1845-51	Gregers Larsen	Selveje
1851-90	Jens Jensen Møller	Selveje
1890-1906	Niels Chr. Møller	Selveje
1906-28	Niels Chr. Møllers enke	Selveje
1928-65	Christen Møller	Selveje
1965-		Peder Jacobsen i V. Thorup

Endnu i 1690 nævnes han i skattemandtal som fæster af gården. I begyndelsen af 1800-tallet kom gården i selveje efter at have været fæstegård under Bratskov i næsten 150 år. Derefter blev gården udstykket. Hovedparcellen, der bevarede knapt halvdelen af gårdens oprindelige areal, blev i 1845 købt af Gregers Larsen. Hans svigersøn Jens Jensen Møller overtog i 1851 gården og o. 1855 flyttede han den op på Kobakken. Gården havde indtil da ligget på Gl. Landevej i Klim by. Her anlagde Heinrich Koopman i 1860 érne et bageri. Da Christen Møller i 1965 solgte gården, blev den nedlagt som selvstændigt landbrug og nu er de fleste bygninger væk.

Højbjerggård i 1946.

Matrikelskort fra 1812 med Højbjerggårds gamle placering midt i Klim by (matr. nr. 18).

Kjærvang

Matr nr. 18b

Engvej 22

Kjærvang o. 1950.

På gårdens kærland blev der ved udstykningen midt i 1800-tallet oprettet en lille gård, som eksisterede indtil o. 2005, da de sidste rester forsvandt. Her boede i min barndom en mand som blev kaldt Vorherres Carl - et tilnavn som sikkert skyldes en stor interesse for det religiøse, hvilket understøttes af han i mange år var formand for menighedsrådet. Han efterfulgtes af sin søn Knud Vilhelm Christensen, som i folkemunde gik under navnet kejser Vilhelm.

Kobaksgården

Matr. nr. 29

Thistedvej 375

En gård, hvis historie op gennem 1600-tallet rummer flere overraskende ejere med blandt andet skånske godsejere, en af Danmarks største matematikere og en borgmester i København, der ejede Børsen og som udrustede flere krigsskibe under svenskekrigene. Gården kom desuden, som en af sognets første i delvis selveje, da Peder Nielsen Reff i 1672 kunne købe part i sin gård efter at have tjent penge på skudehandlen med Norge.

Gården, der i dag er helt væk, lå oprindeligt i trekanten mellem Oddevej, Uldspindervej og Gl. Landevej i Klim by, men blev udstykket omkring 1820, for senere at blive flyttet til sin sidste placering på vestsiden af Kobakken.

Gårdens først kendte ejer var Knud Grubbe til Røgle i 1629. Røgle ligger ved Ängelholm lidt nord for Helsingborg i Skåne. Han havde sandsynligvis fået Kobaksgården med sin anden hustru Tale Mogensdatter Gyldenstjerne, der døde 1624 og hvis forfader var Niels Eriksen Gyldenstjerne til Aagaard (o. 1340-88). Knud Grubbe døde i 1632 og datteren Edel Grubbe, der var gift med Ivar Krabbe til Vegeholm, arvede derefter gården i Klim. Han var en af de danske adelsmænd, der efter krigen mod Sverige 1657-58 og tabet af Skåne i 1658, svor den svenske konge troskab og derfor fik lov at beholde sine godser.

Røgle i Skåne, som ejede Kobaksgården i 1630'erne.

Han døde i 1662 og Vegeholm blev solgt til den svenske general Gustav Otto Stenbock, der sikkert ikke var interesseret i den fjerntliggende fæstegård i Nordjylland, for i 1664 var gården ejet af doktor Thomas Finckes arvinger i København.

Thomas Fincke (1561 - 1656) var en dansk matematiker, fysiker og professor ved Københavns universitet i mere end 60 år. Hans varige resultater findes i hans bog *Geometria rotundi* fra 1583, hvor han gav de trigonometriske funktioner tangens og secant moderne navne, ligesom han også indførte navnet radius. Han fortsatte med at forelæse på universitetet, indtil han var 80 år, men selv efter dette havde han stadig bevaret sin status og sin indkomst. Dette betød han var en meget velhavende mand og var i stand til at tilbyde legater og låne penge til adelige familier. Thomas Fincke var en af de vigtigste og mest betydelige videnskabsmænd i Danmark i det syttende århundrede, en matematiker og astrolog og læge i begyndelsen af moderne videnskab. Hans svigersøn var i øvrigt den berømte danske læge og naturhistoriker, Ole Worm, som var gift med Finckes datter Dorothea.

Vegeholm ved Helsingborg i Skåne, som ejede Kobaksgården 1632-62.

Gården må derefter igen være blevet overtaget af kronen, der i 1669 udlagde den til arvingerne efter købmand og borgmester på Christianshavn Jacob Madsen (1596-1653).

Matematikeren og lægen Dr. Thomas Fincke i København.

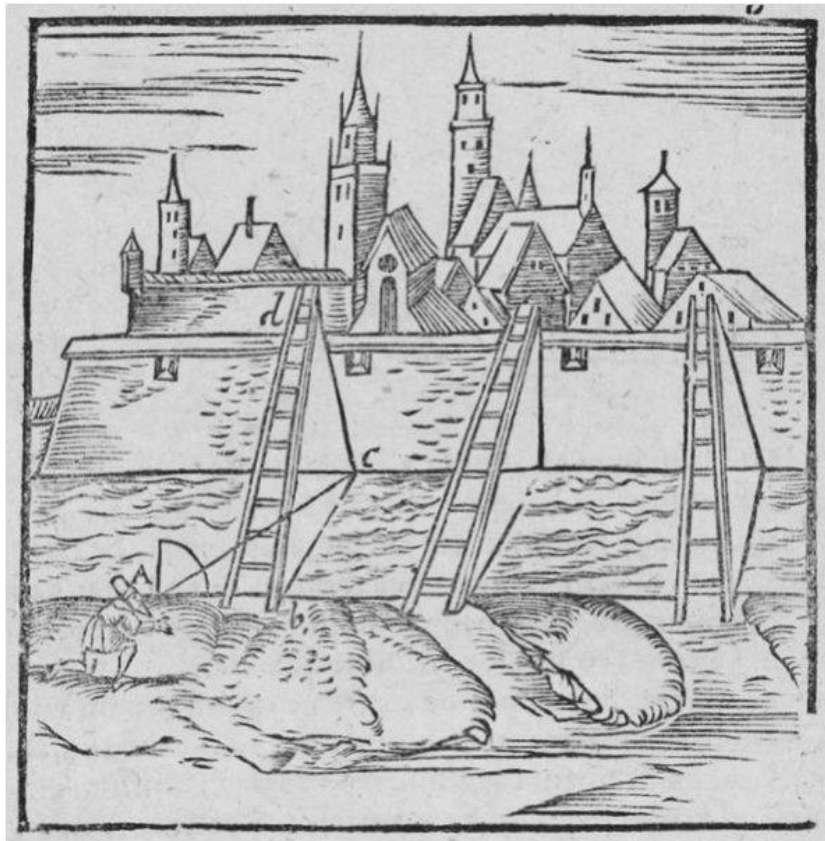

Illustration fra Thomas Finckes bog *Geometriæ Rotundi* fra 1583.

I 1643, da han var borgmester på Christianshavn, lejede han Børsen for fem år og købte den endog i 1647 for 50000 rdl.

Borgmester på Christianshavn Jacob Madsen (del af epitafium i Holmens kirke).

Bratskov, som ejede del af gården i 1724.

Dette skulle modregnes af de krav, han havde på Kronen ved leverancer af tømmer og proviant han havde leveret i den dansk-svenske krig 1643-45, kaldet Torstenssonfejden. Disse krav var 1649 løbet op i 270.000 rdl. I 1644 havde han tilmed udrustet en lille flåde på 4 krigsskibe.

Kobaksgården set fra syd o.1910-15.

Gårdens oprindelige beliggenhed i Klim by på matrikelkortet fra 1812 lidt nordvest for Klim kirke (matr. nr. 29b).

Hans enke afstod først i 1669 Børsen til Kronen og fik derfor udlagt ca. 1000 tdr. hartkorn krongods i jysk og fynsk jordegods. Derfor stod hans søn Eiler Jacobsen som delvis ejer 1672-88.

Det er sikkert denne del af gården, som i 1724 var ejet af pastor Poul Henningsen Kyng, Skagen, der dog var død allerede i 1721. Den anden part af gården var nu kommet under det lokale gods Bratskov.

Beboerne gennem hele 1600-tallet var af slægten Reff: Fra 1610 til 1629 fortæller skattemandtalslister, at det var Niels Michelsen Reff, som beboede gården.

I januar 1631 lige efter Kejserkrigen fortæller et tingsvidne i Hannæs birks tingbog at gården er øde og at gårdens beboere, Niels Reffs ”faderløse og moderløse børn”, var så forarmede, ”at de ikke kan formå at udgive skat til Kongl. Majestæt”.

Udflyttede	Christen Larsen, Smad	54	gift	hans. Son, underfælt
94 en Gaard	Ans Christaller	59	gift	hans. Son
94	Maren Nilsdatter	15	ugift	hans. Datterdatter, underfælt
94 en Gaard	Jakob, Medfær	51	gift	Gaardmand
	Lager, Marie Christaller	43	gift	hans. Son
	Maren, Christen Jensdatter	10	ugift	hans. Datter i Børns. H.
98 et Huse med jord	Niels, Pedersen, Røstholm	35	gift	hans. Son, underfælt
	Hjerten, Nilsdatter, Røstholm	42	gift	hans. Son
	Lager, Marie Nilsdatter	2	ugift	hans. Datter
99 et Huse med jord	Jens, Michael, Hjortdal	44	gift	hans. Son
	Hjerten, Jensdatter	35	gift	hans. Son
	Andreas, Hjortdal	12	ugift	hans. Son
	Ans, Mette, Hjortdal	11	ugift	hans. Son
100 en Gaard	Nils, Laurson	44	gift	hans. Son
	Hjerten, Nilsdatter	52	gift	hans. Son
	Peder, Laurson	12	ugift	hans. Son
	Marie, Mikkel, Nilsdatter	18	ugift	hans. Son

I folketællingen 1834 Klim sogn finder man Kobaksgården blandt ”Udflyttede steder” (nr. 100 nederst).

Siden gik det dog bedre og Peder Nielsen Reff, som tjente penge ved skudehandel på Norge, købte sin gård til delvist selveje i 1678. Foruden sin iboende gård kom han efterhånden også til at eje en del andre gårde og huse i Klim.

I 1700-tallet blev gården købt af den meget velhavende Svend Nielsen Klim i Klim Nørgård og hans datter Martha Svendsdatter og svigersøn Oluf Frendsen kom senere til at bo i gården. Han var ligesom svigerfaderen skudehandler og skipper ved Thorupstrand. De købte jord og lagde det til gården, men i 1775 døde Oluf Frendsen, hvorefter enken giftede sig med Jørgen Jensen Ravn.

Efter hans død i 1805 og Martha Svendsdatters død i 1807 blev gården så udstykket i 1819. Hovedparcellen bevarede dog knap halvdelen af den oprindelige jord.

Få år efter blev gården udflyttet og i folketællingen fra 1834 står gården mellem de ”udflyttede steder”.

Periode	Bruger	Ejer
1610-29	Niels Michelsen Reff	
1629-32	Niels M. Reffs børn	Knud Grubbe til Røgle i Skåne
1632-62	Christen Nielsen Reff	Ivar Krabbe til Vegeholm i Skåne
1664	Christen Nielsen Reff	Dr. Thomas Finckes arvinger, København.
1672-88	Peder Nielsen Reff	Delvist selveje og Ejler Jacobsen (søn af Jacob Madsen).
1715	Peder Nielsen Reff	Selveje
1724	Peder Nielsen Reff	Bratskov og Poul Henningsen Kyng, Skagen
1732-38	Laurs Jensen	Selveje
1739-60		Lass Chr. Lassen og Svend Nielsen
1760-70	Oluf Frendsen	Svend Nielsen, Klim Nørgård
1770-75	Oluf Frendsen	Selveje
1775-1805	Jørgen Jensen Raun	Selveje
1812	Niels Larsen Telling	Selveje
ca. 1815	Mikkel Christensen Lund	Selveje
1819-42	Niels Laursen	Selveje
1842-59	Bertel Hansen	Selveje
1859-93	Peder Poulsen Gaardahl	Selveje
1893-1902	Bærent Larsen Korsbæk	Selveje
1902-29	Chr. Thorhauge Nielsen	Selveje
1929-44	Martin Frimer	Selveje
1944-74	Kr. Jespersen Jensen	Selveje
1974-		Kaj Imer

Gårdens sidste ejer var Kr. Jespersen Jensen, der drev den i 30 år inden han solgte den 1974 til Kaj Imer, som derefter udstykkede gården og lod stald og lade nedbryde, hvorefter stuehuset blev solgt til beboelse. I dag er dette også væk og der er bygget nyt hus på grunden.

Kobaksgården i 1946.

Kodalsgården

Matr. nr. 30

Thistedvej 373

Kristian Løgsted's gård i 1950.

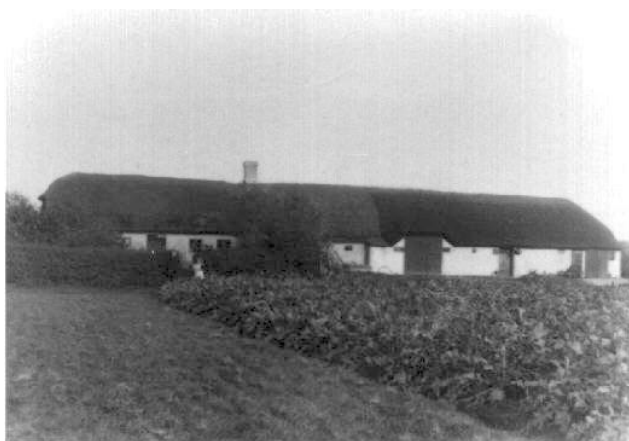
K. M. Løgsted

Gården er opstået som en af de tidligste udflyttergårde fra Klim by. Sandsynligvis ved at Jacob Madsen, som var ældste søn af Mads Pedersen Kæmpe i Fattiggården i Klim, i 1813 blev gift med Inger Marie Olesdatter fra Vust og da byggede en gård neden for Kobakken på en parcel fra hans hjem. De drev gården til 1844, da de solgte den til Jens Andreas Nielsen, som var gift med deres plejedatter. Samtidig kom Jacob Madsen og hustru på aftægt i gården. Jens Andreas Nielsen solgte i 1879 til Lars Christian Frandsen og efter hans død overtog Jens Christian Møller i 1901 som en af hans arvinger gården, men i 1908 solgte han til Andreas Holm. Efter hans død solgte hans enke Anna Holm i 1925 gården til Kristian Marius Løgsted, der efterfølgende drev gården i mange år.

Matr. nr. 71

Matr. nr. 71

Thistedvej 381

Jens Rohdes hus under Kobakken i 1905.

Magnus Jensen

Huset er bygget i 1824 på en udstykning fra Klim Præstegård af Niels Rasmussen Løversgård, men et par år senere solgte han til Niels Pedersen Rosholm, som i 1852 solgte til snedker og husmand Andreas Jensen Hjortdal der boede her en årrække, hvorefter det i starten af 1900-tallet blev overtaget af skomager Jens Rohde Winther. I 1908 solgte han til Christen Jensen og huset blev nedbrudt, men i 1938 blev jorden solgt til Magnus Jensen, som byggede nye bygninger lidt vest for de oprindelige.

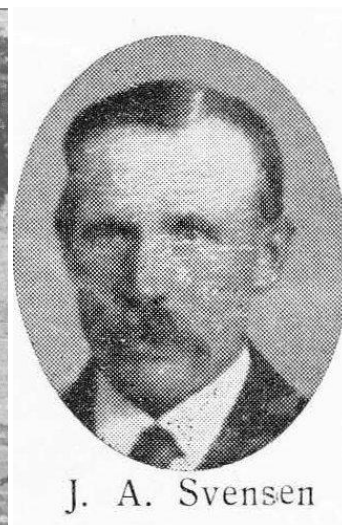
Matr. nr. 72

Matr. nr. 72

Thistedvej 380

Chr. Svendsens gård o. 1948-50.

J. A. Svendsen

Gården er dannet ved udflytning fra Klim by engang i 1820'erne og i 1834 boede her snedker Jens Michael Hjortdals. Han solgte i 1838 til urmager Anders Andersen og flyttede senere på aftægt hos sin søn Andreas Jensen Hjortdals i nabohuset matr. nr. 71. Anders Andersen solgte i 1866 til sin søn Anders Andersen, som også var urmager, men som allerede i 1873 videresolgte gården til Anders Peter Michelsen. Efter hans død solgte hans enke i 1907 gården til Jens Andreas Svendsen, som boede her til sin død i 1946 og det blev nu hans søn Christian Peter Svendsen som overtog gården. Han blev på grund af sin beskedne vækst kaldt Bette Svendsen.

Bette Svendsens gård under Kobakken i 1950.

Bette Svendsen drev den lille gård i mange år, men solgte den midt i 1980'erne til den unge driftige landmand Jørgen Højen Høg, som tilkøbte betydelige arealer og opførte nye bygninger, således den nu er vokset til en betydelig landbrugsbedrift.

Palles gård

Matr. nr. 20.

Gården er i dag helt forsvundet fra Klim, hvor den lå lige vest for Klim kirke og var en markant del af bybilledet. Her havde lagt her i flere hundrede år var i begyndelsen af 1600-tallet ejet af Hans Lindenov til Hundslund Kloster (det senere Dronninglund), men ved mageskifte blev den i 1626 lagt ind under Ålborghus len.

Hundslund kloster, det senere Dronninglund, som gården hørte under i begyndelsen af 1600-tallet.

Beboeren i gården siden 1610 Ingvor Christensen blev efterfulgt af sin søn Jens Ingvorsen. Om ham kan man i de gamle Hannæs birks tingbøger læse, at han efter et Hellig Tre Kongers gilde i 1634 overfaldt en af sine gæster med en kniv.

Fra o. 1630 til o. 1700 synes der at have været to fæstere på gården, der således i denne periode må have været delt i to.

I 1664 blev den udlagt til Jens Lassen (o. 1625-1706), senere godsejer og ejer af Dalum kloster ved Odense. Han var landsdommer på Fyn og medlem af Højesteret. Efter krigen blev regnskabet gjort op, og det viste sig, at han havde over 200.000 rigsdaler til gode.

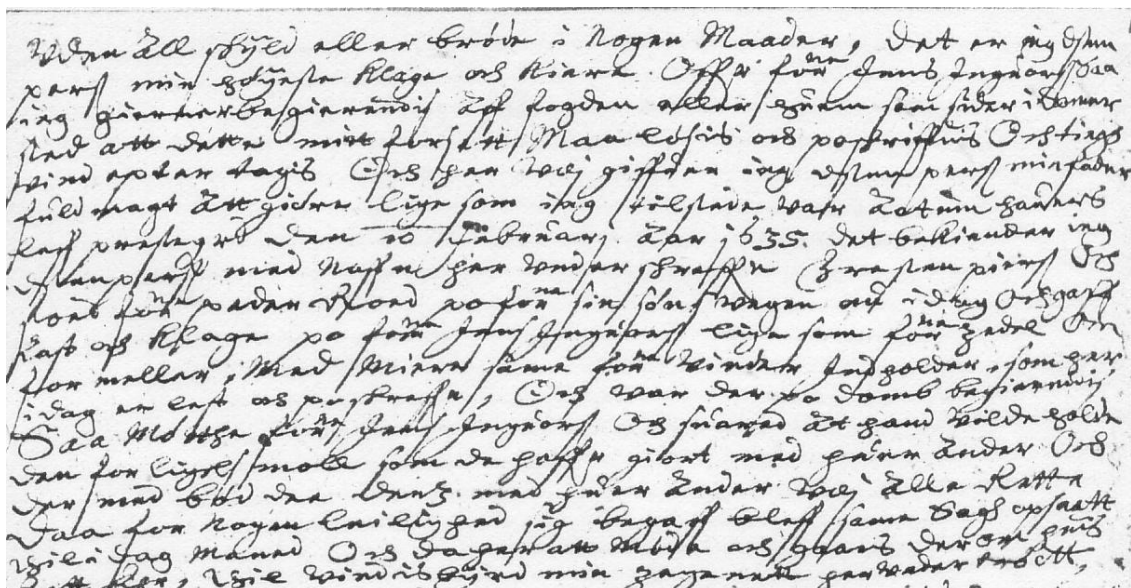
Da staten ikke kunne betale, fik han som ovenfor nævnt Dalum Kloster til ejendom. Staten forbeholdt sig dog ret til at købe godset tilbage. I 1680 dømtes han til at tilbagebetale 163 028 rdl og hans gods gik tilbage til kronen.

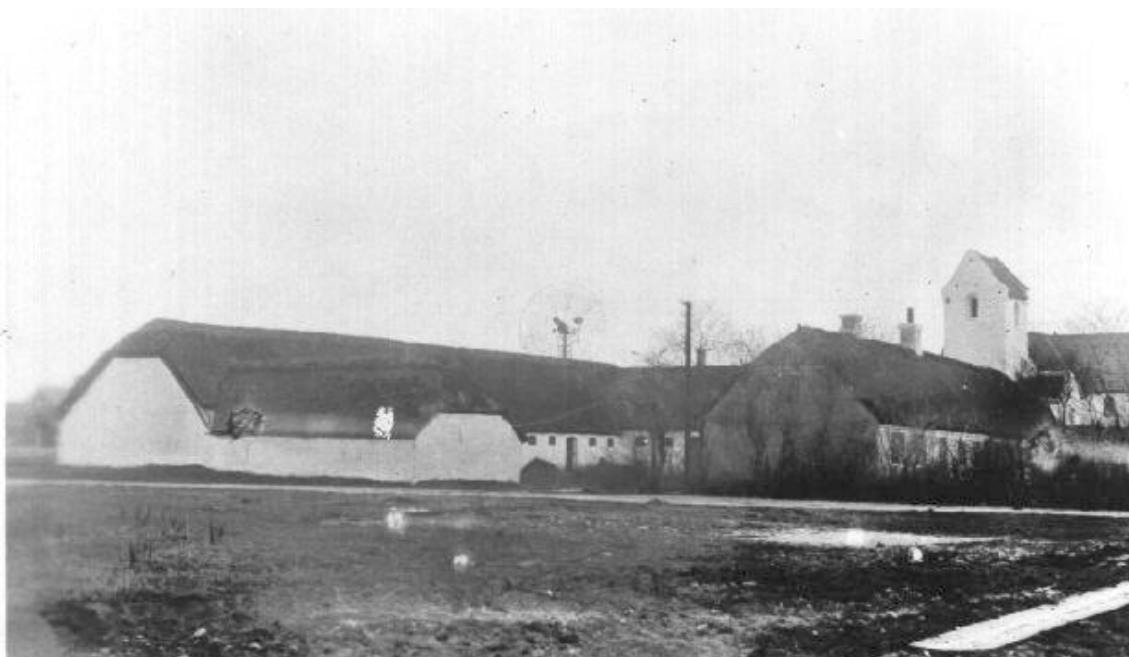
Aalborghus slot, som gården hørte under midt i 1600-tallet.

Gården hørte under kronens ryttergods fra o. 1680, men blev i 1715 solgt til Ågård. Fæsteren dengang var Anders Jensen, men han måtte i 1734 forlade gården på grund af armod og manglende vedligeholdelse af bygningerne.

Den sidste fæster på gården var Niels Jørgensen, for i begyndelsen af 1800-tallet blev den købt af Simon Larsen og Peder Ravn, som udstykkede gården. Hovedparcellen, med knap det halve jordareal, blev i 1806 købt af Peder Graversen.

Hannæs tingbog fra februar 1635, hvor slagsmålet ved Hellig Tre Kongers gildet i 1634 omtales.

Palles gård set fra vest o. 1910.

Gårdens udhuse blev midt i forrige århundrede brudt ned og i 1979 blev også stuehuset nedrevet og i dag er gården helt væk. De sidste år husede stuehuset tillige Klim Sparekasse, idet gårdens ejer Palle Ø. Pallesen tillige var leder heraf.

Luftfoto af Klim fra 1946-47. I forgrunden ses Palles gård

Palles gård set fra syd o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1610-27	Ingvor Christensen	Hans Lindenov til Hundslund Kloster, fra 1626 Ålborghus
1631-48	Ingvor Christensen og søn Jens Ingvorsen	Ålborghus
1651-60	Jens Ingvorsen og Lars A. Kæmpe	Ålborghus
1660-64	Jens Ingvorsens enke og Lars A. Kæmpe	Ålborghus
1664-80	Jep Jensen	Jens Lassen til Dalum kloster
1683	Jep Jensen og Lars A. Kæmpe	Kronen (ryttergods)
1688-93	Jep Jensen og Jens Sørensen	Kronen
1710	Jens Sørensen	Kronen
1716-30	Anders Jensen	Ågård
1734-77	Jens Jensen	Ågård
1777-81	Christen Sørensen Aggerbo	Ågård
1781-1800	Niels Jørgensen	Ågård
1800-05		Simon Larsen og Peder Ravn
1806-37	Peder Graversen	Selveje
1837-69	Mads Pedersen (Graversen)	Selveje
1869-1903	Thomas Peter Madsen	Selveje
1903-11	Ane Dorthe Madsen (T.P.M.'s enke)	Selveje
1911-23	Anders Østergaard Pallesen	Selveje
1923-	Palle Østergaard Pallesen	Selveje

Fattiggården

Matr. nr. 23

Solkrogen 21

Indtil gården i sidste halvdel af forrige århundrede blev fattiggård og senere efter udstykning omdannedes til alderdomshjem, var den blandt de største i sognet.

Den er nævnt første gang i Ålborghus léns jordebog fra 1604. Af landgilden ses det da, at den har været en selvejergård i middelalderen.

Fæsteren i gården i 1604 var Laurs Christensen Smed. Han blev afløst af sønnen Niels Laursen i 1634. Han kom straks ud i en strid med Thomas Andersen Speger om pladsen i kirkestolen i Klim kirke. Striden kulminerede med et mindre slagsmål i kirken juledag 1634 og derefter fulgte et længere retsligt efterspil ved Hannæs birks ting.

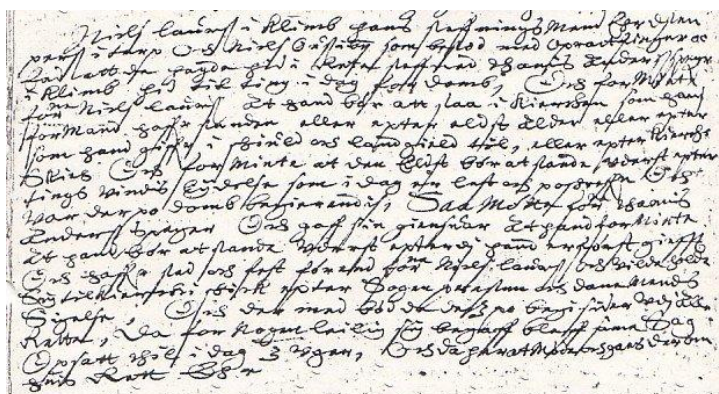

Fattiggården i Klim set fra nordøst o. 1890.

Niels Laursen blev i øvrigt en af egnens ansete bønder. Han var sandemand ved Hannæs ting og senere grandefoged i Klim. Flere af hans sønner drev skudehandel på Norge. En af sønnerne Laurs Nielsen Klim slog sig ned som købmand i Kragerø i Norge og da hans søn Jens Laursen i 1763 døde her barnløs, oprettede han et legat til ”byens gavn og bedste”.

Et legat som stadig eksisterer og er af væsentlig betydning i Kragerø. En anden af Niels Laursens sønner, Anders Nielsen Kiib, blev i Klim og blev stamfader til den velhavende skudehandlerslægt Kiib. Det blev en tredje søn Christen Nielsen, som overtog gården i Klim omkring 1680 efter faderen.

Han blev gift med Dorthe Gregersdatter, datter af skudehandler og birkedommer Gregers Andersen i Nørklit i Lild. Dette ægteskab synes ikke at have været særlig harmonisk, idet Hannæs birks tingbog fra 1683 kan berette om, at Christen Nielsen havde mishandlet sin hustru så slemt, at hun var flyttet hjem til sin far og havde klaget sin nød. Hun kom dog tilbage til sin mand og levede senere mange år som enke på gården i Klim.

Hannæs tingbog 1634 med striden om kirke stolen i kirken.

Jens Laursens chatol på Kragerø museum.

Da svigersønnen Jacob Jensen Bruse og datteren Anne Christensdatter overtog gården i 1731 opstod der ligesom 100 år tidligere en strid om den rette plads i kirkestolen i Klim, idet Niels Christensen Vestergård og Karen Nielsdatter Kiib i Klim Vestergård blev gift 5 dage før ovennævnte par og derfor mente at have krav på den fineste plads i den pågældende kirke stol. Anne Christensdatter mente derimod, at da Karen Nielsdatter Kiib var hendes fætters datter, burde hun ære hende som en slags faster og at hendes bryllup i øvrigt havde været planlagt først! Striden kom for provsteretten og først efter flere retsmøder og mange vidneudsagn blev pladsen tildelt Karen Nielsdatter Kiib, da loven sagde at den først gifte havde ret til den yderste plads. Gården var på dette tidspunkt blevet fæstegård under Bratskov og herunder forblev den indtil den i 1811 blev frikøbt. I 1872 solgte ejeren Lars Chr. Andersen gården til Thorup Klim kommune, som indrettede den til fattiggård med en bestyrer, der med fattiglemmernes hjælp skulle drive gården. I 1904 besluttede kommunen dog nedlægge den som gård, da den gav underskud, så ved en auktion i 1905 blev fattiggårdens jord delt i 19 parceller og solgt. Den var da en firelænget gård, hvor man i en af længerne havde indrettet skolestue, indtil der i 1892 blev bygget skole i den nordlige del af byen.

Periode	Bruger	Ejer
1604-34	Laurs Christensen Smed	Ålborghus
1634-80	Niels Laursen	Ålborghus
1680-1700	Christen Nielsen	Ryttergods under kronen
1700-16	Dorthe Gregersdatter	Ryttergods under kronen
1716-30	Dorthe Gregersdatter	Bratskov
1731-83	Jacob Jensen Bruse	Bratskov
1783-1806	Mads Pedersen Kæmpe (J.J.B. 's sviger-søn)	Bratskov
1806-10	Anne Madsdatter (M.P.K. 's enke)	Bratskov
1810-11	Jens Andreas Frandsen	Bratskov
1811-49	Jens Andreas Frandsen	Selveje
1849-72	Lars Chr. Andersen (g. m. J.A.F. 's enke)	Selveje
1872-1905		Thorup-Klim kommune

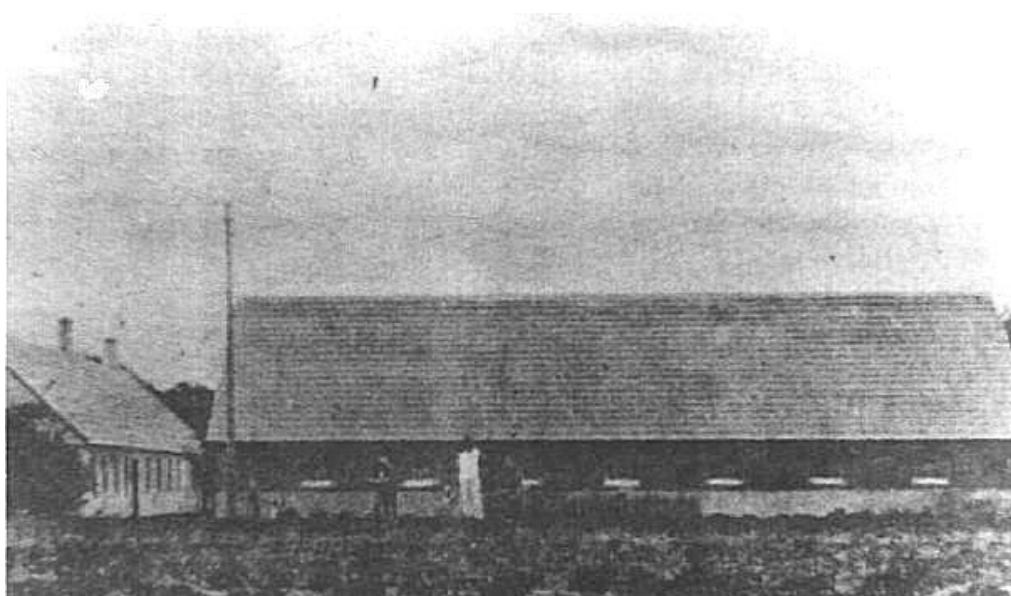
Kiibsgård

Matr. nr. 21

Oddevej 39

Gården ligger i Klim by, hvor den altid har ligget. I 1600-tallet var den beboet af kapellanen til præstekaldet. I begyndelsen af 1700-tallet blev gården købt af den lokale skudehandler Anders Nielsen Kiib. I 1726 solgte han gården til sin søn Jens Andersen Kiib. Forinden havde han solgt en del jord fra til sin stedsøn Christen Andersen Kiib, som lagde det til sin gård (matr. nr. 12). I sidste halvdel af 1700-tallet ejedes gården af Ole Nielsen Søndergård, der som navnet antyder, stammede fra Klim Søndergård. I 1813 kom der igen en Kiib i gården, da Svend Nielsen Kiib købte den. Han var i øvrigt en efterkommer af Anders Nielsen Kiib. Hans sønnesøn Svend Nielsen Kiib, som ejede gården i begyndelsen af dette århundrede, drev samtidig et kalkværk.

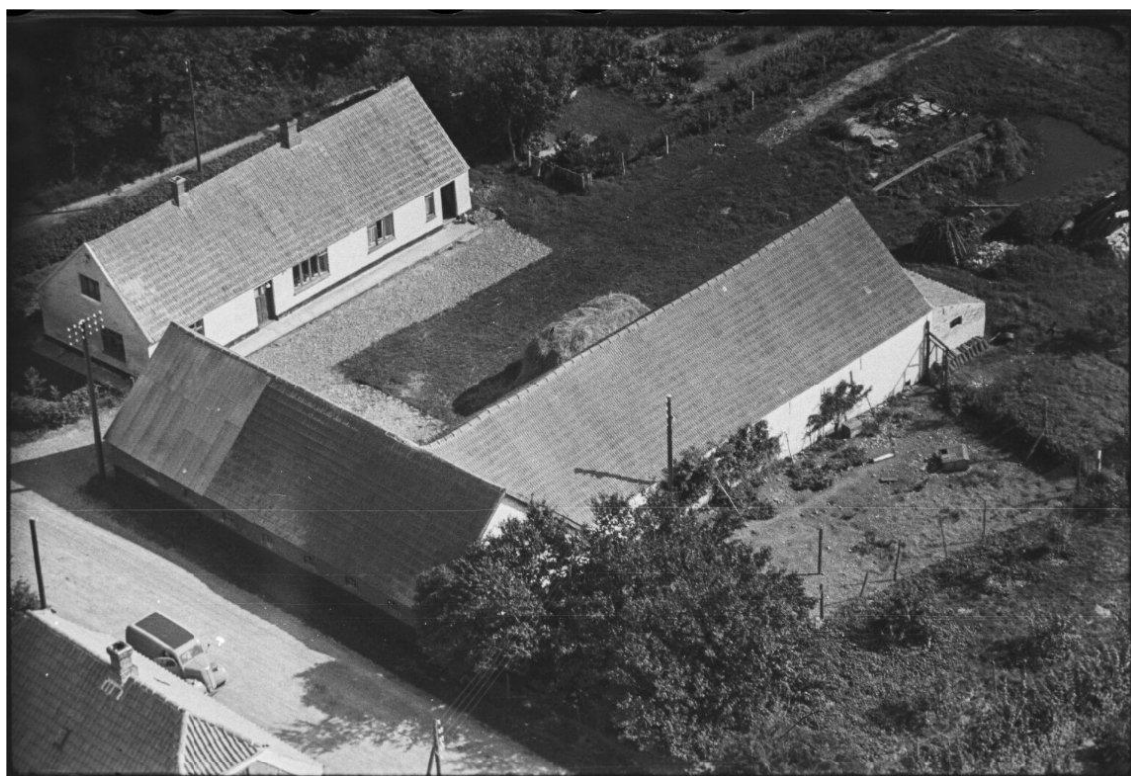
Periode	Bruger	Ejer
1604	Jens Christensen Smed	Sejlstrupgård
1611-16	Anders Jacobsen Cappelan	Sejlstrupgård
1617-30	Jacob Andersen	Sejlstrupgård
1630-51	Niels Sørensen	Sejlstrupgård
1655-67	Anders Andersen Klim	Sejlstrupgård
1672	Birgitte Pedersdatter (A.A.K. 's mor)	Anders Engberg til Sejlstrupgård
1679-90	Jens Andersen (B.P. 's søn)	Anders Engberg til Sejlstrupgård
1710	Christen Andersen Kiib	Anders Nielsen Kiib (C.A.K. 's far)
1724	Anders Nielsen Kiib	Selveje
1726	Jens Andersen Kiib (A.N.K. 's søn)	Selveje
1746		Niels Michelsen (køber af P.Skiødt)
o.1761-88	Ole Nielsen Søndergård (N.M. 's søn)	Selveje
1788-1812	Dorthe Pedersdatter (O.N.S. 's enke)	Selveje
1812	Niels Vesgård	Thomas C. Jensen og siden Christen Simonsen
1813-41	Svend Nielsen Kiib	Selveje
1841-73	Niels Svendsen Kiib	Selveje
1873-94	Margrethe Jensen (N.S.K. 's enke)	Selveje
1894-1924	Svend E. Nielsen Kiib (N.S.K. 's søn)	Selveje
1924-27	Peter Sjællænder	Selveje
1927-42	Kristen Jensen	Selveje
1942	Thomas Nielsen	Selveje
1942-58	Oluf Jacobsen	Selveje
1958-91	Anders Breum Andersen	Selveje
1991-	Hans Breum	Selveje

Kiibsgård set fra vest o. 1910-15.

O. F. Jakobsen

Anders Breums gård o.1950.

Søndergård

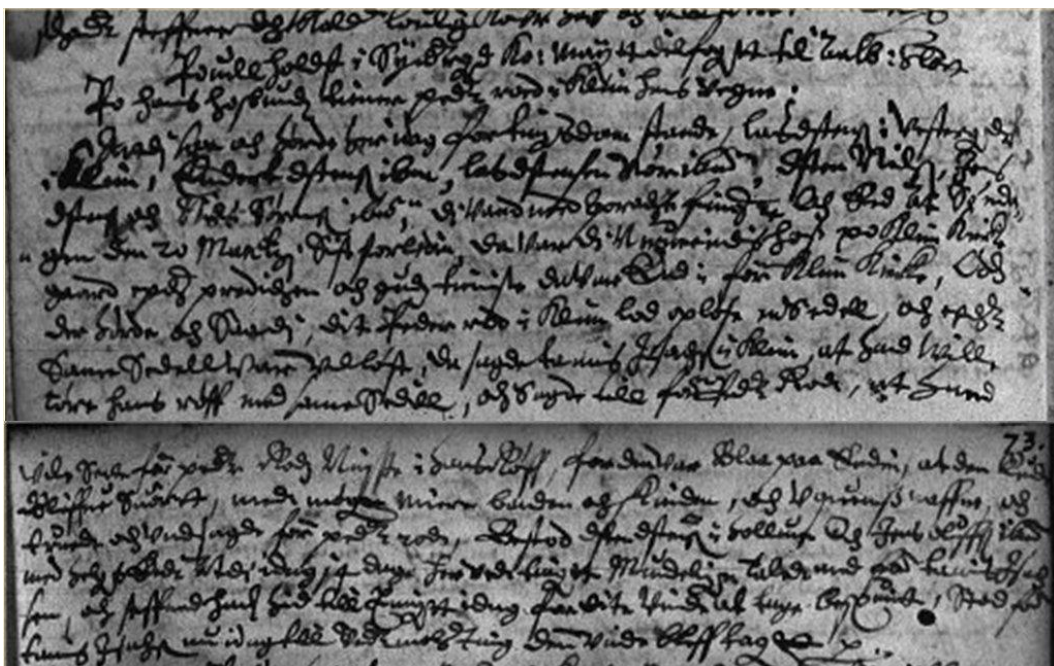
Matr. nr. 22

Oddevej 67

Gården var i middelalderen en selvejergård, men kom i 1500-tallet under Ålborghus lén. I 1600-tallet var den beboet af slægten Roed. Både Peder Nielsen Roed og sønnen Christen Pedersen Roed tjente som lokale fogeder og budbringere for Ålborghus slot og desuden fungerede de ofte som birkedommere ved Hannæs ting. Hvervet som lokal foged kunne godt give en del problemer, når de upopulære skatte- og tiendeafgifter blev oplæst på Klim kirkegård. Hannæs birks tingbog fra 1631 giver en meget levende beskrivelse af et sådant optrin (her gengivet delvis i moderne retskrivning):

*"Poul Holst i Søndergård, kongl Maj. 's delefoged til Ålborg slot,
på hans husbonds tjener Peder Roed i Klim hans vegne:*

At de så og hørte her i dag for tings dom stande Laurs Christensen i Vestergård i Klim, Ender Christensen i Imer, Laurs Christensen Nør ibidem, Christen Nielsen, Jens Christensen og Niels Sørensen ibidem, de voed med oprakte fingre og ed, at de søndagen den 20. Marts sidst forleden, da var de nærværende her på Klim kirkegård efter prædiken og gudstjenesten da var endt i forne Klim kirke. Og der hørte og så de at Peder Roed i Klim lod oplæse en seddel og efter samme seddel var udlæst, da sagde Thomas Isaksen i Klim at han ville tørre hans røv med samme seddel, og sagde til forne Peder Roed, at han ville sætte forne Peder Roeds næse i hans røv for den var blå på enden, at den kunne blive sort, med megen mere banden og skænden og ukvemsord og truede og undsagde forne Peder Roed."

Hannæs tingbog side 72b+73a.

Disse bramfri udtalelser var alvorlige trusler mod lensmandens repræsentant og måtte derfor påtales ved tinget. Thomas Isaksen prøvede dog også at vige udenom, ved at hævde han havde udtalt sig i ærgrelse over de plyndringer han havde været udsat for af ryttere og soldater under den nyligt afsluttede Kejserkrig.

I 1644-45 var Danmark igen i krig, denne gang mod svenskerne i den såkaldte Torstensonfejde, navngivet efter den svenske general Torstenson, som med sine tropper besatte hele Jylland.

Epitafium fra 1664 over Mads Sørensen i Nørholm.

De hærgede og plyndrede også i Klim og blandt andet Søndergård blev brændt af. Den blev dog genopbygget og i 1688 beskrives den som *"en apart bolig liggendes vesten for Klim by, som beboes af Niels Christensens enke Johanne Nielsdatter."*

Søndergård o. 1950.

Gården var omkring 1660 blevet udlagt til Mads Sørensen i Nørholm – sikkert som pant for penge han havde lånt kronen. Hans datter Mette Madsdatter, enke efter Anders Jensen i V. Thorup, købte gården til fuld ejendom i 1716. I 1743 fremgår det dog ved skiftet efter Anders Svendsen Fårbæk, at den var i hans eje. I 1754 blev gården så købt af Godik Larsen i Thorup Holme, svoger til fæsteren i Søndergård Mikkell Nielsen Søndergård og hans bror Jørgen som efterfulgte ham. Få år derefter må gården været kommet i selveje.

I 1847 byggede Søndergårds ejer Christen Godiksen en hollandsk mølle ved siden af gården, som led i en større strid med Christen Olesen i Klimgården, der året før havde opført en lignende mølle i den nordlige bydel tæt ved to gamle stubmøller, som var ejet af Christen Godiksen. Møllen ved Søndergård stod dog kun til 1850 og i slutningen af århundredet blev også gården taget ned og flyttet ud til sin nuværende placering. Indtil da havde gården ligget omtrent hvor nu Klim Valgmenighedskirke ligger.

Søndergård i 1954.

Karen M. Nielsen

Periode	Bruger	Ejer
1562	Maren Andersdatter	Ålborghus
1604-42	Peder Roed	Ålborghus
1646-58	Christen Pedersen Roed	Ålborghus
1662-64	Christen Pedersen Roed	Mads Sørensen i Nørholm
1670-80	Niels Christensen	Mads Sørensen i Nørholm
1680-92	Johanne Nielsdatter	Mads Sørensen i Nørholm
1710	Thomas Pedersen	Mads Sørensen i Nørholm
1716-24	Thomas Pedersen	Mette Madsdatter i V. Thorup
1730	Jens Andersen	Anders Svendsen Fårbæk
1743-51	Mikkil Nielsen Søndergård	Laurs Jensen Sand i Grishauge
1754	Johanne Søndergård (M.N.S. 's enke)	Godik Laursen i Thorup Holme
1765-72	Jørgen Nielsen Søndergård	Selveje
1762-1806	Christen Eriksen	Selveje
1813-15	Thomas Christen Jensen	Selveje
1815	Simon Larsen	Selveje
1815-35	Jens Madsen	Selveje
1835-36	Lars Andersen Sønderstrup	Selveje
1836-57	Christen Godiksen	Selveje
1857-68	Søren Christian Christiansen	Selveje
1868-76	Christen Olesen	Selveje
1876-85	N. Graae	Selveje
1885-1905	Søren Andreas Nielsen	Selveje
1905	Jens Christian Pedersen	Selveje
1905-23	Lars Peter Nielsen	Selveje
1923-48	Karen Marie Nielsen	Selveje
1948-79	Magnus Nielsen Søndergård	Selveje
1979-88	Magnus og Lars Søndergård	Selveje
1988-	Peter Nielsen	Selveje

Grishauge

Matr. nr. 34

Oddevej 105

Gårdens navn er nævnt første gang i i Ålborghus lens jordebøger i 1604, men den kan findes i jordebogen fra 1562 og i en præsteindberetning fra 1568. Gårdens beboere var da i begge tilfælde af slægten Griis, hvilket nok forklarer gårdens navn, idet hauge blot er et gammelt dansk ord for mark, så navnet betyder sikkert Griis-slægtens mark.

Dengang var det kun et lille sted, beskrevet i tingbogen som "et lidet versted", men i løbet af 1600-tallet forøges den, sandsynligvis ved at en del af den gamle Toftegårds jord bliver tillagt den.

Efter Griis-slægten havde beboet gården i 1500-tallet kom der i 1600-tallet en ny slægt til. Christen Knudsen, som boede her i 1604, var vist nok af Kold-slægten. Hans enke, Bodil Andersdatter, giftede sig i 1616 med Anders Olufsen., som derefter boede på gården i over 50 år. Han optrådte ofte på Hannæs ting som den lokal fogeds stævningsmand.

I 1664 blev gården sammen med andre af kronens gårde i Klim udlagt til admiralitetsråd Jens Lassen (o. 1625-1706), senere godsejer og ejer af Dalum kloster ved Odense. I 1653 havde han sammen med andre borgere fået privilegium på besejling af Vestindien. I tilknytning hertil oprettedes et sukkerraffinaderi i København, som også kongehuset havde del i. Af en ansøgning til den spanske konge fremgår, at også slavehandel stod på programmet. Ved krigsudbruddet 1657 fik han overdraget at forsyne flåden og de skånske fæstninger.

Dalum kloster ved Odense, kaldet Christiansdal 1682-1906 . Den ejede gården 1664-80.

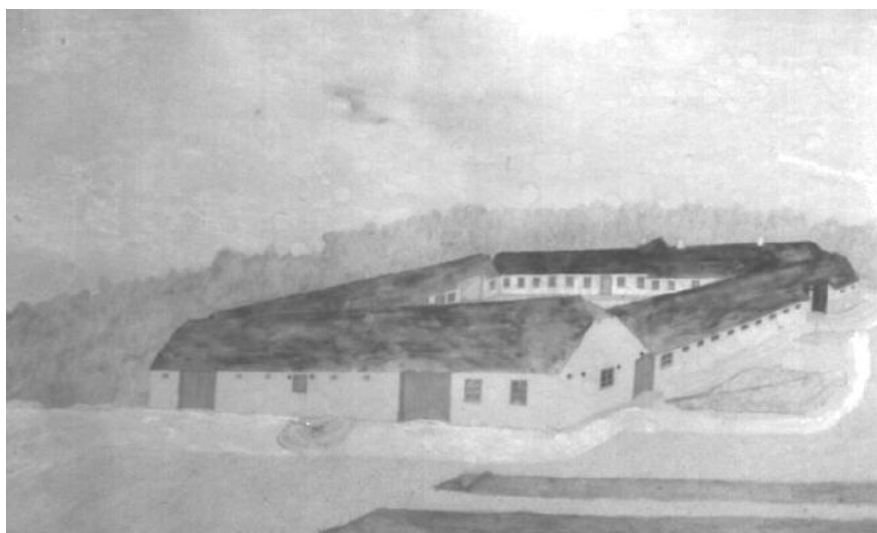
Han var tillige landsdommer på Fyn og medlem af Højesteret. Efter krigen blev regnskabet gjort op, og det viste sig, at han havde over 200.000 rigsdaler til gode. Da staten ikke kunne betale, fik han som ovenfor nævnt Dalum Kloster udlagt. 1680 dømtes han dog til at tilbagebetale 163028 rdl. Hans gods gik tilbage til kronen og blev senere en del af det såkaldte ryttergods.

Omkring 1670 overlod Anders Olusern gården til sin svigersøn, Jens Pedersen, der var søn fra Nr. Fårbæk. I 1691 blev der holdt syn på ryttergodset og Grishauge siges at være "vel ved magt". Der var et stuehus på 15 fag og lade og stald var på 24 og 9 fag.

I 1709 overdrog Jens Pedesen gården til sin svigersøn Svenning Steffensen. Egentlig skulle sønnen Peder Jensen, der var dragon, have haft gården, men efter faderens anmodning blev det i stedet svigersønnen.

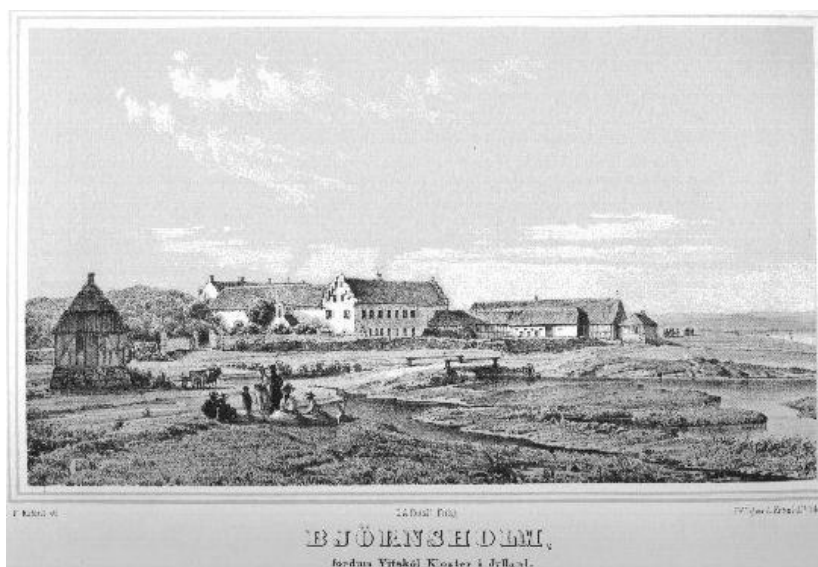
En anden af Jens Pedersens sønner, Lars Jensen Grishauge, rejste til Sennels og han blev stamfader til en købmandsslægt Grishauge i Thisted. Denne slægt har i dag efterkommere i USA, hvor de kalder sig Greishaw. I 1750 var det skudehandleren Lars Jensen Sand som boede i gården som selvejer. Han ejede skuden Sct. Peter som han sejlede med på Norge.

I 1780 kom Friderich Henneberg til Hanherred fra København for at varetage hvervet som herredsskriver. Der gik sagn om, at han havde været kongelig fuldmægtig og at han flere gange havde spist ved "hove". Han købte og bosatte sig i Grishauge. Siden solgte han gården og flyttede til Thorupstrand, hvor han døde i høj alder i 1820-erne.

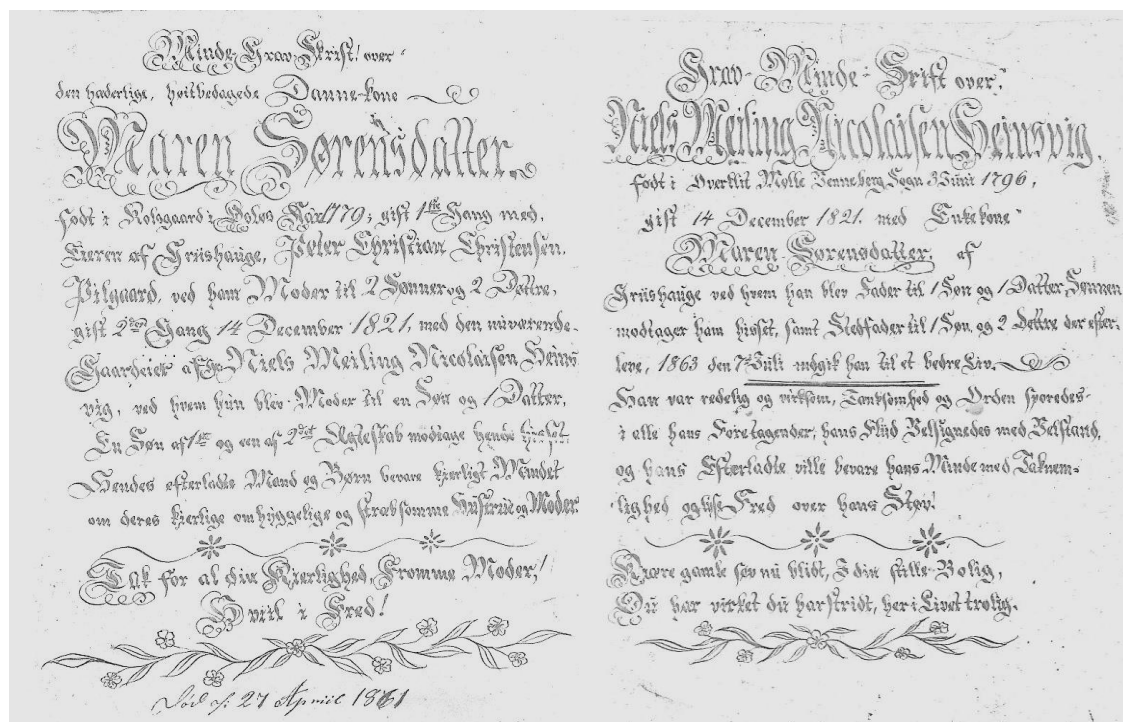

Grishauge set fra sydvest o. 1890. Tegning af den senere kirkemaler Johannes Madsen

I folkemunde bevarede mindet om ham til helt hen i slutningen af 1800-tallet, da det blev nedskrevet af Niels Korsbæk i Ullerup:

Bjørnsholm gods, som Grishauge hørte under i begyndelsen af 1700-tallet

Gravmindeskrifter over Maren Sørensdatter og Niels Nicolajsen fra 1861 og 1863.

Henneberg var et sjældent retskaffent menneske, men tillige meget hidsig, og der fortælles, at når han følte, at én forudrettede en anden, da kunne han fare op og springe frem mod vedkommende. Nu var der jo i den tids stuer lavt til loftet og da han var høj og svær, løb han derfor ofte hovedet mod bjælkerne og havde af den grund næsten altid et åbent sår i panden. Hans samtidige sagde om ham, at det var ham, de havde at takke for den ret, de fik, når de mødte på tinge, for han skulle nok skaffe den ret, som havde ret, enten han så var høj eller lav.

Grishauge set fra nordøst o. 1910

Grishauge julen 1915: Jørgen, Laura, Anne, Marie, Andreas, Kristian, Johanne og Margrethe Grishauge

I 1815 kom præstegårdsforpagteren fra Hunstrup Peter C. Christensen Pilgård og hustru Maren Sørensdatter til Klim og bosatte sig i Grishauge.

Han døde allerede i 1820, men hun giftede sig året efter med den næsten tyve år yngre Niels M. Nicolajsen Hejnsvig. Parret drev gården sammen i over 40 år og da han døde i 1863 kunne man i gravskriftet læse:

Han var redelig og virksom, tænksomhed og orden sporedes i alle hans foretagender, hans flid velsignedes, og hans efterladte vil bevare hans minde med taknemlighed.

På sit dødsleje indkaldte han naboer, for at gøre testamente til fordel for hans datter Maren Pedersdatter og hendes mand Andreas Jørgensen. Han var en fattig husmandssøn fra Klim, der var kommet til gården som tjenestekarl. Han måtte ikke i første omgang få datteren, på trods af at hun i 1849 fødte ham en søn, da han var draget i krig.

Andreas Jørgensen var som fattig husmandssøn ikke et passende parti for en gårdmandsdatter, så de fik ikke lov til at gifte sig da han kom helskindet hjem fra krigen i 1850.

Andreas Jørgensen tjente som teglværksarbejder de følgende år og endelig den 16. april 1855 blev de så viet i Klim. Herefter flyttede de til Torslev i Vendsyssel, hvor de købte et husmandssted, "Bødkerbjerg", hvor Andreas Jørgensen anlagde et lille teglværk. Her blev nok en søn Jørgen Andreassen - senere kaldet Jørgen Grishauge - født i 1857. I 1861 kom de dog hjem til Klim igen og bestyrede Grishauge for Niels Nicolajsen, som var blevet enkemand og selv var ældre og svagelig.

Først i 1855 blev de gift, da hun fik sin arv hjemmefra udbetalt. De rejste væk og bosatte sig i Torslev i Vendsyssel og kom først tilbage i 1861, da Niels Nicolajsen manglede dem for at føre gården videre i slægten. Efter ham kom min oldefar Andreas Jørgensen og dernæst min bedstefar Jørgen Grishauge, som ejede gården i 45 år.

Periode	Bruger	Ejer
1562	Jens Griis	Ålborghus
1568	Christen Griis	Ålborghus
1604-19	Christen Knudsen	Ålborghus
1624-64	Anders Olufsen	Ålborghus
1664-80	Anders Olufsen og Jens Pedersen	Jens Lassen til Dalum
1680-1709	Jens Pedersen	Kronen (ryttergods)
1709-15	Svenning Steffensen	Kronen (ryttergods)
1715-24	Svenning Steffensen	Anders Kierulf til Bjørns- holm
1734-47	Jens Sørensen Smed	Peder Ingvorsen i V.Thorup
1747-50	Jens Sørensen Smed	Selveje
1750-54	Lars Jensen Sand	Selveje
1754-61	Thomas Mikkelsen	Selveje
1762-80	Niels Jensen Skovsted	Selveje
1780-91	Friedrich Henneberg	Selveje
1791-97	Christen Nielsen Møller	Selveje
1797-98	Dorthe Jensdatter (C.N.M.'s enke)	Selveje
1798-1811	Jesper Jensen Kiær	Selveje
1811	Dorthe Jensdatter (J.J.K.'s enke)	Selveje
1812	Peder Christensen Pind	Selveje
1813-15	Thomas Chr. Jensen	Chr. Simonsen, Sønderøkse
1815-17	Peder Chr. Christensen Pilgård	Thomas Chr. Jensen
1817-20	Peder Chr. Christensen Pilgård	Selveje
1820	Maren Sørensdatter (P.C.C.P.'s en- ke)	Selveje
1821-63	Niels M.Nicolajsen Hejnsvig	Selveje
1863-88	Andreas Jørgensen	Selveje
1888-1933	Jørgen Peter Grishauge	Selveje
1933-43	Ane Johanne Grishauge (J.G.'s en- ke)	Selveje
1943-76	Kristian Grishauge	Selveje
1976-83	Arne Grishauge	Selveje
1983-87	Christian Grishauge	Selveje
1987-91	Jørgen B. Jensen	Selveje
1991-	Martin Søe	Selveje

Gården forblev en slægtsgård helt frem til 1987, da min fætters søn Christian Grishauge solgte den. Han blev den sidste og 7. generation i gården af min slægt, der nåede at eje den i næsten 175 år.

I dag er jorden solgt fra og gården nedlagt som landbrug.

Nørre Fårbæk

Matr. nr. 32

Toftholmvej 263

Nørre Fårbæk er nævnt første gang i 1562 i Ålborghus lens jordebøger. Gården var 1562-1761 beboet af en sognets mest velhavende og fremtrædende slægter. Flere af dem var involveret i skudehandlen på Norge og nogle af slægtens medlemmer bosatte sig faktisk i Norge:

Blandt andet var Lars Pedersen Klim, som blev født 1635 i Nr. Fårbæk præst til Hommedal i Norge og hans bror Gregers Pedersen Klim var overformynder i Skien, hvor han døde o. 1710.

Anders Svendsen Fårbæk, som købte gården til selveje i begyndelsen af 1700-tallet blev med tiden en meget velhavende mand, hvilket fremgår af skiftet efter hans død o. 1744. Foruden Nr. Fårbæk ejede han adskilligt andet jordegods, samt skuden Sct. Cathrine på 4½ læster, som han sejlede og handlede med på Norge.

Hans søn Svend Andersen Fårbæk forlovede sig i 1761 med Else Svendsdatter fra Klim Nørgård, men han døde inden brylluppet, hvorefter hun samme år giftede sig med hans fætter Niels Nielsen Kiib fra Klim Vestergård. Hun var i øvrigt kusine til begge.

Nørre Fårbæk set fra øst o.1910.

Nørre Fårbæk set fra vest o.1910.

Hermed kom der (delvis) en ny slægt i gården og Kiib-slægten var i gården i o. 100 år indtil Mads Godiksen i 1857 efterfulgtes af Niels Peter Pedersen Riisgård.

Nørre Fårbæk i1946.

Periode	Bruger	Ejer
1562-85	Jens Thomsen	Ålborghus
1604-33	Laurs Jensen	Ålborghus
1634-36	Laurs Jensen & Peder Laursen	Ålborghus
1637-58	Peder Laursen (L.J.'s søn)	Ålborghus
1662-72	Peder Laursen	Mads Sørensen i Nørholm
o.1680-1701	Svend Pedersen (P.L.'s søn)	Mads Sørensen i Nørholm
1710-24	Anders Svendsen Fårbæk (S.P.'s søn)	Mette Madsdatter i V.Thorup (M.S.'s datter)
o.1740-44	Anders Svendsen Fårbæk	Selveje
1744-61	Svend Andersen Fårbæk (A.S.F.'s søn)	Selveje
1761-1803	Niels Nielsen Kiib	Selveje
1803-17	Jens Nielsen Kiib (N.N.K.'s søn)	Selveje
1871-36	Maren Christensdatter (J.N.K.'s enke)	Selveje
1836-57	Mads Godiksen (g.m. M.C.)	Selveje
1857-94	Niels Peter Pedersen Riisgård	Selveje
1894-96	Peter Knudsen Nielsen	Selveje
1896-1913	Jens Martin Kronborg	Selveje
1913-16	Kristoffer Thomsen Klitgård	Selveje
1916-61	Melchior Madsen Fårbæk	Selveje
1961-85	Jens Fårbæk	Selveje
1985-	Karl Nørmølle	Selveje

Nørre Fårbæk i 1946.

Sønder Fårbæk

Matr. nr. 33

Toftholmvej 199

Sønder Fårbæk er nævnt helt tilbage til o.1500, da den ejedes af Anne Mouridsdatter Gyldenstjerne til Ågård. Senere i 1568 var den ejet af hendes datter Anne Olufsdatter (Krognos) til Krapperup i Sverige.

Krapperup i Sydsverige, som i 1568 ejede gården.

Gården var i 1630 ejet af Vibeke Bild til Aggersborggård, som sikkert havde arvet Sønder Fårbæk efter hendes farmors mor Anne Olufsdatter (Krognos).

Vibeke Bild solgte i 1631 Aggersborggård, men beholdt Sønder Fårbæk indtil 1633, da hun solgte den til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Hun solgte Ågård til sin svigersøn Henrik Rantzau i 1635, men Sønder Fårbæk har hun tilsyneladende beholdt, for 1655-62 var gården ejet af Henrik Ramels arvinger til Nørre Elkjær i Vendsyssel.

Henrik Ramel var nemlig gift med Margrethe Rosenkrantz datterdatter Margrethe Skeel, der således må have arvet gården. I 1664 var der kommet en ny ejer til Sønder Fårbæk, nemlig Eiler Holck til Sønder Elkjær i Vendsyssel.

Aggersborggård som ejede gården 1630-31.

Han blev senere friherre og oprettede i 1672 baroniet Holckenhavn ved Nyborg, men da havde han sikkert solgt Sønder Fårbæk, idet den i 1681 ejedes af Henrik Juel til Lindbjerggård, som ligger i Vestjylland mellem Varde og Skjern.

Thaarupgård øst for Skive, som ejede Sønder Fårbæk i 1631-33.

Baron og friherre Eiler Holck og frue, som ejede Sønder Fårbæk i 1664.

Efter således at have haft mange fjerntboende ejere i 1600-tallet, kom den så på lokale hænder i 1700-tallet, da den blev købt af herredsfoged Christen Lassen i Aggersborg. Endelig blev den i 1750 købt til selveje af Svend Christensen.

Sønder Fårbæk set fra sydvest o.1910

Sønder Fårbæk i 1946

Periode	Bruger	Ejer
o. 1500	Las Andersen	Ågård
1568	Ib Thomsen	Anne Olufsdatter til Krapperup
1630-31	Just Olufsen	Vibeke Bild til Aggersborggård
1631-33	Just Olufsen	Vibeke Bild til Thaarupgård
1633-35	Just Olufsen	Margrethe Rosenkrantz til Ågård
1635-51	Just Olufsen	
1655-57	Just Christensen	Henrik Ramels arvinger til Nr. Elkjær
1662	Laurs Roed	Henrik Ramels arvinger til Nr. Elkjær
1664	Laurs Roed	Eiler Holck til Sønder Elkjær
1681-90	Christen Justesen	Henrik Juul til Lindbjerg
1710	Christen Bertelsen	Christen Lassen i Aggersborg
1724	Christen Bertelsen	Anne Albretsdatter (C.L.'s enke)
1750-61	Svend Christensen	Selveje
1761	Anne Pedersdatter (S.C.'s enke)	Selveje
1762-1800	Clemmen Christensen	Selveje
1800-1840	Jens Andersen(C.C.'s svigersøn)	Selveje
1840-72	Anders Jensen (J.A.'s søn)	Selveje
1872-1919	Jens Godiksen Andersen	Selveje
1919-40	Anders Jensen Fårbæk	Selveje
1940-46	Anna Fårbæk (A.J.F.'s enke)	Selveje
1946-53	P. Kjær	Selveje
1953-58	Poul Schmidt	Selveje
1958-91	Hans Dige	Selveje
1991-97	Leif E. Jensen	Selveje
1997-	Jens Imer	Selveje

Gården blev i 1997 solgt ved tvangsauktion og næsten alt jord blev solgt fra, således der nu kun er 8 tdr. land jord tilbage til gården.

Oddeled

Matr. nr. 36

Oddevej 125

Gården kan føres tilbage til 1618. Den var dengang kun et beskedent bol. Stedet blev i 1600-tallet kaldt "Ved Leddet". Den først kendte ejer var Frederik Rantzau til Asdal i Vendsyssel i 1630. Gården forblev under Asdal indtil o. 1670, da den kom under Lundbæk på Himmerland. I 1685 blev gården købt af den lokale skudehandler Peder Andersen Winther og kort efter bosatte hans bror Christen Andersen Winther sig på gården. Midt i 1700-tallet kom gården i selveje, da Peder Jensen Led, som havde tjent penge ved handel med stude, købte gården. Hans enke giftede sig i 1780 med Svend Jørgensen, der således kom til penge, hvilket han fik brug for i 1820, da han købte Oddegård efter Niels Madsens død. Dennes enke flyttede så ind på Oddeled og hendes efterkomere ejer i dag gården.

Periode	Bruger	Ejer
1618-30	Michel Laursen	
1630-60	Michel Laursen	Asdal
1664	Jens Lauridsen	Asdal
1672-85	Anders Christensen	Ove Juul til Lundbæk
1685	Anders Christensen	Peder Andersen Winther
1690	Christen Andersen Winther (bror til Peder Andersen Winther)	Peder Andersen Winther
1724	Christen Andersen Winther	Jørgen Jensen, Aggersborg
1743-60	Peder Jensen Led	Anders Svendsen Fårbæks arvinger
1760-68	Peder Jensen Led	Jørgen Fogh Clemmentin, Kettrup
1768-80	Peder Jensen Led	Selveje
1780-1820	Svend Jørgensen	Selveje
1820-26	Niels Christensen Madsens enke	Svend Jørgensen
1826-44	Niels Christensen Madsens enke	Peder Christensen Klitgaard
1844-87	Christen (Nielsen) Madsen	Selveje
1887-1931	Niels Madsen	Selveje
1931-35	Niels Madsens enke, Ane	Selveje
1935-50	Kristen Madsen	Selveje
1950-80	Leif Madsen	Selveje
1980-	Kristen Madsen	Selveje

Lundbæk, som ejede Oddeled i slutningen af 1600-tallet.

Oddeled set fra sydøst o. 1900-10.

Oddeled 1954.

Oddegård

Matr. nr. 35

Oddevej 129

Oddegård fik tilsyneladende først sit nuværende navn midt i 1700-tallet, da den adelige sædegård Oddegård var blevet nedlagt (se under Enggård). Slægten, som boede her i 1600-tallet, hørte til de fremtrædende i sognet og drev skudehandel på Norge. Familien var i øvrigt ret stridbar og havde i 1670 en vældig fejde med folkene i Nr. Fårbæk og i Grishauge. Striden drejede sig om et stykke jord i Sløjen og kulminerede med et kæmpeslagsmål på åstedet, som både drenge, mænd og gamle koner deltog i. Midt i 1700-tallet kom gården i selveje efter gennem 1600-tallet at være ejet af skiftende godser. Den første selvejer i gården, Lars Nielsen, var velhavende og boede her i en årrække, men han var barnløs, så gården blev i 1802 overtaget af hans brorsøn Niels Christensen Madsen. Han drev en større handel med stude, som han drev til Holsten og solgte. Engang var han imidlertid så uheldig at brække et ben ved arbejdet med studene og en anden måtte sendes af sted med studene. Denne blev væk med pengene og Niels Madsen var ruineret. Da han kort efter døde, måtte gården stilles på auktion. Det fortælles, at naboerne natten før auktionen, drev gårdens gæs om på nabogården, så at enken i det mindste havde dem i behold. Den nye ejer, Svend Jørgensen i Oddeled, flyttede herefter ind på gården og Niels Madsens enke flyttede i stedet op i Oddeled.

L. Simonsen

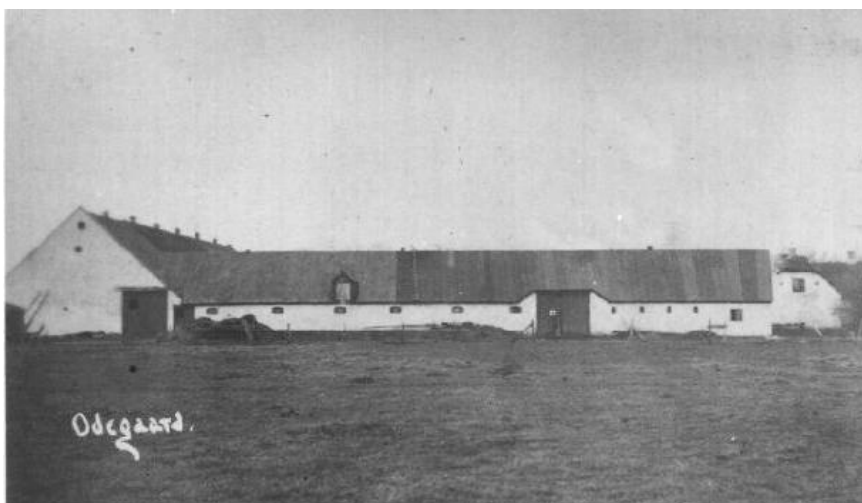
Periode	Bruger	Ejer
1610-29	Jens Christensen Smed	
1629	Jens Christensen Smed	Knud Grubbe til Røgle i Skåne
1629-36	Jens Christensen Smed	
1640-46	Sone Jensen (J.C.S. 's søn)	
1646-51	Sone og Peder Jensen (sønner af J. C. Smed)	Vesløsgård
1657-62	Sone og Peder Jensen	Thorstedlund
1664	Sone Jensen	Thorstedlund
1672	Johanne Jensdatter og Johanne Poulsdatter (enker efter S.J. & P.J.)	Thorstedlund
1681-83	Jens og Poul Pedersen (P.J. 's sønner)	Thorstedlund
1688	Jens Sonesen (S.J. 's søn)	Thorstedlund
1690	Laur Sonesen (S.J. 's søn)	Holger Troelsen
1710	Lars Sonesen og Christen Pedersen	Christen Lassen, Aggersborg
o. 1720-58	Anders Christensen Winther	Anne Albretsdatter (C.L. 's enke)
1758-60	Lars Nielsen	Lars Chr. Lassen (A.A. 's søn)
1760	Lars Nielsen	Knud Nielsen, bror til Lars Nielsen
1760-1802	Lars Nielsen	Selveje
1802-20	Niels Christensen Madsen	Selveje
1820-37	Svend Jørgensen	Selveje
1837-85	Jørgen Svendsen (S.J. 's søn)	Selveje
1885-1907	Svend Jørgensen (J.S. 's søn)	Selveje
1907-18	Knud Chr. Winther	Selveje
1918-20	Laurits Pedersen	Selveje
1920-43	Marthinus Christensen	Selveje
1943-81	Lars Simonsen	Selveje
1981-83	Niels Otto Drejer Nielsen	Selveje
1983-		O. H. Helvind, Ullerup

Oddegård o 1950.

Thorstedlund, som ejede Oddegård i 1700-tallet.

Oddegård set fra vest o. 1910

Vester Oddegård

Matr. nr. 38

Oddevej 150

Gården var i 1630 ejet af Vibeke Bild til Thaarupgård og Aggersborggård. Hun solgte i 1633 alle sine gårde i Klim til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Hun døde i 1635 og Vester Oddegård må være overtaget af hendes søn rigsråd Hans Lindenov, idet gården i 1657 var ejet hans datter Ide Lindenov til Gammel Vrå i Vendsyssel. Efter hendes død i 1674 overtog datteren Kirsten Bech til Gammel Vrå gården.

Aggersborggård, som ejede gården 1630-31.

Fæstebonden på Vester Oddegård i disse år var Christen Sonnesen. Han havde et par år forinden, nemlig i 1669, været deltager i en større fejde i Klim Odde. Fejden drejede sig om et stykke jord benævnt som ” Et stykke bløde og jordsmon i Støjen” og udviklede sig til et kæmpe slagsmål mellem de to slægter: Sonnesen-slægten og Fårbæk-slægten fra Nørre Fårbæk i Klim. Efter slagsmålet fik Christen Sonnesen synet sine skader:

Værst var det tilsyneladende gået ud over Christen Sonnesen, som fire mænd fra Klim havde tilset et par dage efter slagsmålet: ”Da havde han tre blå slag på den venstre skulder, som alle var højt ophovnede, et blåt slag på den højre aksel, som også var højt ophovnet, et blåt slag på hans højre arm var ophovnet, et blodigt sårsmål i hans hovede oven over hans venstre øre, hvor håret var afrykket” osv. Desuden anklagede han Fårbæk-folkene for ”stømperdom”, idet han ikke mente, at hans højre ”aksel” ville komme sig igen. Tilsyneladende er han kommet over skaderne for han boede på gården til o.1706, da han i tingbogen omtales som salig Christen Sonnesen.

Illustration af slagsmålet i Klim Odde i 1669 (lavet ud fra Orla Clausens tegneserie om Jens Langkniv).

Gården var som nævnt i 1674 ejet af Kirsten Beck til Gammel Vrå og senere hendes svigersøn Jørgen Bille til Ellinggård. I 1722 solgte han Vester Oddegård til Anders Svendsen Fårbæk i Nr. Fårbæk.

Thaarupgård øst for Skive, som ejede Vester Oddegård 1632-33.

Gammel Vrå i Vendsyssel, som ejede Vester Oddegård i sidste halvdel af 1600-tallet.

Midt i 1700-tallet flyttede Christoffer Jensen Skovsted ind på Vester Oddegård. Han kom, som navnet fortæller, fra Skovsted i Thy og han fik en stor efterslægt i Klim. Det må være ham eller hans søn Jens Christoffersen, der har købt gården til selveje.

Vester Oddegård set fra syd i 1912. Fra venstre ses det nygifte brudepar Hans Peter Jørgensen (søn fra gården) og Karen Marie Wagner (viet 12-5-1912). Parret ved siden af er Johanne Bjerre (datter fra gården) med hendes mand Jens Godiksen og deres ældste søn Godik Kristian.

Vester Oddegård i 1954.

Periode	Bruger	Ejer
1610-27	Anders Nielsen	
1630-31	Oluf Thøgersen	Aggersborggård
1632-33	Jens Nielsen (Palsen)	Thaarupgård
1633-35	Jens Nielsen (Palsen)	Ågård
1636-60	Laurs Nielsen Roed	Gammel Vrå
1662-64	Just Christensen	Gammel Vrå
1672-1706	Christen Sonnesen	Gammel Vrå Senere Jørgen Bille til Ellinggård
1722	Lukas Poulsen	Anders Svendsen Fårbæk
1724-43	Niels Mikkelsen	Anders Svendsen Fårbæk
o.1757-87	Christoffer Jensen Skovsted	Anders Svendsen Fårbæks arvin- ger
1790-1811	Jens Christoffersen	Selveje
1811-40	Peder Thomsen Haugård	Selveje
1840-69	Christen Olesen Haugård	Selveje
1869-72	Else Cathrine Jensdatter (C.O.T. 's enke)	Selveje
1872-93	Peder Badstue Jørgensen	Selveje
1893-1918	Peder Badstues enke	Selveje
1918-60	Peder Badstues børn	Selveje
1960-62	Peder Jørgensen	Selveje
1962-78	Kaj Kappel	Selveje
1978-	Asger Kappel	Selveje

Just Hedes gård

Matr. nr. 39

Oddevej 168

Gården blev i 1630 solgt af fru Birgitte Brahe til Bækmark til fru Anne Lykke til godset Rydhave vest for Skive. Hendes Svigerdatter Margrethe Reedtz stod som ejer i 1664, men inden 1682 må hun have solgt gården, idet sognepræst i Viborg magister Søren Sevel da købte den af rådmand Jakob Hasse i Viborg. I 1702 flyttede Christen Laursen Toft, som stammede fra Toftegården i Klim, ind på gården. Han boede her endnu i 1739, da han sammen med sin søn Svend solgte skuden Fortuna, som de sikkert havde drevet skudehandel på Norge med, til broderen Peder Laursen Toft ved Slettestrand. Hvornår gården kom i selveje vides ikke, Peder Høgh som boede her o. 1787-1811 benævnes som selvejer. Gårdens gamle stråtekkede bygninger opført af limsten stod til 1924, da lynet slog ned og udhusene brændte. Stuehuset blev stående til 1979, da det delvist sammensunkne hus blev erstattet af et nyt. Da var gården forlængst nedlagt som landbrug og jorden solgt til naboen Ejnar Larsen.

Periode	Bruger	Ejer
1610-27	Niels Thomsen	
1630-34	Christen Nielsen	Rydhave
1635-36	Christen Nielsen og Jens Pedersen	Rydhave
1646-51	Jens Jensen Roed	Rydhave
1655-64	Anders Pedersen	Rydhave
1672	Anders Pedersen	
1682-90	Anders Pedersen	Søren Sevel
o.1702-40	Christen Laursen Toft	Christen Lassen og senere dennes enke Anne Albretsdatter
o. 1757-80	Jens Jensen	
1787-1811	Peder Sørensen Høgh	Selveje
1811	Anne Pedersdatter (P.S.H. 's enke)	Selveje
o. 1820	Peder Laursen	Selveje
1821-24	Jens Christensen Høgh	Selveje
1824-30	Christen Andersen Wesgård	Selveje
1830-57	Jens Christian Christensen Smed	Selveje
1857-61	Christen Johansen Jensen og Christen Justesen	Selveje
1861-1908	Christen Justesen	Selveje
1908-43	Just Christensen Hede	Selveje
1943-52	Poul Toft	Peder Søndergård, Thy
1952-62	Åge Pedersen	Selveje
1962-78		Ejnar Larsen
1978-90	Niels Kr. Larsen	Selveje

Just Hedes gård o. 1950.

Rydhave, der ejede Just Hedes gård i 1600-tallet.

Kærlykke

Matr. nr. 40

Oddevej 182

Gården var 1630-1810 fæstegård under Aggersborggård og var i over 300 år beboet af den samme Winther-slægt. I 1600-tallet drev flere af slægtens medlemmer skudehandel på Norge og lagde dermed grunden til den relative velstand, som siden herskede indenfor slægten.

Da Jacob Svendsen Winther i 1812 døde drev hans enke Maren Thomasdatter gården indtil hun i 1828 overdrog gården til sin søn Thomas. Ved den lejlighed fik hun oprettet en aftægtskontrakt, hvoraf det blandt andet fremgår:

Jeg forbeholdes ophold i gården, sålænge jeg lever, og skulle jeg ikke finde mig tjent eller tilfreds med at spise ved køberens eget bord eller bo i værelse med ham, da skal han være forpligtet til efter ¼ års opsigelse at indrette passende værelse til bekvem beboelse for mig, sålænge jeg lever, i gårdens vestre hus, hvor (jeg) det i så henseende finder bedst bekvemt. – Disse værelser skal bestå af en stue med sengested og et kammer, køkken med skorsten og bageovn, samt rum til fornøden ilding.

Sønnen Thomas C. Jacobsen Winther boede i gården de næste 32 år. I 1844 fik han gården brandforsikret og den beskrives da således:

Stuehuset i sønder 19 fag, 9½ alen dyb, grundmuret, dels med brændte og dels med limsten, fyrre overtømmer og stråtake, indrettet til 3 stuer, kamre, køkken og bryggers. – I stuerne er fjælgulve, og over 12 fag er loft. 2 forsvarlige skorstene og bageovn.

Det nordre hus er 27 fag, 12 alen dyb, grundmuret med limsten med fyrre overtømmer og stråtake, indrettet til lo, lade, stald, fæhus og fåresti.

Det vestre hus 8 fag, 6 alen dyb, fyrre under- og overtømmer, klinede vægge og stråtag, indrettet til karlekammer, vogn- og materialehus.

Først da Eilif Pedersen i 1942 solgte gården gik den ud af slægtens eje efter mere end 300 år.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Christen Thomsen Winther	
1630-42	Christen Thomsen Winther & Anders Jensen Winther	Aggersborggård
1642-72	Anders Jensen Winther	Aggersborggård
1676-1705	Thomas Andersen Winther (A.J.W. 's søn)	Aggersborggård
1705-15	Margrethe Jacobsdatter (T.A.W. 's enke)	Aggersborggård
o.1715-50	Jacob Thomsen Winther	Aggersborggård
1750-90	Svend Jacobsen Winther	Aggersborggård
1790-1810	Jacob Svendsen Winther	Aggersborggård
1810-12	Jacob Svendsen Winther	Selveje
1812-28	Maren Thomasdatter (J.S.W. 's enke)	Selveje
1828-60	Thomas C. Jacobsen Winther	Selveje
1860-1904	Niels C. Nielsen Iversen (T.C.J.W. 's svigersøn)	Selveje
1904-38	Hans Albert Pedersen (N.C.N.I. 's svigersøn)	Selveje
1938-42	Eilif Pedersen (H.A.P. 's søn)	Selveje
1942-44	P. Krogh Larsen	Selveje
1944-75	Thorvald Kirk	Selveje
1975-	Karl Kristian Kirk	Selveje

Familebillede fra Kærlykke fra o. 1900. Bagerst fra venstre: 1. Peter Smed Pedersen, Klim. 2. Hans Albert Pedersen, Klim Odde. 3. Christian Nielsen Iversen, Klim Fjordholme. 4. Ingrid Kærgård, Nr. Tranders. 5. Marinus Nielsen, Nr. Tranders. 6. Jens Nikolaj Nielsen, fysiker og statsmeteorolog. 7. Niels Hjortdal. 8. Thomas Nielsen, mejerist på Fyn. 9. Sine Nielsen, hans hustru. Siddende fra venstre: 1. Martha Pedersen (f. Nielsen, gift m. P.P. Smed). 2. Kristine Pedersen (f. Nielsen, gift m. H.A. Pedersen). 3. Ane Jensine Thomasdatter og hendes mand 4. Niels Chr. Nielsen Iversen, Klim Odde. 5. Anne Hjortal (f. Nielsen, gift m. N. Hjortdal). Else Oline Nielsen. Stående foran: Niels og Andreas Hjortdal.

Kærlykke set fra sydøst o.1950. I baggrunden ses Just Hedes gård.

Gl. Oddegård (Enggården)

Matr. nr. 41

Oddevej 219

Den adelige sædegård Oddegård blev oprettet o. 1640 af adelsmanden Jørgen Navl, som købte den sydligste gård i Klim Odde samt et nærliggende husmandssted, hvis jord blev lagt til. Han ejede desuden en del jordegods omkring i Han herred og med tiden fik han bygget nye og større bygninger i Klim Odde, så at de ifølge et udsagn fra Han herreds tingbog 1707 var at sammenligne med præstegårdsbygninger. Jørgen Navl boede på Oddegård til sin død o. 1672-75. Gennem de gamle tingbøger for Hannæs birk kan man få et ganske godt indtryk af Jørgen Navl og hans forhold til sognets beboere. Han var nemlig en stridbar herre, som holdt strengt på sin adelige ret og ære. Således i 1653 og i 1664 da Jørgen Navl for alvor lagde sig ud med sognets beboere, efter at han havde spærret en vej, der gik over hans marker. Det førte i første omgang til et voldsomt skænderi med en husfæster i Klim, Knud Jensen (Støv), da han ville bruge vejen. Jørgen Navl stævnedes ham til tinget for krænkende udtalelser. Knud Jensen skulle have sagt, at Jørgen Navl var rømt fra sit kompagni som "en tyv og en gammel skjælm" og at han skulle "få en ulykke, hvis han traf ham på vej eller sti". Senere undskyldte Knud Jensen sig dog med, at han havde talt i ubesindighed. Da havde i mellemtiden en række bønder i Klim stævnet Jørgen Navl for spærringen af vejen. Af denne sag fremgår det, at det var alfarvejen til Gøttrup og Aggersund, der var blevet spærret. Gamle mænd stod frem og vidnede, at de før "kejsers tid" (d.v.s. krigen 1627-1629) havde været med til at jævne vejen på kongelig befaling. Dengang havde der været en båd ved Sløjen, så man kunne komme over ved højvande. Altså må gården have ligget sydligst i Odde, da Jørgen Navl ellers næppe overhovedet havde kunnet spærre vejen. Dette understøttes af forskellige tienderegistre, hvor gårdene er indført i naturlig rækkefølge. Sagen, der i øvrigt gik Jørgen Navl imod, oplyser desuden en del om Oddegårds beliggenhed, nemlig at vejen gik øst for gården og derfra mod syd ud til Sløjen.

Adelsvåbnene for Dorthe Kruse og Jørgen Navl, som tidligere kunne ses på en tavle i Klim kirke..

Hannæs Birks tingbog fra 1653 med sagen mellem Jørgen Navl og de Klim bønder om alfarvejen til Gøttrup.

149

I 1669 har Jørgen Navl igen haft et sammenstød med ovenstående Knud Jensen. Jørgen Navl påstår da, "at Knud Jensen Støv er en æreskælder, parlamentmager og overfører, som han imod Jørgen Navl og mange flere fattige folk har begået. Ingen af de tilstedeværende menige bønder fra Klim, V. Thorup og Vust sogne ville dog bekræfte dette og "de vidste ikke andet om Knud Jensens forhold end som ærligt var.

Samme år havde Jørgen Navl forpagtet størstedelen af gården ud til en løjtnant ved navn Jacob Olsen, som dermed flyttede ind på gården.

Ham kunne Jørgen Navl ikke enes med ret længe, thi allerede året efter kom de i slagsmål efter et skænderi om forpagtningsafgifterne. Dette slap Jørgen Navl, som var en ældre mand, dårligt fra: "Han havde tvende blodige sårsmål for udi hans hoved, et blodigt sårsmål på hans læbe" og desuden "var hans hoved på den ene side ophovnet."

Jørgen Navl beskyldte Jacob Olsen for at have forvoldt dette med en sten og en kæp. Ved en anden lejlighed skulle Jacob Olsen have truet ham på livet med pistoler, ligesom han havde kaldt Jørgen Navls hustru, den velbyrdige frue Dorthe Kruse, for "en kælling" og sagt, at hendes børn var "skarns- og kællingeunger". Jørgen Navl krævede nu Jacob Olsen dømt for alt dette, samt hans forpagtning ophævet.

Jacob Olsen førte nu vidner, som påviste, at det var Jørgen Navl selv, der havde startet slagsmålet. Han hævdede desuden, at de øvrige påstande var falske. Resultatet blev, at Jacob Olsen blev idømt en bøde for den skade, han havde tilføjet Jørgen Navl i slagsmålet, mens dommeren ikke ville dømme i de andre sager, da han her ikke fandt noget bevist.

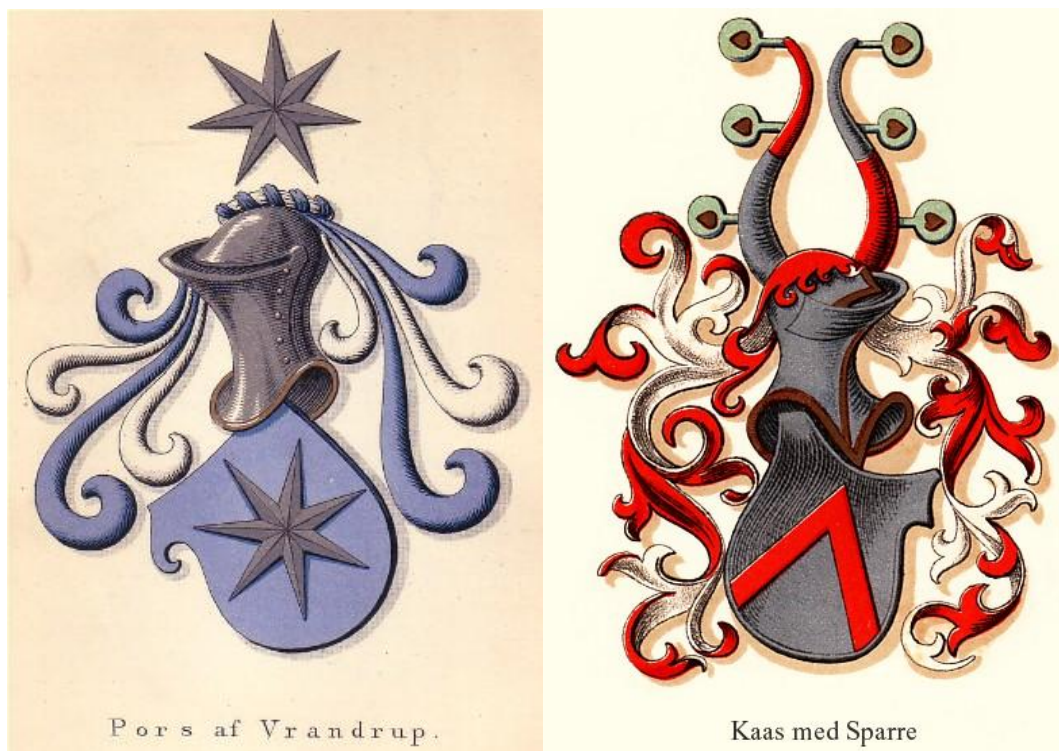
Under ovenstående sag er forpagtningskontrakten indført, og her nævnes de af gårdens bygninger, Jacob Olsen skulle råde over: "Rålingshuset fra gangen til den østre mur såvel som den nye stue", desuden "den store lade og stald fra østre til vestre ende, et jordhus østen i gården, samt et herbergshus vesten i gården."

Dorthe Kruse døde o. 1670-72 og Jørgen Navl som nævnt o. 1672-75 og begge blev begravet i Klim kirke, hvor der blev opsat en nu forsvunden tavle med deres adelsvåben.

Adelsvåben for Maria Høeg.

Svigersønnen Bendix Hartvigsen overtog gården, men måtte i 1679 sælge den til Maria Høeg til Aggersborggård og han døde i armod på V. Kjeldgård få år senere. Maria Høeg tog sammen med nogle få tjenestefolk selv ophold på Oddegård, da hun efter sin mand Hak Vinds død i "delirium" måtte pantsætte Aggersborggård. Hun døde i 1686 på Oddegård og herefter blev Oddegård de følgende år kaldt "Fruens gård".

Adelsvåbnene for Claus Herluf Pors og Dorthe Kaas.

I 1689 angives beboeren at være en mand ved navn Søren Michelsen, men 2 år senere var beboerne igen adelige, nemlig da ritmester Claus Herluf Pors flyttede ind på Oddegård. Han havde tidligere sammen hustruen Dorte Enevoldsdatter Kaas boet på Ullerupgård i Thy, som var hans fødehjem, men de måtte flytte på grund af økonomiske problemer. I første omgang flyttede Claus Herluf Pors til en gård i Langvad på Hannæs og senere til Oddegård.

Hillerslev herreds tingbog giver mange eksempler på, hvor galt det stod til med økonomien på Ullerupgård. Således angives i 1686 at Claus Herluf Pors skylder skat for 1685 og 1.7.1686, både penge og kornskatter., samt at han "har for 2 år siden skulle have forladt Ullerupgård".

Han var desuden i 1681 i Hundstrup i Thy blevet udlagt som barnefader af en fremmed kvinde, Bente Hansdatter Til barnefar udlagde hun ved Hillerslev herreds ting Claus Herluf Pors på Ullerupgård. Vidner her berettede, at Claus Herluf Pors kom og hentede kvinden på sin egen vogn og førte hende bort, andre vidner, at de har været i Anders Pedersens hus i Hov, og der fandt et levende pigebarn, som kvinden berettede, var overladt hende til opfostring af Claus Herluf Pors, som lovede at betale hende. Parret stævnes for lejemål.

Vidner berettede desuden, at de har været på Ullerupgård for at opsøge kvinden, hvor de fandt hende i fruens sengekammer, hvor hun lå i barselsseng, og man bad hende følge med, hvorover Claus Herluf Pors blev vred og med mange trusselsord sagde, de skulle blive lade hende blive på gården.

Når han ingen ægtebørn kunne avle og nu skulle forfølges med proces, så ville han så længe han havde styrke, gøre så mange horeunger, som han flest kunne, på de smukkeste piger, han kunne overkomme. Han gav mange ubeskedne ord, både til amtmændens fuldmægtig, amtsskriverens fuldmægtig, ja til amtmænden selv, "som han ikke forskånede for sådanne ord, som her forbigås, for høfligheds skyld".

Claus Herluf Pors stævnedes desuden i 1683 af præsten i Sennels hr. Anders Pallesen. Sagen drejede sig dels om hvorfor præsten ikke fra prædikestolen kunne gøre prædiken for ham. Hr. Anders skulle have sagt til en af hans "damseller", at han havde en offentlig hore i sit hus, hvor mange lønlige vidste han ikke, men han vidste, at der var et par, "hvis ros ikke er smuk", og "han ville beskæmme den hore, som ikke blueedes ved at bære et ægte barn til Herrens alter". Ellers begærer hr. Anders, at Claus Herluf Pors skulle afskedige denne sin omtalte konkubine. Præsten fører vidne på, at Claus Herluf Pors og hans karle under gudstjenesten gik op i koret med et af hans børns lig, og at Claus Herluf Pors sagde, at præsten på prædikestolen sagde, at hans kone gik i kirken som en skøge, Claus Herluf Pors havde desuden skrevet en "missive til biskoppen" og klaget over, hvad præsten havde sagt om hans kone, og over at han havde lovet at påføre Claus Herluf Pors og hans kone skam og vanære. På baggrund af ovenstående er det nok tvivlsomt om hustruen Dorthe Kaas er flyttet med ham til Han herred.

Få år efter han var kommet til Oddegård døde Claus Herluf Pors. Sidste gang vi hører om ham er i 1691, hvor han nævnes i Han herreds tingbog da han beskyldes for at have skudt i Anders Nielsen Kiibs gård i Klim. Hans enke var i 1699 gift med Jørgen Christensen Lægaard i Hals. Hans søn Claus Enevold Pors, som var født i 1683 på Ulle-rupgård og var den sidste mand af slægten Pors, blev for øvrigt i 1728 udnævnt til guvernør i Grønland. Han stod for anlægget af kolonien Godthåb og lod det stenhus, der endnu står, bygge under store anstrengelser på grund af vejrliget. Pors prøvede også at nå Østerbygden over indlandsisen, men måtte opgive. I 1731 blev han imidlertid hjemkaldt efter flere skandaløse forhold. I 1742 blev han udnævnt til kommandant på Korsør fæstning, hvilket embede han bestred indtil sin død. Han er beskrevet i en roman af Kim Leine "Rød mand/Sort mand" fra 2018.

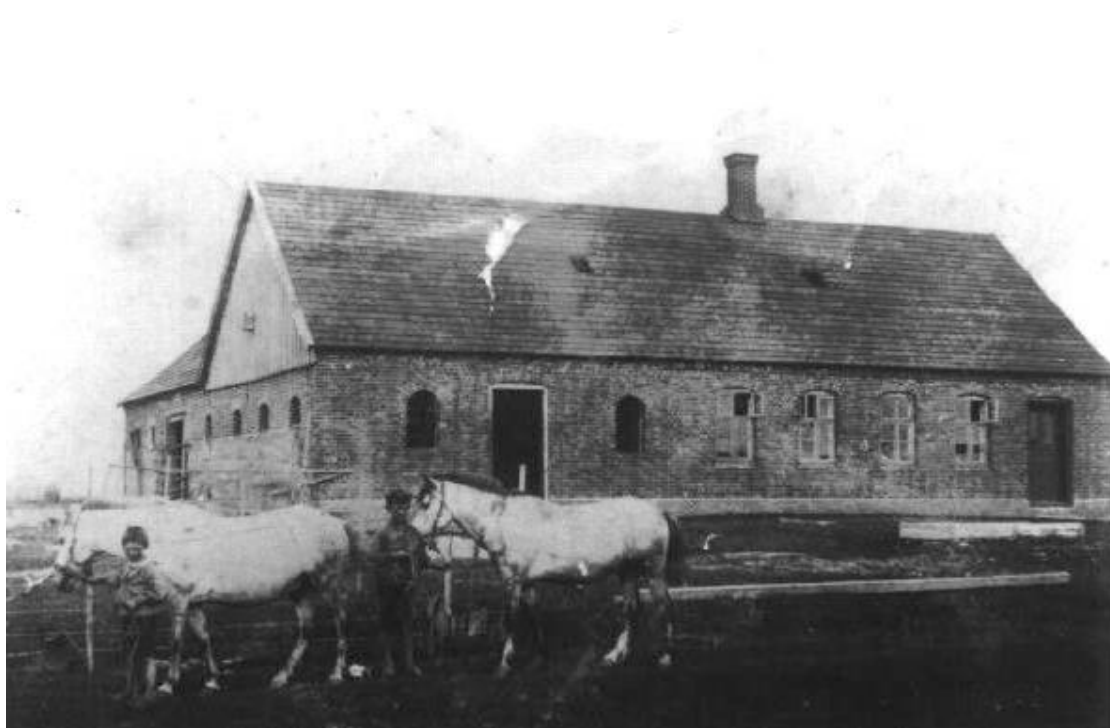
Omkring år 1700 blev Oddegårds bygninger ifølge Han Herreds tingbog "fra tid til anden nedtaget og opsat andetsteds". Den adelige sædegård Oddegård i Klim Odde blev således nedbrudt før år 1700 og i Han herreds tingbog fra 1705 nævnes "Siden Fruens gård i Odde blev øde ungefær 18 år siden."

Enggård i 1911. Gården blev i 1870 oprettet på den gamle Oddegårds jorder.

Siden blev gården nævnt som værende øde og jorden brugt som eng først af Aggersborggård og siden i 1811 købte P. L. Kærulf til Vesløgård disse arealer, som ved matrikuleringen i 1844 fik nr. 41.

Omkring 1870 blev så den nuværende ”Enggård” i Klim Odde oprettet på størsteparten af den gamle Oddegårds jorder. Bygningerne til den gamle Oddegård lå efter alt at dømme vest for Oddevej lige overfor den nuværende Enggård og lidt nord for det husmandssted Anders Sørensen Christensen i 1911 oprettede af jord fra Enggården (Oddevej 216). Her har ejeren af dette husmandssted flere gange ved gravning i forrige århundrede stødt på fundamenter og murbrokker.

Ejendom i Klim Odde (Oddevej 216) i 1911, liggende lige vest for Enggården og nu slået sammen med Enggården. Her lå den gamle Oddegård et par hundrede år umiddelbart nord for.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Niels Skøtt	
1631-32	øde	Bratskov
1634-39	Søren Jensen	Aggersborggård
1639-72	Jørgen Navl	Selveje
1673-79	Bendix Hartvigsen	Selveje
1679-86	Maria Høeg	Selveje
1686		Aggersborggård
1689	Søren Michelsen	Aggersborggård
1691	Claus Herlof Pors	Aggersborggård
o.1700-1811	øde	Aggersborggård
1811-70	øde	Vesløgård
1870-85	Lars C. Andersen	Selveje
1885-1911	Anders Sørensen Christensen	Selveje
1911-18	Marthinus Christensen	Selveje
1919-58	Marius Christoffersen	Selveje
1958-91	Kronborg Christoffersen	Selveje
1991-	Bjarne Klim Sørensen	Selveje

Tinglavgård

Matr. nr. 2

Tinglavgårdsvej 8

Tinglavgård eller bare Tjenlav, som gården kaldes og også forhen blev skrevet, ligger i dag i Gøttrup sogn, men det har den faktisk kun gjort i de sidste 150 år. Gården kan spores tilbage til 1500-tallet og dengang og til ind i 1700-tallet lå den i Klim sogn og hørte under Ågård. Til gården hørte der en vandmølle, Tjenlav Mølle, idet gården lå umiddelbart ved vandløbet Sløjen (nu Sløjkanalen). I Ålborghus lens regnskaber fra 1621 omtales Tjenlav Mølle: *"Knud Gyldenstjerne til Aagaard har tilskrevet Tønne Friis, at denne mølle af Arilds tid har ligget under Aagaards frihed og altid for Kongelig Majestæts skat været fri."*

Gården blev nedlagt midt i 1700-tallet, mens Tjenlav Mølle først forsvandt midt i forrige århundrede, da gården Tjenlav blev genopbygget, men nu flyttet lidt længere mod øst efter reguleringen af Sløjkanalen, således at gården nu kom til at ligge i Gøttrup sogn.

Periode	Bruger	Ejer
1550		Ågård
1568	Las Jensen	Ågård
0.1610-30	Niels Jensen	Ågård
o.1630-50	Kirsten Jensdatter (N.J. 's enke)	Ågård
o.1650-70	Christen Nielsen (N.J. 's søn)	Ågård
1672 og 77	Maren Nielsdatter (N.J. 's datter)	Ågård
1678-92	Jens Mikkelsen	Ågård
1694-1707	Thorkild Madsen	Ågård
1708-26	Gregers Christensen	Ågård
o.1740-1845	Øde	Ågård
1845-84	Christen Pedersen Vestergård	Selveje
1884-	P. Vestergård Christensen	Selveje
	Sofie Vestergård (C.P.V. 's datter)	Selveje
1935-53	Kronborg Nielsen (S.V. 'svigersøn)	Selveje
1953-57	Holger og Svenning B. Jensen	Selveje
1957-96	Svenning Bundgård Jensen	Selveje
1996-	Jørgen Bundgård Jensen	Seiveje

Tinglavgård set fra øst fra o.1910

Tinglavgård i 1954

Tjenlav Vandmølle

Matr. nr. 1

Periode	Bruger	Ejer
1568	Mads Andersen	Ågård
1591-1601	Christen i Tjenlav Mølle	Ågård
1606-09	Peder i Tjenlav Mølle	Ågård
1621	Oluf Thøgersen	Ågård
1630-36	Niels Nielsen Bojsen	Ågård
1637-49	Svenning Jensen	Ågård
1650-52	Søren Nielsen	Ågård
1653-64	Niels Christensen	Ågård
1664-1705	Jens Andersen Winther	Ågård
1709	Thorkild Madsen	Ågård
1720-22	Christen Pallesen	Ågård
1722-26	Gregers Christensen	Ågård
1744-63	Knud Nielsen	Ågård
1764-74	Bertel Pedersen Krag (g.m. K.N.'s enke)	Ågård
1774-1801	Niels Sørensen	Ågård
1804-14	Niels Christensen Styrbæk	
1834	Christen Christensen	
1844-45	Jens Jensen	Kongl. kasse

Udsnit af Videnskabernes selskabs kort 1795, hvor Tjenlav Mølle ses vest for broen over Sløjen.

Gården ved Øresiig

Matr. nr. 37

Syd for Fårbæk-gårdene lå der til op i begyndelsen af dette århundrede en lavvandet sø kaldet Øresiig, som forsvandt helt ved den ret omfattende afvanding, der er sket i dette område i dette århundrede. Lige øst for denne sø lå der en gård, kaldet ”gården ved Øresiig”, som er nævnt helt tilbage til 1483, hvor den var blandt de gårde under Ågård, som var ”*Mourits Nielsens rette arvegods*” og havde været ”*i hans faders og forældres værge og i hans ukært i 70 år og mere.*”

I 1700-tallet kom gården under Aggersborggård, indtil den blev frikøbt i 1810. Gårdens sidste ejer var Lars Andersen Årup, der solgte den til Jens Godiksen Andersen i Sønder Fårbæk i 1877 og herefter blev gården nedlagt og jorden blev lagt under Sønder Fårbæk.

Periode	Bruger	Ejer
1483	Jes Matsen	Ågård
1577	Christen Thomsen	Ågård
1630-60	Christen Sørensen	Ågård
1662-64	Poul Christensen	Ågård
1672-92	Mads Bertelsen	Ågård
o. 1717		Aggersborggård
1724	Christen Poulsen	Aggersborggård
1767-90	Gregers Gregersen	Aggersborggård
1801-10	Christen Poulsen	Aggersborggård
1810-30	Christen Poulsen	Selveje
1830-36	Palle Møller Jensen	Selveje
1836-72	Jens Chr. Christensen	Selveje
1872-77	Lars Chr. Andersen Årup	Selveje

Til venstre udsnit af et kort fra 1842 og til højre udsnit af matrikelskortet fra 1870, hvor den nu udtørrede sø Øresiig ses og umiddelbart øst herfor matrikel nr. 37.

Klim Fjordholme Holmegård

Matr. nr. 34b

Alvejen 362

I 1964 fortalte Jens Rolighed i Historisk årbog for Thisted amt og V. Hanherred følgende om de første som slog sig ned på Klim Fjordholme:

”Det var omkring 1870, de første mennesker fæstede bo på Klim Fjordholme. Om dette fortalte Peter Thomsen; hans forældre var blandt de første nybyggere derude:

Min far, Lars P. Thomsen, tjente i Grishauge i Klim Odde hos Niels Laj (Niels Nicolajsen) og han blev kæreste med pigen, der tjente i Oddeled. Da de to, mine forældre, blev gift købte de et jordareal fra Grishauge og Oddeled og fik derved en ejendom ved Klim Fjordholme. I Grishauge var man på samme tid ved at bygge ny lade, og far købte materialet af den gamle, hvis tømmer var af egetræ og deraf opførtes i 1870 udhusene på Klim Fjordholme.”

Tegning fra o. 1945.

Holmegård o. 1950.

Fjordblink

Matr. nr. 32 b

Alvejen 368.

Fjordblink

Ejere:

1892 til Chr. Petersen

1898 ” Andreas Jensen Høg

1903 " Niels Myrup Nielsen

1908 ” Carl Martin Stoy Bech

1932 Skifteretsattest for Karen Marie Elisabeth Bech

1942 til Jacob Tøgersen

1990 ” Jørgen Lauritsen

1992 ” Børge Nielsen

2002 Bygningerne nedrevet.

Jægersminde

Matr. nr. 41aq

Bygholmvejlevej 481

Jægersminde i 1962.

En af de større gårde på Klim Fjordholme. Gården tilhørte familien Degn:

Peder Degn 22. 01.1877 – 27.10.1945

<u>Hansine</u> Degn	03. 06.1871 – 03.10.1950
---------------------	--------------------------

Niella Degn	28.10.1906 – 27.07. 1913
-------------	--------------------------

Hartvig Degn	25.05.1910 – 24.10. 1982
--------------	--------------------------

Sigfred Degn	08.07.1912 – 27.06. 1969
--------------	--------------------------

Signed Degn	08.07.1912 – 27.03.1993
Ingolf Degn	08.07.1912 – 14. 03.1973

Henry Nielsen	08.07.1901 – 01.10. 1969
---------------	--------------------------

Henry Nielsen var plejesøn på gården. Tilfældigvis født samme dato som tvillingerne Sigfred og Ingolf.

Tegning fra 1940érne.

Familien Degn

Jægersminde i 1962

Jægersminde.

Thea og Karl Lykke Andersens ejendom

Matr. nr. 24c

Bygholmvejlevej 490

Dorthea Marie og Karl Lykke Andersen købte ejendommen o. 1950. Billedet er fra o. 1950.

Bag de to øverste vinduer i gavlen - over stalden - boede familien i en lejlighed de første 14 - 15 år, indtil stuehuset stod færdigt i december 1965. Hønsehuset til venstre i billedet var nybygget, da billedet blev taget, og et par år senere blev der bygget lade. Ejendommen blev senere solgt til den nuværende ejer, Benny Pedersen.

Alvejen 385

Matr. nr. 40b

Fra o. 1950

Bækgården

Matr. nr. 33b

Alvejen 376

Bækgården o. 1950.

Første kendte ejere: Emanuel Kristensen, f. 25.6.1890 og Andrea Hansen f. 10.4.1888.

Torsdag den 2. Juli 1942.

Mellem Hav og Fjord

VIST KLIM FJERRITLEV BØVSE
FROSTRUP THORUP AGGERLUND BØVSE
VESLOS AGGERLUND BØVSE BØVSE

Ejendomshandel.

Emanuel Christensen, Klim Fjordholme, har solgt sin Ejendom til Theodor Mikkelsen, Klim Kær, for 35,000 Kr. Avl, Besætning og Inventar medfølger.

Overtagelse 15. Juli.

Bækgården 1962.

Fjordgården

Matr. nr. 35n

Alvejen 348

Fjordgården o. 1950.

Første kendte ejere:

Jens Nikolajsen, f. 6. 7. 1890 og Martine Nikolajsen, f. 2. 3. 1900.

Senere ejere:

Kirsten og Svenning Jensen fra ca. 1948 til ca. 1950

Thomas Nielsen (f. 12. 4. 1911, død 1988) og hustru Astrid Nielsen (f. 24. 8. 1913 død 1991) var ejere fra ca. 1950 til ca. 1954.

Senere Esther og Poul Nielsen

Fjordgården 1962.

Alvejen 316

Matr. nr. 23b

Gården o. 1950.

Matr. nr. 39e

Matr. nr. 39e

Klim Fjordholmevej

Fra o. 1950.

Stedet lå lidt øst for transformatorstationen hvor Toftholmvej møder Klim Fjordholmevej og blev nedlagt o. 1960.

Matr. nr. 72k

Matr. nr. 72k

Klim Fjordholmevej

Fra o. 1950.

Stedet lå på Klim Fjordholmevej omtrent hvor Fjordholmevej møder Toftholmvej lige ved den store transformatorstation og ården blev formodentlig nedlagt o. 1960 ved transformatorens opførelse.

NOTER OG HENVISNINGER

Gårdshistorierne er lavet efter den af Svend Åkjær angivne metode i artiklen ”Dansk landsbyhistorie 1600-1844” (Fortid og Nutid IV, 1923). De vigtigste kilder har været følgende: (RA = Rigsarkivet i København og LA = Landsarkivet i Viborg)

1483 Tingsvidne angående Ågård gods i V. Hanherred (Fortegnelser over Danmarks breve fra Middelalderen, 2. Rk. Bind 2 side 293-92)

o. 1500 og 1550 Jordebøger for Ågård (Eline Gøjes jordebog)

1568 Præsteindberetninger for Vendelbo stift (udgivet af C. Rise Hansen)

1578 Jordebog for Ågård (RA)

1562 og 1604-64 Jordebøger for kronens gårde (RA)

1610-64 Skattemandtal i Ålborghus lens regnskaber (RA)

1631-85 Hannæs birks tingbog (LA)

1600-tallet Viborg Landstings Skødebøger (LA)

1688-1732 Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol (LA)

1662, 1664, 1683-88 og 1844 Matrikler (RA & LA)

1672, 1683, 1700 og 1710 Skattemandtal (RA)

1724 Lægdsrulle (RA)

1733- Skøde og panteprotokoller for Hanherred (LA)

1700-tallet De lokale godsers skifte og fæsteprotokoller (LA)

1600 og 1700-tallet Kronens Skøder

1756- Kirkebog for Klim sogn

1787, 1801, 1834, 1845 og 1890 Folketællinger (LA)

1790 Hartkornsekstrakt (LA)

o. 1780-1930 Realregistre for Klim sogn (LA)

Det følgende indeholder henvisninger til kilder, som ikke direkte fremgår af ovenstående liste (anvendte forkortelser: Hannæs birks tingbog = HBT, Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol = ØVH, Historisk Årbog for Thisted Amt og Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred = HÅT og Viborg Landstings Skødebog = VLS):

Side 12: Nedbrydningen af V. Klitgård under Kejserkrigen: Se HBT 1638 s. 70b-72a.

Side 13: Sandflugtsskader i 1625: Jyske Samlinger 3. rk., I s. 405

Side 19-21: 1) Mageskiftet o. 1525 fra Predbjørn Podebusk til Ø-Kloster: ”De ældste danske archivregistraturer” bind 3, s. 113. 2) Vedrørende sandflugten: Se f.eks. 1662-matriklen. 3) Imers ejere 1728 og 52: Se amtsskifter efter hhv. Christen Andersen Kiib og hans søn Ejler Christensen Kiib.

Side 22: Aftægtskontrakten fra 1863: Se ”Slægten Skovsted fra Klim” (Viborg 1985)

Side 26-31: 1) Vedrørende Nørgårds beboere i 1600-tallets første halvdel og deres deltagelse i skudehandlen: Se f. eks. HBT 20-9-1645 s. 82a. 2) Nørgårds salg fra Bjørnholm til Aggersborggård: VLS 1655 nr. 207. 3) Nørgårds overgang til selveje: VLS 7-4-1669 s. 280a+b. 4) Pantsætningen til Niels Pedersen i Grimstad: HBT 1673 s. 102b-105a. 5) Om krohold på Nørgård: Se C. Klitgårds artikel om bl.a. Kiib-slægten i HÅT 1943.

Side 32-35: 1) Thomasminde beboeres deltagelse i skudehandlen: Se skattemandtal 1672. 2) Den i 1690 nævnte ejer var vistnok skudehandleren Anders Svendsen i Klim, som imidlertid var død allerede i 1684 efter et slagsmål i Vestergård: HBT 25-10-1684.

Side 36-39: Vibeke Bilds salg af Aggersborggård og Søensgård: VLS 1631 nr. 76 & 77 og 1633 nr. 82

Side 40: Vedrørende Corfits Ulfeldt: Se HBT 13-1-1666.

Side 44: Christen Andersen Kiibs køb af gården: ØVH 11-6 & 13-8-1707.

Side 45: Oplysningerne om familien Andersen stammer fra min far Andreas Grishauges optegnelser.

Side 49-54: Omkring Skovensgård: Se HÅT 1943 s. 333. Matrikelskort fra 1812 Klim sogn. Hannæs birks tingbog 20. august 1631 side 119b og 1675 side 90a-95a. Historisk Årbog for Thisted Amt 1968, side 136-145.
<http://skeel.info/showmedia.php?mediaID=5907>

Side 55: 1) Mere om Toftegården: HÅT 1980 s. 61-68. 2) Strandingen i 1723: ØVH 30-1-1723.

Side 57: Se ”Slægten fra Klim Odde – Bonde af Thy” (Viborg 1986) s. 308-10.

Side 61: Skiftet fra 1638: HBT 1638 side 107a-108a.

Side 66-70: 1) Sagen mellem præsten og Klim-bønderne i 1473: ”Danmarks breve fra middelalderen” 17-5-1473. 2) Niels Andersen Klim: HÅT 1967 s. 377. 3) Se i øvrigt Wibergs præstehistorie.

Side 80: 1) Mordsagen 1684: HBT 25-10-1684. 2) Kirkestolssagen fra 1730: HÅT 1991 s. 43-50.

Side 83-88: Hannæs Birks tingbog 16-4-1631 side 72b-73b, 13-10-1632 side 90a-91b, 1636 side 18b-19a, 7-1-1637 side 3b, 7-12-1644, 20-9-1645 side 82a, 20-5-1648 side 34a-40a, 1649 side 59b-60a, 1650 side 64b-65a, 16-6-1655 side 48a+b, 25-8-1655 side 84b-85b, 1655 side 112a og 2-5-1657 side 41a (Landsarkivet i Viborg).

Hanherreds tingbog 28-5-1655 (Landsarkivet i Viborg).

Nibe Birks tingbog 8. februar 1651 (protokoller.dk/doc/nibe_birk_familierelationer.pdf).

Trediveårskrigen (<http://www.denstoredanske.dk/>)

Torstenssonkrigen (1643-1645) (<http://www.sydsvrige.dk/?pageID=318>)

Orla Klausens tegneserieudgave af Jens Langkniv: Bind 3 Heksene (1981-82)

Side 89-93: 1) Salget i 1653: VLS 1653 nr. 50. 2) Anders Nielsen i 1651: HBT 25-20-1651 s. 79b-80a. 3) Matrikelskort Klim fra 1812

Side 94-100: 1) Om ejerne i 1600-tallet: se ”Dansk Adels Aarbog og Danske slotte og herregårde.

2) <http://sepper.dk/bomkrukken/jakobmadsen.php>

3) <http://www.livinghistory.dk/Borgerlige/Holmens%20kirke/Borgmester%20Jacob%20Madsen/slides/PICT0014.html>

4) Tingsvidnet 1631: Hannæs Birks tingbog 15-1-1631 s. 10a.

5) Matrikelskort 1812 Klim

6) Richardt og Secker: Prospekter af danske herregaarde (ny udg. 1976)

7) Folketælling Klim sogn 1834.

8) Esben Wendt Lorenzen: Matematikken i Danmark på Tycho Brahes tid (2006).

Side 101-104: 1) Hellig Tre Kongers gildet i 1634: HBT 1634-35 s. 107a. 2) Fæsterne i 1700-tallet: Ågård fæsteprotokoller.

Side 105-106: 1) Kirkestolssagen 1634: HBT 1634 s. 99b-100a og 117b. 2) Niels Laursen som grandefoged: HBT 16-9-1676. 3) Niels Laursens sønners deltagelse i skudehandlen: HBT 1675 s. 43b-47b og 90a-95a. 4) Jens Laursen i Kragerø:

Historieglimt 1994 Årsskrift for Kragerø og Skåtøy Historielag s. 78-87 5) Christen Nielsen og Dorthe Gregersdatter: Gejstlig Justitsprotokol 1684 s. 16a og HBT 20-20-1683. 6) Kirkestolssagen 1730: HÅT 1991 s. 43-50. 7) Auktion over fattiggårdens jorder: Fjerritslev Avis 14-6-1907.

Side 109-111: 1) Uddraget fra tingbogen: Hannæs birks tingbog 16-4-1631 s. 72b.
 2) Afbrændingen af gården: Hannæs birks tingbog 15-11-1645 s. 97a.
 3) Om møller i Klim: Se Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred 1980 s. 38-41.
 4) www.livinghistory.dk/Borgerlige/Noerholm%20kirke/Mads%20Soerensen/slides/PICT3275.html

Side 112-116: Vedrørende gårdens størrelse i 1600-tallet og dens forbindelse til den gamle Toftegård: Hannæs Birks tingbog 7-9 & 14-9-1667.

Bygninger 1691: Projektjordebog for ryttergodset 1693 (Landsarkivet i Viborg) – se evt. Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol 27-3-1730, hvor man finder et syn på gården.

Fæsteoverdragelsen 1709: "Extract Memorial" i ryttergodsarkivet (Landsarkivet i Viborg).

Lars Jensen Sand: Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred 1943 s. 344

Niels Korsbæks erindringer findes i privateje.

Oplysningerne om slægten i gården siden 1815 stammer næsten alle fra dokumenter og skrifter, som endnu opbevares hos familien.

Richardt og Secker: Prospekter af danske herregaarde (ny udg. 1976)

Side 117-119: Anders Svendsen Fårbæk: Skifte efter i "Ålborghus m. fl. Amters skifteprotokol" 1743 s. 1033 (LA).

Side 120-123: Oplysningerne om ejerne i 1600-tallet stammer fra jordebøger, skattemandtal og matrikler samt Danske Adels Aarbøger og Danske slotte og herregårde.

Side 124-125: 1) Peder Andersen Winthers køb af gården: VLS 27-9-1685. 2) Peder Jensen Led: HÅT 1962 s. 82.

Side 126-127: 1) Fejden i 1670: HÅT 1988 s. 76-88. 2) Oplysningerne om Niels Christensen Madsen stammer dels fra hans efterkommer Niels Kjeldstrup i Klim og dels fra HÅT 1962 s. 82-84.

Side 128-131: Hannæs Birks tingbog 4.12.1669, side 135 b-144 a, 28.5.1670, side 50 b-53 b og 6.6.1670, side 58 a-59a.
 Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1988, side 76-84.
 Richardt og Secker: Prospekter af danske herregaarde (ny udg. 1976)

Side 132-133: Christen Laursen Tofts overtagelse af gården i 1702: ØVH 29-4-1702 s. 157a.

Side 134-135: 1) Winther- slægtens deltagelse i skudehandlen: HBT 1675 s. 43b-47b. 2) Aftægtskontrakten fra 1828: Slægten fra Klim Odde – Bonde af Thy (Viborg 1986) s. 233-234. 3) Brandforsikringssynet 1844: Samme kilde s. 226.

Side 136-141: Ekstraskattemandtal i Aalborghus lens regnskaber.
 Hannæs birks tingbog. 11-1-1634, 15-6-1639, 26-5-1649, 20-3-1652, 1664 s. 81a og 85a, 1669 s. 33b, 9-10-1669, 1670 s. 131a.
 Han herreds tingbog 1691 s. 267b-270b, 16-5-1705 side 364a-367a og 19-11-1707.
 Hillerslev herreds tingbog 7-6-1681 og 3-7-1683.
 Historisk årbog for Thisted amt 1936 s. 248-49.
 Historisk årbog for Thy, Mors og V. Hanherred 1958 s. 349 og 1980 s. 61-68.
 Præsteindberetning fra 1657.
 Kronens skøder.
 Matriklen 1664.
 Jordebog for Aggersborggård.
 Hartkornsspecifikation 1790.
 Dansk Adels Aarbog

Oplysningerne om Claus Enevold Pors stammer fra 3. udgave af Dansk Biografisk Leksikon, der udkom 1979-84.

Side 156-163: Her er især brugt Betty Sørensens bog "Hvor Kragerne vender" og hendes hjemmeside om Fjordholmen (<http://www.klimfjordholme.dk>)

Indholdsfortegnelse

Gårde i Klim

Side	4	Forord
	6	Gårdene i Klim gennem 500 år
	10	Vester Klitgård
	13	Øster Klitgård
	17	Udklit
	19	Imer
	22	Terpgården
	26	Klim Nørgård
	34	Lars Thohauges gård
	35	Napkærgård og Højmark
	36	Elmerslyst og Bakkebo
	37	Thomasminde
	41	Alfred og Karolines sted i Terp
	42	Karl Laustsens sted i Terp
	43	Søensgård
	47	Klimgården
	50	Toftegården
	51	Ejvind Blochs gård i Terp
	52	Søren Andersens gård
	54	Herredsfogedgården
	56	Skovensgård
	62	Gammel Toftegård
	64	Hans Hansens gård
	68	Klim Østergård
	73	Klim Præstegård
	78	Kaj Imers gård
	82	Christian Justesens gård
	83	Peder Jacobsens gård
	87	Klim Vestergård
	91	Jens N. Jensens gård
	98	Agner Styrbæks gård
	99	Højbjerggård
	103	Kjærvang
	104	Kobaksgården
	111	Kodalsgården og matr. nr. 71
	112	Matr. nr. 72
	113	Palles gård
	117	Fattiggården
	119	Kiibsgård
	121	Søndergård
	124	Grishauge
	129	Nørre Fårbæk
	132	Sønder Fårbæk
	136	Oddeled
	138	Oddegård
	140	Vester Oddegård
	144	Just Hedes gård
	146	Kærlykke
	148	Gl. Oddegård (Enggården)
	154	Tinglavgård og Tjenlav Mølle
	156	Gården ved Øresiig
	157	Klim Fjordholme - Holmegård
	158	Fjordblink
	159	Jægersminde
	161	Thea og Karl Lykkes sted og Alvejen 385
	162	Bækgården
	163	Fjordgården
	164	Alvejen 316 - Matr. nr. 39e - Matr. nr. 72k
	165	Noter og henvisninger